

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Gdańsku

LGD.411.001.01.2022

Pan
Arkadiusz Janusz Walach
Wójt Gminy Smółdzino
Urząd Gminy Smółdzino
ul. Tadeusza Kościuszki 3
76-214 Smółdzino

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

S/22/001/LGD – Realizacja wybranych zadań publicznych w Gminie Smółdzino w latach 2016-2022

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy Smółdzino, ul. Tadeusza Kościuszki 3, 76-214 Smółdzino (dalej: „Urząd”).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Arkadiusz Janusz Walach, Wójt Gminy Smółdzino, od 5 grudnia 2014 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przygotowanie i realizacja inwestycji gminnych. 2. Funkcjonowanie funduszu sołectkiego. 3. Realizacja zadań publicznych dotyczących inwestycji komercyjnej pn. „Słowińska Ostoja” na terenie otuliny Słowińskiego Parku Narodowego. 4. Udzielanie wybranych zamówień publicznych oraz przestrzeganie niektórych przepisów Prawa budowlanego, ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ustawy o drogach.
Okres objęty kontrolą	Lata 2016-2022, z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Gdańsku
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mariusz Syrek, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienia do kontroli: nr LGD/171/2022 z 20 października 2022 r., nr LGD/194/2022 z 12 grudnia 2022 r. i nr LGD/58/2023 z 15 marca 2023 r. 2. Monika Stępa, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienia do kontroli: nr LGD/184/2022 z 18 listopada 2022 r. i nr LGD/195/2022 z 12 grudnia 2022 r. 3. Marta Gajewska, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LGD/145/2022 z 13 września 2022 r. <p>(akta kontroli str. 1-4, 1874-1879, 3179-3180)</p>

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym zakresie. Natomiast odstępuje od oceny realizacji przez Wójta zadań dotyczących inwestycji komercyjnej pn. „Słowińska Ostoja”, z uwagi na: niedokonywanie przez Gminę Smółdzino (dalej: „Gmina”) w okresie objętym kontrolą sprzedaży terenów w obrębie Łokciowe, nieuchwalenie w ww. okresie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy (dalej: „studium”) oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (dalej: „mpzp”), obejmujących teren tej inwestycji, niewydawanie decyzji o warunkach zabudowy dotyczących ww. terenu, a także niedokonywanie zmian ww. dokumentów.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Nieprawidłowo wykonywano zadania dotyczące przygotowania i realizacji inwestycji gminnych. Niezgodnie z przepisami o zamówieniach publicznych³: nie opublikowano na stronie internetowej Urzędu planu postępowań o udzielenie zamówień publicznych Urzędu (dalej: „Plan zamówień”) na 2019 r., nie uwzględniono w Planie zamówień na 2022 r. postępowań o udzielenie zamówień na realizację pięciu zadań ujętych w budżecie Gminy oraz nie zaktualizowano Planów zamówień na lata 2021 i 2022, pomimo wprowadzenia do planu finansowego Urzędu, w trakcie roku budżetowego,

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623 (dalej: „ustawa o NIK”).

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1843, ze zm.), dalej: „pzp” oraz od 1 stycznia 2021 r. – ustawa z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1710, ze zm.), dalej: „NPZP”.

wydatków na nowe zadania inwestycyjne. Ponadto nieterminowo sporządzono Plany zamówień na lata 2017, 2018 i 2022. W Biuletynie Zamówień Publicznych (dalej: „BZP”) nie zamieszczono wymaganego ogłoszenia o zmianie jednej z umów z wykonawcą. Inne z badanych ogłoszeń, tj. ogłoszenie o zamówieniu, nie zawierało informacji o terminie wykonania zadania. Ponadto po upływie obowiązujących terminów zamieszczono w BZP: trzy ogłoszenia o udzieleniu zamówienia, jedno – o wyniku postępowania i jedno – o wykonaniu umowy. W przypadku trzech zamówień o łącznej wartości 332,1 tys. zł, przed ich udzieleniem, nie wezwano wykonawców, z którymi zawarto umowy, do przedłożenia wymaganych dokumentów. W przypadku jednego postępowania w trybie przetargu nieograniczonego Urząd w sposób nierzetelny poinformował wykonawców o przedmiocie zamówienia. W dwóch postępowaniach brak było niektórych wymaganych oświadczeń osób wykonujących czynności w ich trakcie. Protokoły postępowań trzech zamówień udzielonych w trybie przetargu nieograniczonego były niekompletne, dodatkowo jeden z nich zawierał nierzetelne dane. Informacja z otwarcia ofert w jednym z czterech badanych postępowań nie zawierała wszystkich elementów wymaganych pzp. Również wnioski o wszczęcie postępowania w sprawie udzielenia zamówienia o wartości poniżej 30,0 tys. euro nie zawierały wszystkich elementów wymaganych Regulaminem pzp⁴. Niezgodnie z umową zrealizowano część jednego z pięciu badanych zadań, w przypadku którego nie zachowano również trwałości projektu wymaganej umową z Ministrem Sportu i Turystyki. Urząd dokonał zwrotów zabezpieczenia należytego wykonania pięciu umów (o łącznej wartości 27,8 tys. zł) po upływie terminów określonych w tych umowach, a jedno zobowiązanie (58,4 tys. zł) zostało uregulowane po terminie. Urząd nie naliczył również kar umownych w kwocie ogółem 45,0 tys. zł z tytułu nieterminowego przedłożenia przez jednego wykonawcę polisy ubezpieczenia oraz opóźnienia innego wykonawcy w usunięciu wad ujawnionych w okresie gwarancji.

Fundusz sołecki (dalej: „fundusz”) w Gminie funkcjonował nieprawidłowo. W latach 2021-2022 zawyżono wysokości środków dla jednego sołectwa odpowiednio o 2,7 tys. zł i 2,3 tys. zł. Wójt przyjął do realizacji 16 wniosków (z 40 objętych badaniem pod względem poprawności formalnej, tj. 40%), pomimo że nie zawierały wszystkich elementów wymaganych ustawą o funduszu⁵. W 2020 r. Wójt ograniczył wykonanie wydatków z funduszu, które spowodowało niezrealizowanie 70% przedsięwzięć sołectw o łącznej wartości 207,2 tys. zł. Z 16 objętych kontrolą postępowań o udzielenie zamówienia publicznego (przeprowadzonych z wyłączeniem pzp i NPZP) w ramach funduszu, 12 (na które wydatkowano z funduszu 237,8 tys. zł) przeprowadzono z naruszeniem Regulaminu pzp. Kwoty we wnioskach do Wojewody Pomorskiego o zwrot części wydatków poniesionych ze środków funduszu zostały zawyżone o 119,9 tys. zł, na skutek ujęcia w nich wydatków na realizację przedsięwzięć zgłoszonych we wnioskach sołectw, które zgodnie z ustawą o funduszu powinny zostać odrzucone⁶. W związku z tym otrzymana dotacja celowa z budżetu państwa z tytułu zwrotu części wydatków wykonanych w ramach funduszu w latach 2019-2021 była wyższa od należnej o 22,1 tys. zł.

Zadania dotyczące okresowych kontroli budynków i prowadzenia ksiąg obiektów budowlanych (dalej: „KOB”) realizowano w sposób nieprawidłowy. W badanym okresie dla każdego z dziewięciu mieszkalnych lub mieszkalno-usługowych

⁴ Zarządzenie Wójta Gminy nr 129/2015 Wójta Gminy Smoldzino z dnia 24 listopada 2015 r. w sprawie wprowadzenia nowego Regulaminu udzielania zamówień publicznych w Urzędzie Gminy Smoldzino, dalej „Regulamin pzp” – obowiązujące do 31.08.2022 r.

⁵ Ustawa z dnia 21 lutego 2014 r. o funduszu sołeczkim (Dz. U. poz. 301, ze zm.).

⁶ Wnioski nie zawierały wymaganego tą ustawą uzasadnienia planowanych do realizacji przedsięwzięć albo nie określono w nich przedsięwzięć planowanych do realizacji, a jedynie podmioty, na rzecz których przekazane zostaną środki.

budynków gminnych, których dokumentację objęto badaniem, przeprowadzono co prawda pięcioletnie kontrole okresowe stanu technicznego, jednak ich zakresem nie objęto instalacji elektrycznej w ośmiu budynkach i instalacji piorunochronnej w jednym budynku. W ww. budynkach w latach 2020-2022 również roczne kontrole okresowe stanu technicznego przeprowadzono w ograniczonym zakresie, tj. nie sprawdzono stanu instalacji i urządzeń służących ochronie środowiska. W latach 2016-2017 ww. kontroli rocznych nie przeprowadzono w żadnym z ww. budynków. W okresie objętym kontrolą KOB dla ośmiu budynków prowadzono dopiero od 2018 r. Nie zawierały one jednak wymaganych rozporządzeniem w sprawie KOB⁷ danych w zakresie daty założenia lub osoby odpowiedzialnej za ich prowadzenie.

W sześciu objętych kontrolą postępowaniach o udzielenie zamówień publicznych na prace remontowe i porządkowe wykonawców wybierano w sposób zgodny z Regulaminem pzp. Stwierdzono jednak, że w jednym zamówieniu nie sporządzono wymaganego wniosku o wszczęcie postępowania. W 2021 r. Wójt zaciągnął również zobowiązanie z tytułu odbioru i transportu nieczystości gminnych w 2022 r. przekraczając o 15,5 tys. zł wysokość wydatków wynikającą z obowiązującego planu wydatków. W czterech (z pięciu badanych) postępowaniach w sprawie wydania warunków zabudowy, decyzje wydano z przekroczeniem (od 24 do 634 dni) dwumiesięcznego terminu określonego w art. 35 § 3 Kpa⁸. Ponadto stwierdzono, że w sposób niegospodarny wydatkowano 2,3 tys. zł na dostarczenie i montaż osłon – zabezpieczeń istniejących drzew rosnących przy ul. Bohaterów Warszawy w Smołdzinie, ponieważ podpisując umowę z wykonawcą zawyżono wynagrodzenie za wykonanie zabezpieczeń, w stosunku do kosztorysu ofertowego, o wartość jednej osłony.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej⁹ kontrolowanej działalności

OBSZAR

Opis stanu faktycznego

1. Przygotowanie i realizacja inwestycji gminnych

1.1. Zgodnie z regulaminem organizacyjnym Urzędu¹⁰, opracowywanie Planów zamówień oraz regulaminów i wytycznych w zakresie zamówień publicznych należało do pracownika zatrudnionego na stanowisku ds. pozyskiwania funduszy zewnętrznych i zamówień publicznych w Referacie Promocji, Oświaty, Kultury, Sportu i Spraw Społecznych.

W latach 2016-2022 wewnętrzne zasady udzielania zamówień publicznych określały zarządzenia Wójta Gminy: z dnia 24 listopada 2015 r.¹¹, które obowiązywało do 31.12.2021 r., a następnie z dnia 2 sierpnia 2022 r.¹² W powyższym okresie sprawami z zakresu prowadzenia w Urzędzie postępowań o udzielenie zamówień publicznych zajmowało się pięć osób w różnych okresach czasowych.

(akta kontroli str. 13-99, 287-288, 1834)

W Planach zamówień Urzędu:

– na 2016 r.: wykazano trzy zadania majątkowe o szacowanej wartości ogółem 237,8 tys. zł, które uwzględniono również w planie finansowym Urzędu.

(akta kontroli str. 162-163, 187, 217, 285, 289)

⁷ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z 3 lipca 2003 r. w sprawie książki obiektu budowlanego (Dz. U. Nr 120 poz. 1134).

⁸ Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2000, ze zm.).

⁹ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹⁰ Zarządzenie nr 5/2015 Wójta Gminy z dnia 27 lutego 2015 r. w sprawie nadania regulaminu organizacyjnego Urzędowi Gminy Smołdzino, ze zm.

¹¹ Zarządzenie nr 129/2015 w sprawie wprowadzenia nowego Regulaminu udzielania zamówień publicznych w Urzędzie Gminy Smołdzino, dalej „Regulamin pzp”.

¹² Zarządzenie nr 59/2022 w sprawie wprowadzenia Regulaminu udzielania zamówień o wartości szacunkowej nieprzekraczającej równowartości 130 tysięcy złotych netto, które weszło w życie z dniem 1 września 2022 r.

- na 2017 r.: wykazano trzy zadania majątkowe o wartości przekraczającej 30.000 euro ogółem w kwocie 5274,8 tys. zł, wykazane również w planie finansowym Urzędu.

(akta kontroli str. 108, 120, 164-166, 189, 285, 287-288)

- na 2018 r.: nie wykazano dwóch zadań wprowadzonych do planu finansowego w czerwcu i w sierpniu 2018 r. (tj.: wymiany pieców na energooszczędne i proekologiczne o planowanej wartości 400,0 tys. zł oraz budowy otwartych stref aktywności w Smołdzinie i w Gardnie Wielkiej o planowanej wartości 165,4 tys. zł). Wykazano pozostałe cztery zadania majątkowe ujęte w planie finansowym o wartości przekraczającej 30.000 euro ogółem w kwocie 5560,7 tys. zł.

(akta kontroli str. 106-108, 121, 167-170, 191, 285, 287-288, 292)

- na 2019 r.: (brak daty sporządzenia) nie wykazano jednego zadania majątkowego wprowadzonego do planu finansowego Urzędu w dniu 14.01.2019 r. (tj. wymiany pieców na energooszczędne i proekologiczne o planowanej wartości 400,0 tys. zł). Wykazano siedem pozostałych zadań majątkowych ujętych w planie inwestycyjnym o wartości przekraczającej 30,0 tys. euro ogółem w kwocie 5948,8 tys. zł.

(akta kontroli str. 106-107, 122, 171-173, 217, 285, 287-289, 292)

- na 2020 r.: nie wykazano czterech zadań majątkowych wprowadzonych do planu inwestycyjnego w czerwcu oraz we wrześniu 2020 r. (tj. zadań pn.: „Modernizacja wykładzin, toalet oraz kotłowni w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Smołdzinie” o planowanej wartości 637,6 tys. zł; „Utworzenie i modernizacja klubu Senior+ w m. Wierzchocino”, o planowanej wartości 158,8 tys. zł; „Utworzenie i funkcjonowanie nowych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do 3 lat w Gminnym Klubie Dziecięcym w Smołdzinie” o planowanej wartości 756,7 tys. zł oraz „Remont pomieszczeń budynku GOK w Smołdzinie” o planowanej wartości 637,7 tys. zł). W planie zamówień na 2020 r. wykazano pięć pozostałych zadań majątkowych ujętych w planie inwestycyjnym o wartości przekraczającej 30,0 tys. euro ogółem w kwocie 3632,7 tys. zł.

Wójt Gminy wyjaśnił, że w latach 2018-2020 nie dokonywano aktualizacji planów zamówień publicznych, ponieważ nie wynikało to z obowiązujących przepisów.

Powyższe plany zawierały elementy wskazane w art. 13a ust. 2 pzp i były dostępne na stronie internetowej Urzędu (z wyjątkiem Planu na 2016 r., gdzie nie było obowiązku jego zamieszczenie na ww. stronie).

(akta kontroli str. 106-107, 126-127, 174-176, 188, 217, 285, 287-289, 292)

- na 2021 r.: nie wykazano trzech zadań majątkowych (tj. zadań pn.: „Remont budynku hydroforni w m. Gardna Wielka wraz z wykonaniem stacji uzdatniania wody” o planowanej wartości 500,0 tys. zł; „Remont i modernizacja stacji uzdatniania wody w m. Żelazo” o planowanej wartości 600,0 tys. zł; „Termomodernizacja budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Smołdzinie” o planowanej wartości 449,6 tys. zł). W planie zamówień na 2021 r. wykazano cztery pozostałe zadania majątkowe o wartości przekraczającej 130,0 tys. zł ogółem w kwocie 3741,0 tys. zł.

(akta kontroli str. 106-107, 135-141, 177-179, 188, 193-203, 285, 287-288, 291)

- na 2022 r.: nie wykazano sześciu zadań majątkowych (takich jak: remont remizy? OSP w Smołdzinie i w Gardnie Małej przy planowanych wydatkach własnych odpowiednio 300,0 tys. zł i 569,0 tys. zł; adaptacja budynku na dzienny dom opieki dla osób chorych, niepełnosprawnych i w podeszłym wieku o planowanej wartości 270,0 tys. zł; wykorzystanie energii przyjaznej środowisku – fotowoltaika, o planowanej wartości 700,0 tys. zł; wymiana pieców w budynkach użyteczności publicznej o planowanej wartości 300,0 tys. zł; modernizacja i wyposażenie

świetlicy w m. Siecie o planowanej wartości 272,7 tys. zł). W planie zamówień na 2022 r. wykazano 14 pozostałych zadań majątkowych o wartości przekraczającej 130,0 tys. zł ogółem w kwocie 12 169,2 tys. zł.

Plany na lata 2021 i 2022 zawierały elementy wskazane w art. 23 ust. 3 NPZP i były dostępne w BZP (Plan na 2022 r. od 13.06.2022 r.).

(akta kontroli str. 106-107, 145-154, 180-182, 188, 204-218, 285, 289-291, 317)

W latach 2016-2022 (do 30 czerwca) Urząd zrealizował 13 zadań majątkowych o zakresie budowlanym, na które udzielił zamówień publicznych na podstawie przepisów pzp lub NPZP, tj.:

- a) trzy zadania w 2016 r.:
  - „Modernizacja i rozbudowa oczyszczalni ścieków w Smołdzinie (opracowanie dokumentacji)” o wartości 147,6 tys. zł (zawiadomienie o wyborze oferty najkorzystniejszej oraz odrzuceniu ofert sporządzono pismem z dnia 23.12.2015 r.),
  - dokumentacja dla zadania pn. „Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy Smołdzino” o wartości 31,0 tys. zł (zamówienia udzielono w 2015 r.),
  - dokumentacja dla zadania pn. „Termomodernizacja budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Smołdzinie” o wartości 59,2 tys. zł (zamówienia udzielono w 2015 r.),
- b) jedno zadanie w latach 2017/2018 pn.: „Wykonanie remontu dróg gminnych w miejscowościach: Witkowo, Wierzchocino, Smołdzino, Gardna Wielka, Stojcino” o wartości ogółem 614,8 tys. zł. Zadanie było objęte kontrolą prowadzoną przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Gdańsku (dalej: „RIO”) w ramach kontroli kompleksowej Gminy (w tym w zakresie prawidłowości przeprowadzenia postępowania o udzielenia zamówienia i realizacji umowy z wykonawcą zadania - nie stwierdzono nieprawidłowości),
- c) jedno zadanie w 2019 r., tj.: „Utworzenie i wyposażenie Klubu Senior+ w m. Smołdziński Las” o wartości ogółem 148,9 tys. zł. Zadanie było objęte kontrolą prowadzoną przez pracowników Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku (dalej: „PUW”) w zakresie prawidłowości wykorzystania i rozliczenia dotacji otrzymanych z budżetu państwa w 2019 r. (w tym w zakresie prawidłowości przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego i realizacji umowy z wykonawcą zadania; stwierdzono naruszenie art.144 ust. 1 pkt 1 pzp - wydłużono termin realizacji zadania z naruszeniem zapisów umowy z wykonawcą);
- d) cztery zadania w 2020 r.:
  - „Rozbudowa remizy OSP w Gardnie Małej – I etap – stan surowy zamknięty” o wartości ogółem 198,0 tys. zł;
  - „Remont drogi gminnej nr G102008G w m. Smołdzino” o wartości ogółem 1228,0 tys. zł. Zadanie objęte kontrolą RIO w ramach kontroli kompleksowej Gminy (w tym w zakresie prawidłowości przeprowadzenia postępowania o udzielenia zamówienia i realizacji umowy z wykonawcą zadania, nie stwierdzono nieprawidłowości),
  - „Modernizacja wykładzin, toalet oraz kotłowni w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Smołdzinie” o wartości ogółem 575,5 tys. zł,
  - „Utworzenie i wyposażenie Klubu Senior + w m. Wierzchocino” o wartości ogółem 157,7 tys. zł,
- e) cztery zadania w 2021 r.:
  - „Utworzenie klubu Dziecięcego w m. Smołdzino” o wartości ogółem 733,3 tys. zł. Zadanie objęte kontrolą RIO w ramach kontroli kompleksowej Gminy (w tym w zakresie prawidłowości przeprowadzenia postępowania o udzielenia zamówienia i realizacji umowy z wykonawcą zadania, stwierdzono opóźnienie w zamieszczeniu ogłoszenia o udzieleniu zamówienia),

- „Rozbudowa oraz remont budynku remizy OSP w m. Gardna Mała o wartości ogółem 163,7 tys. zł (zakończone w 2022 r.),
- „Budowa Domu Twórczego Rybactwa Słowińskiego wraz z infrastrukturą towarzyszącą jako miejsca promujące lokalne tradycje rybackie” o wartości ogółem 735,7 tys. zł. Zadanie objęte kontrolą Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego w Gdańsku, w zakresie prawidłowości realizacji umowy objętej dofinansowaniem łącznie z analizą kosztorysów, założeń projektowych i robót budowlanych, stwierdzono niezgodność zakresu rzeczowego wykazanego w zestawieniu rzeczowo-finansowym ze stanem faktycznym,
- „Remont pomieszczeń budynku Gminnego Ośrodka Kultury w Smołdzinie wraz z aranżacją wnętrza” o wartości ogółem 756,5 tys. zł. Zadanie objęte kontrolą RIO w ramach kontroli kompleksowej Gminy (w tym w zakresie prawidłowości przeprowadzenia postępowania o udzielenia zamówienia i realizacji umowy z wykonawcą zadania, stwierdzono opóźnienie w zamieszczeniu ogłoszenia o udzieleniu zamówienia),

f) w okresie od stycznia do czerwca 2022 r. nie udzielono zamówień publicznych w sprawie realizacji zadań majątkowych z wykorzystaniem NPZP.

(akta kontroli str. 109-119, 123-125, 128-133, 142-144, 155-182, 186, 219-284, 296-310, 1060-1070, 1290-1296)

Urząd w latach 2016-2022 (do 30 czerwca) na realizację zadań majątkowych zaplanował środki w kwocie 31 277,0 tys. zł. Plan wykonano w 25,2%, wydatkując 7897,3 tys. zł. Realizowane przez Urząd zadania były finansowane ze środków własnych w kwocie 5158,4 tys. zł oraz z innych źródeł – 2738,9 tys. zł. W wymienionym okresie Urząd zrealizował ogółem 108 (z 228 planowanych) zadań majątkowych o wartości 7851,9 tys. zł (co stanowiło 79,5% planu dla poniesionych wydatków). W realizacji pozostawały trzy zadania, na które poniesiono wydatki w wysokości 45,5 tys. zł, tj. 3,5% planowanej wartości (1299,0 tys. zł).

Skarbnik Gminy wyjaśniła, że niższa od planu realizacja wydatków wynikała z tego, że część zakupów była realizowana w kwotach niższych od cen przyjmowanych w planach.

(akta kontroli str. 296-316)

Wójt Gminy wyjaśnił, że w 2022 r. odstąpiono między innymi od realizacji: zakupu samochodu dostawczego do 3,5 t w związku z koniecznością zabezpieczenia środków na zakup energii elektrycznej. Zrezygnowano z modernizacji i rozbudowy oczyszczalni ścieków z uwagi na zbyt wysoką wartość kosztorysową inwestycji, a remont budynku hydroforni w m. Gardna Wielka i stacji uzdatniania wody w m. Żelazo przeniesiono do realizacji w 2023 r. Zadania polegające na: budowie i remoncie dróg w miejscowościach: Człuchy, Witkowo, Wierzchocino, Czysta, Smołdzino, termomodernizacji budynku Urzędu czy też remoncie budynku OSP Smołdzino, również zostały przeniesione do realizacji w 2023 r. i uzależnione od pozyskania na ich wykonanie dofinansowania zewnętrznego.

(akta kontroli str. 162-185, 1822-1828)

1.2. Badaniem w zakresie prawidłowości udzielania zamówień publicznych dotyczących zadań inwestycyjnych, objęto: zadanie pn. „Budowa małej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej o charakterze wielopokoleniowym – Otwarte Strefy Aktywności w m. Gardna Wielka i w m. Smołdzino” (dalej: „Budowa siłowni parkowych”), zadanie pn. „Modernizacja wykładzin, toalet oraz kotłowni w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Smołdzinie” (dalej: „modernizacja Zespołu Szkolno-Przedszkolnego”), zadanie pn. „Utworzenie i wyposażenie Klubu Senior+ w m. Wierzchocino” (dalej: „budowa Klubu Senior+”), zadanie pn. „rozbudowa remizy OSP w Gardnie Małej – stan surowy” (dalej:

„rozbudowa remizy OSP”), zadanie pn. „Rozbudowa remizy OSP w Gardnie Małej – drugi etap (zwane dalej: „drugi etap rozbudowy remizy OSP”).

(akta kontroli str. 162-182, 318-321, 476-480, 672-675, 914-917, 1087-1091, 1287-1289)

1.2.1. Wójt Gminy wyjaśnił, że w związku z pojawieniem się konkursu Ministerstwa Sportu dotyczącego Otwartych Ofert Stref Aktywności postanowiono złożyć wniosek na wykonanie dwóch siłowni zewnętrznych w największych miejscowościach Gminy, tj. w Smołdzinie i w Gardnie Wielkiej. Wnioski mieszkańców w tej sprawie zgłaszane były ustnie na zebraniach wiejskich.

Zamówienie na budowę siłowni parkowych przeprowadzono na podstawie Regulaminu pzp w związku z art. 4 pkt 8 pzp. Wartość szacunkową zamówienia (22,7 tys. euro) ustalono na podstawie kosztorysu inwestorskiego przy zastosowaniu prawidłowego kursu złotego do euro; w pierwszym postępowaniu zaproszenia do składania ofert wysłano do pięciu wykonawców, a przy kolejnym postępowaniu do czterech wykonawców; wybrano ofertę wykonawcy (jedną z dwóch) spełniającą warunki wskazane w zaproszeniu do składania ofert według określonych w nim kryteriów wyboru (cena i gwarancja). Wymienione działania Urzędu były zgodne z Regulaminem pzp. Nieprawidłowości przy realizacji postępowania, dotyczące realizacji zadania niezgodnie z umową oraz niezachowania trwałości projektu, opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 63-90, 318-377, 381-383, 443-455, 463)

1.2.2. Modernizację Zespołu Szkolno-Przedszkolnego (polegającą na wymianie wykładzin, modernizacji toalet oraz kotłowni) wprowadzono do planu wydatków uchwałą Rady Gminy Nr XXIV/157/2020 z dnia 29.09.2020 r. na kwotę ogółem 637,6 tys. zł. Zadanie było współfinansowane dotacją celową Wojewody Pomorskiego w kwocie 300,0 tys. zł¹³. Dotacja w wysokości 274,0 tys. zł wpłynęła na rachunek bankowy Gminy 10 i 17.12.2020 r. Została rozliczona w umownym terminie (w dniu 03.02.2021 r.) i kwocie 274,0 tys. zł (50,0% wartości trzech części zadania).

Wójt Gminy wyjaśnił, że konieczność wymiany wykładzin wynikała z zaleceń Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Słupsku, a wymiana pieca podyktowana była jego stanem technicznym i ciągłymi awariami. W związku z tym, że Gmina otrzymała dofinansowanie do realizacji zadania, zdecydowano się również na modernizację toalet.

Zamówienie na modernizację Zespołu Szkolno-Przedszkolnego przeprowadzono na podstawie pzp w trybie przetargu nieograniczonego. Do przeprowadzenia postępowania Wójt powołał pięcioosobową komisję. Jej członkowie złożyli oświadczenia, o których mowa w art. 17 ust.2 pzp. Wartość szacunkową zamówienia (117,0 tys. euro) ustalono prawidłowo na podstawie kosztorysu inwestorskiego przy zastosowaniu właściwego kursu złotego do euro. Zamówienie podzielone było na trzy części (obejmujące: modernizację sal dydaktycznych oraz korytarza, modernizację toalet oraz modernizację kotłowni). Do pierwszej części wpłynęły trzy oferty, a do drugiej i trzeciej – po dwie. Wykonawców wybrano przy zastosowaniu kryteriów wskazanych w specyfikacji istotnych warunków zamówień (dalej: „siwz”). Nieprawidłowości przy realizacji postępowania (dot.: przekroczenia terminu zamieszczenia w BZP ogłoszenia o udzieleniu zamówienia, braku weryfikacji przynależności do grupy kapitałowej, niezłożenia części oświadczeń o braku lub istnieniu okoliczności do wyłączenia z udziału w postępowaniu, braku kompletnych danych w protokole postępowania) opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 86, 476-551, 568-577, 588-597, 619-628, 665, 883-895, 897-899, 901-902, 909, 1834, 3195-3196, 3199, 3201, 3214-3215)

¹³ Przyznanej na podstawie umowy nr 50/FB/2020 z 15.09.2020 r.

1.2.3. Budowę Klubu Senior+ wprowadzono do planu wydatków uchwałą Rady Gminy Nr XXI/143/2020 z dnia 30.06.2020 r. na kwotę ogółem 188,7 tys. zł. Plan został zwiększony 09.07.2020 r. zarządzeniem Wójta o 3,0 tys. zł oraz 11.08.2020 r. o kwotę 5,5 tys. zł. W planie finansowym zadania zakładano jego współfinansowanie dotacją celową w kwocie 150,0 tys. zł, przyznaną przez Wojewodę Pomorskiego¹⁴ (do 80% kosztów zadania). Dotacja wpłynęła na rachunek bankowy Gminy 09.10.2020 r. w kwocie 25,0 tys. zł na zadania bieżące oraz 24.12.2020 r. w kwocie 125,0 tys. zł na zadania inwestycyjne. Dotacja została rozliczona w określonym w umowie terminie (29.01.2021 r.) i w umownej kwocie 150,0 tys. zł. Wójt Gminy wyjaśnił, że budowa Klubu w tej miejscowości wynikała z wniosków mieszkańców.

Zamówienie na budowę Klubu Senior+ przeprowadzono na podstawie pzp w trybie przetargu nieograniczonego. Do przeprowadzenia postępowania Wójt powołał czteroosobową komisję, której członkowie złożyli oświadczenia, o których mowa art. 17 ust.2 pzp. Wartość szacunkową zamówienia w zakresie prac budowlanych (29,5 tys. euro) ustalono prawidłowo na podstawie kosztorysu inwestorskiego przy zastosowaniu właściwego kursu złotego do euro. Zamówienia nie podzielono na części. Wpłynęły dwie oferty, z których jedna została odrzucona. Wykonawcę wybrano przy zastosowaniu kryteriów wskazanych w siwz. Nieprawidłowości przy realizacji postępowania (dot.: braku kompletnych informacji w ogłoszeniu o zamówieniu, przekroczenia terminu zamieszczenia w BZP ogłoszenia o udzieleniu zamówienia, nierzetelnej dokumentacji postępowania, braku weryfikacji przynależności do grupy kapitałowej oraz braku kompletnych danych w protokole postępowania) opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 672-686, 698-798, 800-812, 834-866, 869-870, 883-899, 903, 905-909, 911-913)

1.2.4. Na rozbudowę remizy OSP w planie finansowym Urzędu zaplanowano środki w kwocie 200,0 tys. zł¹⁵ (w całości środki własne Gminy).

Wójt Gminy wyjaśnił, że rozbudowa remizy była niezbędna m.in. z uwagi na konieczność zapewnienia miejsca postojowego dla dwóch wozów strażackich. Potrzeba realizacji była zgłaszana przez strażaków z Ochotniczej Straży Pożarnej w m. Gardna Mała.

Zamówienie na rozbudowę remizy OSP przeprowadzono na podstawie pzp w trybie przetargu nieograniczonego. Do przeprowadzenia postępowania Wójt Gminy powołał czteroosobową komisję. Jej członkowie złożyli oświadczenia, o których mowa art. 17 ust. 1 pzp. Wartość szacunkową zamówienia (34,2 tys. euro) ustalono prawidłowo na podstawie kosztorysu inwestorskiego przy zastosowaniu właściwego kursu złotego do euro. Przedmiotem zamówienia była: budowa ścian fundamentowych, ścian nośnych, stropu, konstrukcji dachowej z pokryciem oraz dostawa i montaż stolarki okiennej i drzwiowej. Wpłynęły dwie oferty. Wykonawcę wybrano przy zastosowaniu kryteriów wskazanych w siwz. Nieprawidłowości przy realizacji postępowania (dot.: przekroczenia terminu zamieszczenia w BZP ogłoszenia o udzieleniu zamówienia, niekompletnych danych w informacji z otwarcia ofert, braku kompletnych i nierzetelnych danych w protokole postępowania) opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 914-1009, 1057-1058, 1082)

¹⁴ Umowa nr 3777/2020 z 14.05.2020 r.

¹⁵ Uchwała nr XV/86/2019 Rady Gminy Smoldzino z 27.11.2020 r.

1.2.5. Na drugi etap rozbudowy remizy OSP w planie finansowym Urzędu zaplanowano środki w kwocie ogółem 732,7 tys. zł¹⁶, w tym 600,0 tys. zł z funduszu przeciwdziałania COVID-19 dla jednostek samorządu terytorialnego.

Zamówienie na drugi etap rozbudowy remizy OSP przeprowadzono na podstawie pzp w trybie przetargu nieograniczonego. Do przeprowadzenia postępowania Wójt Gminy powołał czteroosobową komisję. Część członków komisji nie złożyła oświadczeń wymaganych art. 56 ust. 4 NPZP. Wartość szacunkową zamówienia (132,6 tys. euro) ustalono prawidłowo na podstawie kosztorysu inwestorskiego przy zastosowaniu właściwego kursu złotego do euro. Przedmiotem zamówienia była rozbudowa i remont istniejącej remizy (dokończenie robót), polegające w szczególności na: wykonaniu izolacji dachu, wymianie pokrycia dachowego, dociepleniu budynku, dostawie i montażu instalacji sanitarnych, centralnego ogrzewania, instalacji elektrycznych, pracach wykończeniowych oraz remontowych w pomieszczeniach budynku. Wpłynęło pięć ofert. Wykonawcę wybrano przy zastosowaniu kryteriów wskazanych w specyfikacji warunków zamówienia (dalej: „swz”). Nieprawidłowości przy realizacji postępowania (dot.: przekroczenia terminu zamieszczenia w BZP ogłoszenia o udzieleniu zamówienia, nierzetelnego poinformowania wykonawców o przedmiocie zamówienia) opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 1087-1238)

1.3. Badaniem zgodności realizacji zadań inwestycyjnych z warunkami określonymi w umowach z wykonawcami objęto zadania wskazane w pkt 1.2 wystąpienia pokontrolnego.

(akta kontroli str. 162-182, 318-321, 476-480, 672-675, 914-917, 1087-1091)

1.3.1. Budowa siłowni parkowych w m. Smółdzino oraz w m. Gardna Wielka, jako niewymagająca pozwolenia na budowę, została zgłoszona na podstawie art. 30 ust. 1b Prawa budowlanego¹⁷ do Wydziału Architektoniczno-Budowlanego Starostwa Powiatowego w Słupsku (dalej: „Starostwo”) i uzyskała stosowne zaświadczenie z dnia 15.02.2018 r.

Budowa siłowni parkowych była prowadzona na podstawie umowy z dnia 14.08.2018 r.¹⁸ (sposób wyboru wykonawcy opisano w pkt 1.2.1 wystąpienia pokontrolnego) – zakres rzeczowy został uszczegółowiony w przedmiarach robót oraz w opisach technicznych dla wym. lokalizacji. Zadanie polegało na: dostawie i montażu siedmiu urządzeń sportowo-rekreacyjnych dla obu lokalizacji oraz budowie elementów infrastruktury towarzyszącej dla obu lokalizacji (tj. ogółem: 10 ławek, czterech pojemników na odpady stałe, dwóch tablic informacyjnych, dwóch stołów piłkarskich zewnętrznych, altan o średnicy 3,2 m i wysokości 2,7 m, zestawów do monitoringu zewnętrznego, czterech lamp solarnych oraz posadzeniu 60 tui parkowych, 20 krzewów ozdobnych i 60 mb krzewów żywopłotowych).

Urząd był również zobowiązany do montażu dwóch tablic informacyjnych o współfinansowaniu zadania w kwocie 50,0 tys. zł z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej na podstawie umowy z Ministrem Sportu i Turystyki z dnia 31.07.2018 r.¹⁹ (rozliczonej bez uwag w dniu 30.01.2019 r.).

¹⁶ Zadanie wprowadzono do planu wydatków uchwałą Rady Gminy Smółdzino Nr XXVIII/181/2020 z 17.12.2020 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Smółdzino na 2020 r. na kwotę ogółem 694,7 tys. zł. Uchwałą z 25.03.2021 r. Nr XXXI/196/2021 plan zwiększono do kwoty 701,7 tys. zł (co powtórzoną uchwałą z 30.06.2021 r. Nr XXXVI/227/2021), w tym ze źródeł zewnętrznych 600,00 tys. zł. W dniu 28.12.2021 r. uchwałami Nr XLIII/275/2021 i Nr XLIII/278/2021 Rada Gminy zmniejszyła plan wydatków tego zadania do kwoty 672,7 tys. zł. W dniu 14.04.2022 r. (uchwała Nr XLV/300/2022) zwiększono plan na 2022 r. o 60,0 tys. zł.

¹⁷ Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2021 r. poz. 2351, ze zm.).

¹⁸ Nr 70/2018.

¹⁹ Umowa nr 2018/0215/1887/SubA/DIS/OSA.

Zadanie zostało odebrane 28.09.2018 r. przez komisję w składzie trzyosobowym (w tym przez Wójta Gminy oraz inspektora nadzoru inwestorskiego), tj. w terminie umownym. Komisja nie wniosła uwag do wykonanego zakresu rzeczowego.

Wykonawca nie wykonał pełnego zakresu rzeczowego wynikającego z umowy z dnia 14.08.2018 r., co opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

Przy realizacji zadania zapewniono nadzór inwestorski²⁰ przez osobę posiadającą uprawnienia budowlane, odpowiednie do wykonywania funkcji kierownika budowy²¹ oraz nadzór autorski²².

(akta kontroli str. 318-321, 378-475, 871-882)

1.3.2. Modernizacja Zespołu Szkolno-Przedszkolnego, jako niewymagająca pozwolenia na budowę, została zgłoszona do Wydziału Architektoniczno-Budowlanego Starostwa w dniu 25.09.2020 r.

Modernizacja była prowadzona na podstawie umów z 13 i 15.10.2020 r.²³ z trzema wykonawcami. Zakres rzeczowy był uszczegółowiony w przedmiarach robót oraz w opisach technicznych dla wym. lokalizacji. Pierwsza część zadania (58,4 tys. zł brutto) polegała na: modernizacji posadzek korytarza oraz pięciu pomieszczeń dydaktycznych; druga część zadania (79,5 tys. zł brutto) polegała na: wykonaniu prac ogólnobudowlanych w toaletach szkoły, montażu w tych pomieszczeniach ustępów, umywalk, baterii, brodzików oraz innego wyposażenia, wymianie stolarki drzwiowej wewnętrznej oraz instalacji elektrycznej, a trzecia część (410,0 tys. zł brutto) – na: demontażu instalacji c.o., robotach ogólnobudowlanych towarzyszących, dostawie i montażu zaworów, rur, czopucha wraz z kominem (2 kpl.), wykonaniu kanałów nawiewnych i wentylacyjnych oraz elementów technologicznych kotłowni i jej instalacji, montażu otuliny izolacyjnej oraz uruchomieniu kotłowni.

Zadania były odbierane przez komisje w trzyosobowych składach, odpowiednio dla poszczególnych części w dniach: 10.11.2020 r. oraz 1 i 10.12. 2020 r., tj. w terminach umownych. Komisje nie wniosły uwag do wykonanych zakresów rzeczowych.

Przy realizacji zadania zapewniono nadzór inwestorski²⁴ przez osobę posiadającą uprawnienia budowlane, odpowiednie do wykonywania nadzoru inwestorskiego²⁵.

(akta kontroli str. 552-671, 883-894, 1083)

1.3.3. Budowa Klubu Senior+ została zgłoszona do Wydziału Architektoniczno-Budowlanego Starostwa w dniu 03.01.2020 r. (art. 30 ust. 1b Prawa budowlanego).

Budowa Klubu Senior+ była prowadzona na podstawie umowy z dnia 18.08.2020 r.²⁶ zawartej przez Sekretarza Gminy z wykonawcą wybranym w trybie przetargu nieograniczonego. Zakres rzeczowy był uszczegółowiony w przedmiarach robót. Prace polegały na: robotach przygotowawczych i demontażowych, wykonaniu instalacji elektrycznej i hydraulicznej podtynkowej, pracach remontowo-budowlanych w dwóch pomieszczeniach i w korytarzu, wykonaniu elewacji budynku oraz dostawie i montażu wyposażenia (ogółem 194,2 tys. zł brutto).

Zadania były podzielone na trzy etapy i odbierane przez komisję w trzyosobowych składach w terminach umownych. Komisje nie wniosły uwag do wykonanych zakresów rzeczowych.

²⁰ Umowa nr 98/2018 z 14.08.2019 r. z wynagrodzeniem ryczałtowym w kwocie 2,5 tys. zł brutto.

²¹ Nr POM/0191/OWOK/05.

²² Umowa z 14.08.2019 r. (bez numeru) z wynagrodzeniem ryczałtowym w kwocie 2,0 tys. zł brutto.

²³ Nr 105/2020, nr 106/2020 i nr 107/2020.

²⁴ Umowa nr 109/2020 z 16.10.2020 r. z wynagrodzeniem ryczałtowym w kwocie 2,9 tys. zł brutto.

²⁵ Nr POM/0111/OWOK/05.

²⁶ Nr 78/2020.

Przy realizacji zadania zapewniono nadzór inwestorski²⁷ przez osobę posiadającą uprawnienia budowlane, odpowiednie do wykonywania nadzoru inwestorskiego²⁸.

(akta kontroli str. 687-697, 743-753, 782-799, 813-833, 852-857, 869-870, 899)

1.3.4. Rozbudowa remizy OSP była prowadzona na podstawie decyzji o pozwoleniu na rozbudowę nr 84/2013 AB.I.B.6740.19.2013 z dnia 13.02.2013 r., wydanej przez Starostę Powiatu Słupskiego.

Rozbudowa remizy OSP była prowadzona na podstawie umowy z 09.01.2020 r. o wartości 198,0 tys. zł oraz umowy na prace dodatkowe z 02.03.2020 r. o wartości 24,6 tys. zł brutto. Zakres rzeczowy był uszczegółowiony w przedmiarach robót dla wym. lokalizacji. Prace dodatkowe, których konieczność wykonania spowodowała zmianę terminu realizacji zadania, nieprzewidziane w przedmiarach robót, zostały odebrane bez uwag przez komisję w dniu 09.03.2020 r.

Wykonawca zgłosił 27.02.2020 r. do odbioru częściowego wykonane prace w zakresie etapu I (budowa ścian fundamentowych), 30.03.2020 r. – prace w zakresie etapu II (ściany nośne, strop), a 04.05.2020 r. – prace w zakresie etapu III i IV (konstrukcja dachu z pokryciem oraz stolarka okienna i drzwiowa).

Komisja w składzie trzyosobowym, przy udziale inspektora nadzoru i wykonawcy, protokołami odbioru częściowego – odpowiednio: z 09.03.2020 r., 09.04.2020 r. i 19.05.2020 r. (również przy udziale kierownika budowy) stwierdziła wykonanie prac bez wad, zgodnie z harmonogramem.

Przy realizacji zadania zapewniono nadzór inwestorski²⁹ przez osobę posiadającą uprawnienia budowlane, odpowiednie do wykonywania nadzoru inwestorskiego³⁰.

(akta kontroli str. 561, 1012-1056, 1059, 1071, 1073-1077, 1084-1086)

1.3.5. Drugi etap rozbudowy remizy OSP prowadzono na podstawie umowy z 04.08.2021 r. o wartości 655,8 tys. zł brutto oraz umowy na prace dodatkowe z 01.04.2022 r. o wartości 63,3 tys. zł brutto. Zakres rzeczowy był uszczegółowiony w przedmiarach robót dla wym. lokalizacji.

W dniu 15.11.2021 r. zgłoszono do odbioru I etap prac, które trzyosobowa komisja odebrała 23.11.2021 r. Stwierdzono, że prace wykonano zgodnie z umową. Nie stwierdzono wad. Wykonawca wystawił fakturę z 23.11.2021 r. na kwotę 163,7 tys. zł brutto (zgodnie z wartością wynikającą z harmonogramu).

W dniu 05.04.2022 r. spisano protokół konieczności prac zamiennych i dodatkowych. Wykonawca sporządził kosztorys prac zamiennych i dodatkowych. Protokół odbioru końcowego spisano 27.06.2022 r. Stwierdzono dotrzymanie terminu wykonania zadania wskazanego w aneksie do umowy. Roboty zostały w całości wykonane. Stwierdzono usterki wskazując na konieczność ich usunięcia w terminie do dnia 16.08.2022 r. Wykonawca pismem z 09.08.2022 r. zgłosił wykonanie prac wskazanych w protokole odbioru końcowego z 27.06.2022 r. jako konieczne do poprawy. Komisja w składzie trzyosobowym uznała, że usterki zostały usunięte. Kierownik budowy oświadczył, że prace wykonano zgodnie z projektem budowlanym. Wykonawca przedłożył atesty i certyfikaty użytych na budowie materiałów. Wykonawca wystawił fakturę z dnia 23.08.2022 r. na kwotę 555,3 tys. zł brutto (zgodnie z wartością wynikającą ze zmienionego harmonogramu).

²⁷ Umowa nr 78/2020 z 18.08.2020 r. z wynagrodzeniem ryczałtowym w kwocie 2,0 tys. zł brutto.

²⁸ Nr POM/0155/OWOK/11.

²⁹ Umowa nr 25/2018 z 22.03.2018 r. z wynagrodzeniem ryczałtowym za ten etap w kwocie 7,4 tys. zł brutto za ten etap rozbudowy remizy OSP.

³⁰ Nr POM/0191/OWOK/05.

Przy realizacji zadania zapewniono nadzór inwestorski³¹ przez osobę posiadającą uprawnienia budowlane, odpowiednie do wykonywania nadzoru inwestorskiego³².

(akta kontroli str. 1075-1077, 1237-1283)

1.4. Badaniem prawidłowości rozliczenia umów zawieranych przez Urząd z wykonawcami zadań inwestycyjnych objęto zadania wskazane w pkt 1.2 wystąpienia pokontrolnego.

(akta kontroli str. 162-182, 318-321, 476-480, 672-675, 914-917, 1087-1091)

1.4.1. Budowa siłowni parkowych została rozliczona zgodnie z postanowieniami umowy z wykonawcą zadania³³, na podstawie dwóch faktur (z 20.09 i 01.10.2018 r.), po wykonaniu i odbiorze przez Urząd robót na podstawie protokołów: odbioru częściowego z 19.09.2018 r. i końcowego z 28.09.2018 r. Wartość rozliczonych prac, zgodnie z § 7 umowy z wykonawcą, wyniosła ogółem 139,2 tys. zł brutto (rozliczenie częściowe, zgodnie z warunkami umowy, wynosiło 60% wartości umownej). Urząd uregulował należność wynikającą z faktur za wykonanie zadania w dniu 26.09.2018 r. w kwocie 83,4 tys. zł i w dniu 15.10.2018 r. w kwocie 55,8 tys. zł, tj. w terminach umownych. Zobowiązania w kwocie ogółem 8,7 tys. zł brutto z tytułu: wykonania dokumentacji projektowo-kosztorysowej, pełnienia nadzoru inwestorskiego, pełnienia funkcji nadzoru autorskiego oraz wykonania tablicy informacyjnej o współfinansowaniu zadania, uregulowano zgodnie z warunkami wynikającymi z umów zawieranych z wykonawcami tych zadań.

(akta kontroli str. 318-321, 406-455)

1.4.2. Modernizacja Zespołu Szkolno-Przedszkolnego została rozliczona zgodnie z umowami z wykonawcami zadań³⁴ (z wyjątkiem terminu płatności umowy na część pierwszą zadania), na podstawie faktur, po wykonaniu i odbiorze przez Urząd robót na podstawie protokołów: odbiorów częściowych i końcowych. Wartość rozliczonych prac, była zgodna z wartościami umownymi – ogółem na kwotę 547,9 tys. zł. W jednym przypadku zobowiązanie w kwocie 58,4 tys. zł zostało uregulowane dwa dni po terminie, co opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”. Zobowiązania wynikające z pozostałych umów uregulowano terminowo.

Zobowiązania w kwocie 24,6 tys. zł brutto z tytułu wykonania dokumentacji projektowo-kosztorysowej uregulowano siedem dni po terminie płatności. Ponadto z przekroczeniem terminu zwrócono zabezpieczenie należytego wykonania umowy, co opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”. Należność w kwocie 3,0 tys. zł z tytułu pełnienia nadzoru inwestorskiego uregulowano w terminie.

(akta kontroli str. 552-671, 891, 900, 910)

1.4.3. Budowa Klubu Senior+ została rozliczona zgodnie z umową na wykonanie zadania³⁵, na podstawie faktur, po wykonaniu i odbiorze przez Urząd robót na podstawie protokołów: odbiorów częściowych i końcowych. Wartość rozliczonych prac, była zgodna z wartością umowną (194,2 tys. zł brutto) i zapłacona w terminie.

Zobowiązania w kwocie 7,0 tys. zł brutto z tytułu wykonania dokumentacji i pełnienia nadzoru autorskiego oraz w kwocie 2,0 tys. zł z tytułu pełnienia nadzoru inwestorskiego uregulowano terminowo.

(akta kontroli str. 687-697, 782-795, 815-831, 867-868)

³¹ Umowa nr 25/2018 z 22.03.2018 r. z wynagrodzeniem ryczałtowym za całość zadania przy remizie OSP w m. Gardna Mała, w tym w kwocie 4,96 tys. zł za prace przy drugim etapie rozbudowy OSP.

³² Nr POM/0191/OWOK/05.

³³ Umowa nr 70/2018 z 14.08.2018 r.

³⁴ Umowa nr 105/2020 z 13.10.2020 r., nr 106/2020 z 13.10.2020 r. i nr 107/2020 z 15.10.2020 r.

³⁵ Umowa nr 78/2020 z 18.08.2020 r.

1.4.4. Rozbudowa remizy OSP została rozliczona zgodnie z postanowieniami umów z wykonawcą zadania³⁶, na podstawie faktur, po wykonaniu i odbiorze przez Urząd robót na podstawie protokołów: odbiorów częściowych i końcowych. Wartość rozliczonych prac, była zgodna z wartościami umownymi (198,0 tys. zł brutto oraz 24,6 tys. zł brutto) i zapłacona w terminach umownych. Z przekroczeniem terminu zwrócono zabezpieczenie należytego wykonania umowy, co opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

Zobowiązania w kwocie 5,9 tys. zł brutto z tytułu wykonania dokumentacji oraz w kwocie 7,4 tys. zł brutto z tytułu pełnienia nadzoru inwestorskiego (z III etapy) uregulowano w terminach umownych.

(akta kontroli str. 932-935, 1010-1056, 1071, 1075-1081, 1084-1086)

1.4.5. Drugi etap rozbudowy remizy OSP został rozliczony zgodnie z umową zawartą z wykonawcą³⁷, tj. na podstawie faktur, po wykonaniu i odbiorze przez Urząd robót na podstawie protokołów: odbioru częściowego, końcowego i po usunięciu usterek. Wartość rozliczonych prac była zgodna z wartościami umownymi (655,8 tys. zł brutto oraz 63,3 tys. zł brutto) i zapłacona w terminach umownych. Z przekroczeniem terminu zwrócono zabezpieczenie należytego wykonania umowy, co opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

Zobowiązanie w kwocie w kwocie 5,0 tys. zł brutto z tytułu pełnienia nadzoru inwestorskiego uregulowano terminowo.

(akta kontroli str. 1075-1077, 1237-1283)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Części Planów zamówień dotyczących kontrolowanego okresu nie opublikowano, nie aktualizowano lub sporządzono nieterminowo:

a) Plan zamówień na 2019 r. nie został opublikowany na stronie internetowej Urzędu, co było niezgodne z art. 13a ust. 1 pzp.

Pracownik zatrudniony na stanowisku ds. pozyskiwania funduszy zewnętrznych i zamówień publicznych od 03.09.2018 r. do 08.03.2019 r. wyjaśnił, że nie pamięta przyczyn nieopublikowania tego planu na stronie internetowej Urzędu. Wójt Gminy wyjaśnił, że dopiero od 2021 r. istnieje obowiązek publikowania Planów w BZP.

Podzielając stanowisko o obowiązku publikacji Planów w BZP od 2021 r., NIK zauważa, iż Plan na 2019 r. należało zamieścić, zgodnie z obowiązującymi wówczas przepisami art. 13a ust. 1 pzp, na stronie internetowej Urzędu, podobnie jak Plany na lata 2017 i 2018, które opublikowano w ten sposób.

(akta kontroli str. 120-122, 189-192, 217, 289, 1834, 3186, 3201-3206, 3210, 3216)

b) Wójt Gminy nie zapewnił aktualności Planów zamówień na 2021 r. i 2022 r., wymaganej art. 23 ust. 4 NPZP, ponieważ: w Planie na 2021 r. nie wykazano dwóch postępowań o udzielenie zamówień dotyczących zadań majątkowych przyjętych do budżetu Gminy w dniu 30.06.2021 r.³⁸ (zadania pn.: „Remont budynku hydroforni w m. Gardna Wielka wraz z wykonaniem stacji uzdatniania wody” – o orientacyjnej wartości 500,0 tys. zł i „Remont i modernizacja stacji uzdatniania wody w m. Żelazo” – 600,0 tys. zł), a w Planie zamówień na 2022 r. zadania przyjętego do budżetu Gminy w dniu 28.04.2022 r.³⁹ (wymiana pieców w budynkach użyteczności publicznej – 300,0 tys. zł).

³⁶ Umowa z dnia 09.01.2020 r. Nr 124/2019 i z dnia 02.03.2020 r. Nr 23/2020.

³⁷ Umowa z dnia 04.08.2021 r. Nr 87/2021 i z dnia 25.04.2022 r. Nr 29/2022.

³⁸ Uchwała Rady Gminy Smóldzino Nr XXXVI/227/2021 w sprawie zmian w budżecie Gminy Smóldzino na 2021 r.

³⁹ Uchwała Rady Gminy Smóldzino Nr XLVII/303/2022 w sprawie zmian w budżecie Gminy Smóldzino na 2022 r.

Wójt Gminy wyjaśnił, że nieprawidłowość wynikała z błędnej interpretacji przepisu przez odpowiedzialnego pracownika, który uważał, że Urząd ma obowiązek sporządzenia planu w terminie 30 dni od daty zatwierdzenia budżetu i jego publikacji, co też czynili. Wskazane inwestycje pojawiły się w budżecie w okresie późniejszym, co w ocenie pracowników, nie wymagało aktualizacji Planów.

Pracownik odpowiedzialny za opracowanie Planów zamówień wyjaśnił, że sporządzał plany na podstawie informacji ze stanowisk merytorycznych, w związku z czym brak aktualizacji planu wynikał z tego, że nie posiadał informacji o ww. planowanych zadaniach.

Wyjaśnienia nie zasługują na uwzględnienie, ponieważ w trakcie kontroli NIK ustalono, że pracownik odpowiedzialny za sporządzanie ww. planów posiadał wiedzę o planowanych wyżej wymienionych inwestycjach oraz o tym, że wydatki na nie zostały wprowadzone do budżetu Gminy.

(akta kontroli str. 65, 106-107, 135-141, 145-154, 177-179, 180-182, 193-216, 291, 285, 287-288, 291, 293, 317, 1834, 3199, 3201, 3211-3212, 3245-3252)

- c) w Planie zamówień na 2022 r., podpisanym przez Wójta Gminy, nie uwzględniono postępowań o udzielenie zamówień na realizację pięciu zadań przyjętych do budżetu Gminy na ten rok uchwałą Rady Gminy z dnia 28.12. 2021 r.⁴⁰ Zadania dotyczyły remontu OSP w Smołdzinie (300,0 tys. zł) i w Gardnie Małej (569,0 tys. zł), adaptacji budynku na dzienny dom opieki dla osób chorych, niepełnosprawnych i w podeszłym wieku (270,0 tys. zł), wykorzystania energii przyjaznej środowisku – fotowoltaika (700,0 tys. zł), modernizacji i wyposażenia świetlicy w m. Siecie (272,7 tys. zł). Było to niezgodne z art. 23 ust. 1 NPZP.

Wójt Gminy, który podpisał Plan na 2022 r. wyjaśnił, że był przekonany, iż pracownik odpowiedzialny za wykonywanie planów zamówień publicznych (zatrudniony w Urzędzie w okresie od 02.12.2019 r. do 29.07.2022 r. na stanowisku referenta ds. pozyskiwania funduszy zewnętrznych i zamówień publicznych) wykonał swoje zadanie poprawnie.

Pracownik odpowiedzialny za opracowanie Planu zamówień wyjaśnił, że sporządzał plany na podstawie informacji ze stanowisk merytorycznych, w związku z czym brak ww. zadań w Planie zamówień na 2022 r. wynikał z tego, że nie posiadał informacji o tych zadaniach.

W trakcie kontroli NIK ustalono, że pracownik odpowiedzialny za opracowanie Planu zamówień na 2022 r. posiadał wiedzę o planowanych wyżej wymienionych inwestycjach oraz o tym, że wydatki na nie zostały wprowadzone do budżetu Gminy.

W wyniku kontroli NIK Wójt Gminy powierzył kontrolę nad Planami zamówień Sekretarzowi Gminy.

(akta kontroli str. 106-107, 145-154, 180-182, 204-216, 285, 287-288, 291, 293, 317, 1834, 3199, 3201, 3212, 3245-3248)

- d) Plany zamówień na lata 2017 i 2018 sporządzono z naruszeniem terminów określonych w art. 13a ust. 1 pzp, a Plan na 2022 r. – art. 23 ust. 1 NPZP, zgodnie z którymi plany sporządza się nie później niż w terminie 30 dni od dnia przyjęcia budżetu przez uprawniony organ:
- Plan na 2017 r. sporządzono 20.01.2017 r., tj. z jednodniowym opóźnieniem, ponieważ uchwałę w sprawie przyjęcia budżetu Gminy na ten rok podjęto 20.12.2016 r.,

⁴⁰ Uchwała Rady Gminy Smołdzino Nr XLIII/278/2021 w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Smołdzino na 2022 r.

- Plan na 2018 r. sporządzono 30.01.2018 r., tj. 43 dni po terminie, gdyż uchwałę w sprawie przyjęcia budżetu Gminy podjęto 18.12.2017 r. Pracownik odpowiedzialny za sporządzenie planu nie wiedział dlaczego opracował ten plan po terminie,

- Plan na 2022 r. sporządzono 13.06.2022 r., tj. 167 dni po terminie, ponieważ uchwałę w sprawie przyjęcia budżetu Gminy podjęto 28.12.2021 r.

Wójt Gminy wyjaśnił, że w 2018 r. pracownik zajmujący się zamówieniami publicznymi przebywał na długotrwałym zwolnieniu lekarskim. Był też przekonany, że swoje obowiązki wykonywał prawidłowo.

Pracownik odpowiedzialny za sporządzenie planu nie wiedział dlaczego opracował ten plan po terminie.

W wyniku kontroli NIK Wójt Gminy powierzył kontrolę nad Planami zamówień Sekretarzowi Gminy.

(akta kontroli str. 120-121, 189-192, 204-210, 217, 285-286, 289-290, 294-295, 317, 1834, 1841-1842, 3197-3199, 3201, 3212, 3216, 3270-3281, 3283-3284)

2. Wniosek o wszczęcie pierwszego postępowania (unieważnionego w dniu 03.08.2018 r.) w sprawie Budowy małej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej o charakterze wielopokoleniowym – Otwarte Strefy Aktywności w m. Gardna Wielka i w m. Smółdzino⁴¹ nie zawierał dat i podpisów: osoby wnioskującej, osoby na stanowisku ds. zamówień publicznych, Skarbnika oraz Wójta Gminy, co naruszało § 14 ust. 2 Regulaminu pzp, który nakładał obowiązek sporządzenia wniosku o wszczęcie postępowania o udzielenie zamówienia według wzoru określonego w załączniku nr 1 do Regulaminu pzp. Nie sporządzono również dokumentacji z przeprowadzonego rozpoznania cenowego według wzoru określonego w załączniku nr 4 do Regulaminu pzp, wymaganej § 14 ust. 2 pkt a tego regulaminu (obowiązywał do dnia 31.08.2022 r.).

Wójt Gminy wyjaśnił, że niekompletna w wyżej wymienionym zakresie dokumentacja z prowadzonych postępowań była wynikiem nadmiaru obowiązków służbowych pracownika odpowiedzialnego za realizację zamówień publicznych w Urzędzie.

Pracownik odpowiedzialny za realizację zamówienia nie wiedział, dlaczego ww. wniosek nie został podpisany oraz dlaczego nie sporządził dokumentacji z rozpoznania cenowego.

(akta kontroli str. 63, 68, 73, 77, 318-320, 322, 376, 415-418, 421-424, 443, 463, 1834, 3212, 3260-3261)

3. W ogłoszeniu o zamówieniu z dnia 16.07.2020 r.⁴² na budowę Klubu Senior+ nie zawarto informacji o terminie wykonania zadania, wymaganej art. 41 pkt 6 pzp.

Wójt Gminy wyjaśnił m.in., że pracownik odpowiedzialny za prowadzenie sprawy (zatrudniony w Urzędzie od 02.12.2019 r. do 29.07.2022 r. na stanowisku referenta ds. pozyskiwania funduszy zewnętrznych i zamówień publicznych) nie dokonał przedmiotowego wpisu.

Pracownik odpowiedzialny za zamówienia publiczne wyjaśnił, że brak informacji o terminie wykonania zadania wynikał z przeoczenia.

(akta kontroli str. 86-87, 673, 678-679, 698-711, 757-760, 869, 903, 1834, 3199, 3201, 3213)

4. Trzy badane ogłoszenia o udzieleniu zamówienia (sprzed 2021 r.)⁴³ zamieszczono w BZP po upływie 30 dni od dnia zawarcia umów, czym naruszono art. 95 ust. 1 pzp

⁴¹ Zamówienia udzielono zawierając umowę nr 70/2018 z dnia 14.08.2018 r. na kwotę 139,2 tys. zł.

⁴² Nr 562829-N-2020.

⁴³ Tj.: modernizacja Zespołu Szkolno-Przedszkolnego, budowa Klubu Senior+ oraz rozbudowa remizy OSP.

zobowiązujący zamawiającego do zamieszczenia ogłoszenia nie później niż w terminie 30 dni od dnia zawarcia umowy, natomiast ogłoszenie o wyniku postępowania zawierające informację o udzieleniu zamówienia z 2021 r. zamieszczono w BZP po 30 dniach od zakończenia tego postępowania, tj. niezgodnie z art. 309 NPZP zobowiązującym zamawiającego do zamieszczenia ogłoszenia nie później niż w terminie 30 dni od dnia zakończenia postępowania. I tak:

- a) umowy na modernizację Zespołu Szkolno-Przedszkolnego podpisano z wykonawcami trzech części zamówienia w dniach 13 i 15.10.2020 r., a ogłoszenie o udzieleniu zamówienia⁴⁴ zamieszczono w BZP 12.10.2022 r.,
- b) umowę na budowę Klubu Senior+ zawarto 18.08.2020 r., a ogłoszenie o udzieleniu zamówienia⁴⁵ zamieszczono w BZP w dniu 20.06.2022 r.
Wójt Gminy wyjaśnił, że ogłoszenia zamieszczono po terminie w wyniku sprawdzania dokumentacji zamówień. Zadania miały być wykonywane przez pracownika zatrudnionego w Urzędzie od 02.12.2019 r. do 29.07.2022 r. na stanowisku referenta ds. pozyskiwania funduszy zewnętrznych i zamówień publicznych,
- c) umowę na rozbudowę remizy OSP podpisano 09.01.2020 r., a ogłoszenie o udzieleniu zamówienia⁴⁶ w BZP zamieszczono 28.11.2022 r.,
Wójt Gminy wyjaśnił, że ogłoszenia zamieszczono po terminie w wyniku sprawdzania dokumentacji zamówień,
- d) ogłoszenie o wyniku postępowania na drugi etap rozbudowy remizy OSP zamieszczono w BZP w dniu 10.10.2022 r., zamiast do dnia 03.09.2021 r., tj. w terminie 30 dni od dnia zakończenia postępowania na rozbudowę remizy OSP (04.08.2021 r.). Wójt Gminy wyjaśnił, że pracownik odpowiedzialny za prowadzenie postępowania nie dokonał wymaganej przepisem czynności. Na polecenie Wójta osoba prowadząca postępowania z zakresu zamówień publicznych w Urzędzie od 29.06.2022 r. zamieściła w BZP stosowny dokument o wyniku postępowania.

Pracownik odpowiedzialny za prowadzenie postępowań o udzielenie ww. zamówień publicznych wyjaśnił, że opóźnienia w zamieszczaniu ogłoszeń o udzielaniu zamówień i ogłoszenia o wyniku postępowania wynikały z nadmiaru obowiązków, które wykonywał. Oprócz zamówień publicznych wykonywał też zadania z zakresu oświaty.

(akta kontroli str. 480, 483, 532-535, 568-577, 588-597, 619-628, 665, 675, 678, 782-792, 796-798, 870, 904, 914, 922, 1006-1009, 1012-1021, 1094, 1176-1194, 1211, 1287-1289, 1297, 1834, 3187, 3199, 3201, 3213, 3265-3269, 3282, 3284-3285)

5. Zamawiający nie zamieścił w BZP ogłoszenia o zmianie umowy na wykonanie drugiego etapu rozbudowy budynku OSP, polegającej na przesunięciu terminu zakończenia realizacji zadania z 04.04.2021 r. na 20.06.2022 r. Naruszało to art. 455 ust. 3 pkt 2 NPZP.

Pracownik ds. zamówień publicznych wyjaśnił, że nie zamieścił tego ogłoszenia w BZP, ponieważ nie posiadał informacji o zmianie umowy. Natomiast pracownik odpowiedzialny za realizację inwestycji wyjaśnił, że nie pamięta czy poinformował pracownika ds. zamówień publicznych o zmianie terminu wykonania umowy oraz że czynność przekazania takiej informacji nie jest w Urzędzie dokumentowana.

(akta kontroli str. 1090-1091, 1093-1094, 1110-1117, 1176-1195, 1211, 1297, 1834, 3199, 3201, 3213, 3244, 3262-3264)

⁴⁴ Nr 510003658-N-2022

⁴⁵ Nr 510002993-N-2022

⁴⁶ Nr 510003923-N-2022

6. Zamawiający zamieścił w BZP ogłoszenie o wykonaniu umowy drugiego etapu rozbudowy budynku OSP w dniu 10.10.2022 r., zamiast – zgodnie z art. 448 NPZP – w terminie 30 dni od dnia wykonania zamówienia, tj. do 15.09.2022 r.⁴⁷.

Osoba odpowiedzialna za ww. czynność – wykonująca w Urzędzie prace na podstawie porozumienia z jednostką organizacyjną Gminy w okresie od 01.07.2022 r. - zeznała, że nie wiedziała o tym, że inwestycja jest nadal realizowana. Pracownik odpowiedzialny za realizację inwestycji nie przekazał jej protokołu odbioru końcowego i protokołu usunięcia usterek. Wyjaśniła również, że nie wiedziała kto będzie pełnił obowiązki osoby realizującej zadania z zakresu zamówień publicznych i jakie zadania należą do obowiązków osoby zatrudnionej na podstawie ww. porozumienia.

(akta kontroli str. 1176-1195, 1207-1209, 1211, 1264-1270, 1287-1289, 1297, 1834, 3191-3194, 3199)

7. Dokumentację postępowania o udzielenie zamówienia na budowę Klubu Senior+⁴⁸ sporządzono w sposób nierzetelny, ponieważ nie zawierała ona wzoru oświadczenia „o braku podstaw do wykluczenia i spełnienie warunków udziału w postępowaniu”, wskazanego w siwz jako załącznik nr 2 do siwz, niezbędnego do przeprowadzenia tego postępowania i udzielenia zamówienia. Zastosowany przez zamawiającego druk oświadczenia dotyczył jedynie spełniania warunków udziału w postępowaniu, z pominięciem treści dotyczącej informacji o podstawach do wykluczenia (art. 24 ust. 1 pkt 12 pzp). Na skutek tego zamawiający nie posiadał wiedzy w zakresie podstaw do wykluczenia wykonawcy, nie miał tym samym informacji istotnych dla oceny czy obie złożone oferty nie powinny zostać z tego powodu odrzucone (art. 24 ust.4 pzp).

Wójt Gminy, który zatwierdził siwz wyjaśnił, że były pracownik odpowiedzialny za realizację postępowania przetargowego nie dopełnił obowiązku sporządzenia wzoru oświadczenia o braku podstaw do wykluczenia. Tym samym nie dopełnił obowiązku sprawdzenia, czy firmy przystępujące do przetargu złożyły wskazane oświadczenia.

Pracownik odpowiedzialny za zamówienia publiczne wyjaśnił, że przyczyną opracowania niekompletnej dokumentacji było przeoczenie.

(akta kontroli str. 674-675, 678, 712-742, 869, 904, 1834, 3199, 3201, 3213-3214)

8. W siwz drugiego etapu rozbudowy budynku OSP zamieszczonej na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu (dalej: „BIP”) w dniu 18.06.2021 r. nie uwzględniono wszystkich wymagań i okoliczności mogących mieć wpływ na sporządzenie oferty, przez co w sposób nierzetelny poinformowano wykonawców o przedmiocie zamówienia. Dotyczyło to braku dokumentacji technicznej branży sanitarnej oraz elektrycznej dla tego projektu, którą Urząd zamieścił dopiero w dniu 05.07.2021 r., uznając zasadność pytań jednego z wykonawców, przekazanych 28.06.2021 r., według którego brak wymienionej dokumentacji uniemożliwiało rzetelne sporządzenie oferty (wykonanie kosztorysu).

Wójt Gminy wyjaśnił, że pracownik odpowiedzialny za przygotowanie postępowania przetargowego przez nieuwagę nie zamieścił na stronie BIP Urzędu dokumentacji technicznej branży sanitarnej oraz elektrycznej.

Pracownik ds. zamówień publicznych wyjaśnił, że nie udostępnił tej dokumentacji na stronie BIP Urzędu w dniu wszczęcia postępowania, tj. w dniu 18.06.2021 r., ponieważ nie otrzymał ww. dokumentacji od pracownika merytorycznego. Wyjaśnienia nie zasługują na uwzględnienie, ponieważ NIK ustaliła, iż komplet

⁴⁷ Protokół odbioru końcowego dla tego zadania spisano 27.06.2022 r. z usterkami usuniętymi 09.08.2022 r. Protokół usunięcia usterek spisano 16.08.2022 r.

⁴⁸ Zamówienia udzielono zawierając umowę nr 78/2020 z 18.08.2020 r. r. na kwotę 194,2 tys. zł.

dokumentacji został przekazany na stanowisko ds. zamówień publicznych już 30.04.2021 r.

(akta kontroli str. 88, 1087-1088, 1094, 1138-1160, 1210, 1297, 1834, 3199, 3201, 3214, 3253-3259)

9. W przypadku trzech postępowań (z czterech badanych) przed udzieleniem zamówień Urząd nie wezwał wykonawców, których oferty zostały najwyżej ocenione, do złożenia na podstawie art. 26 ust. 3 pzp, w wyznaczonym terminie, oświadczenia o przynależności lub braku przynależności do tej samej grupy kapitałowej (o której mowa w art. 24 ust. 1 pkt 23 pzp) lub dokumentów potwierdzających spełnienie warunków udziału oraz brak podstaw do jego wykluczenia:

a) w siwz dla modernizacji Zespołu Szkolno-Przedszkolnego (rozdział VI ust. 9 pkt 1) wykonawcy zostali zobowiązani do złożenia oświadczenia o przynależności lub braku przynależności do tej samej grupy kapitałowej, w terminie trzech dni od dnia zamieszczenia na stronie internetowej informacji z otwarcia ofert.

Otwarcia ofert dokonano 05.10.2020 r. i w tym samym dniu zawiadomienie z otwarcia ofert zamieszczono na stronie internetowej Urzędu. Wyboru wykonawcy tej części zadania dokonano w dniu 09.10.2020 r. (w tej części – modernizacja toalet – wpłynęły dwie oferty). Wybrany wykonawca złożył podpisane przez siebie oświadczenie przynależności lub braku przynależności do tej samej grupy kapitałowej w dniu 06.10.2020 r., w którym nie wskazał czy należy lub nie należy do tej samej grupy kapitałowej, a zamawiający nie wezwał go do uzupełnienia tego oświadczenia.

Umowę⁴⁹ z wybranym wykonawcą podpisano w dniu 13.10.2020 r.

Wójt Gminy wyjaśnił, że nie wie dlaczego wybrany wykonawca nie został wezwany do uzupełnienia oświadczenia z dnia 06.10.2020 r.; ufał pracownikowi (zatrudnionemu w Urzędzie od 02.12.2019 r. do 29.07.2022 r. na stanowisku referenta ds. pozyskiwania funduszy zewnętrznych i zamówień publicznych), który był zobowiązany do prowadzenia postępowania i nie zakładał, że oświadczenia są niekompletne.

(akta kontroli str. 86, 478, 483, 504, 513-515, 528, 588-597, 665, 883, 887, 897-898, 1834, 3195-3196, 3199, 3201, 3287)

b) w siwz dla budowy Klubu Senior+ (rozdział VI pkt 2 lit. d), wykonawcy zostali zobowiązani do złożenia oświadczenia o przynależności lub braku przynależności do tej samej grupy kapitałowej w terminie trzech dni od dnia zamieszczenia na stronie internetowej informacji z otwarcia ofert.

Otwarcia ofert dokonano w dniu 31.07.2020 r. i w tym samym dniu zamieszczono informację z otwarcia ofert na stronie internetowej Urzędu. Wyboru wykonawcy dokonano w dniu 12.08.2020 r. Wybrany wykonawca złożył podpisane przez siebie oświadczenia o przynależności lub braku przynależności do tej samej grupy kapitałowej w dniu 30.07.2020 r., tj. przed dniem otwarcia ofert. Brak było oświadczeń wykonawców złożonych po otwarciu ofert.

Pracownik odpowiedzialny za zamówienia publiczne oraz Wójt Gminy wyjaśnili, że w ich ocenie wykonawca na dzień składania ofert był świadomy tego, że nie przynależy do żadnej grupy kapitałowej oraz nie współdziała w żadnej innej firmie, dlatego też złożenie takiego oświadczenia razem z ofertą było według Wójta wystarczające.

W ocenie NIK wyjaśnienia nie zasługują na uwzględnienie. W okresie od przygotowania i złożenia oferty do dnia otwarcia ofert istniała możliwość wystąpienia zdarzenia polegającego na zawiązaniu takiej grupy. Dlatego w siwz zapisano

⁴⁹ Nr 105/2020 – umowa na kwotę 79,5 tys. zł.

obowiązek złożenia takich oświadczeń, w terminie 3 dni od dnia zamieszczenia przez Urząd na stronie internetowej informacji, o której mowa w art. 86 ust. 5 pzp.

(akta kontroli str. 86, 678, 720-723, 761-762, 771-776, 777-778, 869, 904, 1834, 3195-3196, 3199, 3201, 3214-3215)

c) Wójt Gminy udzielił zamówienia na modernizację wykładzin sal dydaktycznych oraz korytarza Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Smółdzinie umową z dnia 15.10.2020 r. na kwotę 58,4 tys. zł.⁵⁰ Zgodnie z rozdziałem VI pkt 6 siwz, Urząd przed udzieleniem zamówienia zobowiązany był do wezwania wykonawcy, którego oferta została najwyższej oceniona, do złożenia: wykazu osób skierowanych do realizacji zamówienia, wykazu robót wykonanych nie wcześniej niż pięć lat przed upływem terminu składania ofert, zaświadczeń właściwego naczelnika urzędu skarbowego oraz terenowej jednostki organizacyjnej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz odpisu centralnej ewidencji i informacji o działalności gospodarczej.

Urząd nie wzywał pisemnie lub elektronicznie wybranego wykonawcy do złożenia tych dokumentów. Dokumentów tych nie było w sprawach prowadzonych na stanowisku ds. pozyskiwania funduszy zewnętrznych i zamówień publicznych jak i na stanowisku ds. budownictwa i planowania przestrzennego Urzędu.

Wójt Gminy wyjaśnił, że w dniu 29.11.2022 r. (w trakcie kontroli NIK) w rozmowie telefonicznej z wykonawcą zadania ustalił, że dokumenty zostały dostarczone przez wykonawcę osobiście w zamkniętej kopercie sekretarzowi komisji przetargowej, tj. osobie, która nie pracuje już w Urzędzie. W czasie posiedzeń komisji przetargowej osoba ta zapewniała, że wykonawca złożył wszystkie wymagane dokumenty i nie istnieje przeszkoda do rozstrzygnięcia postępowania i podpisania umowy. Pracownik odpowiedzialny za zamówienia publiczne nie potrafił potwierdzić dostarczenia tych dokumentów do Urzędu.

W ocenie NIK wyjaśnienia nie zasługują na uwzględnienie. Zgodnie z art. 9 ust. 1 pzp postępowanie o udzielenie zamówienia prowadzi się z zachowaniem formy pisemnej, a zgodnie z art. 96 ust. 2 pzp oświadczenia, informacje oraz inne dokumenty składane przez wykonawcę stanowią załączniki do protokołu postępowania. Zgodnie z art. 97 ust. 1 pzp, Urząd był zobowiązany do przechowywania protokołu wraz z załącznikami przez okres czterech lat od dnia zakończenia postępowania o udzielenie zamówienia, w sposób gwarantujący jego nienaruszalność.

Poza tym jeden z dokumentów, tj. oświadczenie o braku przynależności do grupy kapitałowej, zostało przez wykonawcę przesłane do Urzędu drogą mailową w dniu 05.10.2020 r., natomiast na przedłożenie pozostałych środków dowodowych brakuje jakiegokolwiek pisemnego dowodu.

(akta kontroli str. 85-89, 476, 479, 483, 502-504, 513, 568-577, 665, 883-884, 888-889, 895, 1834, 3199, 3201, 3286)

10. W informacji z otwarcia ofert z 19.12.2019 r., dotyczącej zamówienia na rozbudowę remizy OSP, nie podano terminu wykonania zamówienia, co było niezgodne z art. 86 ust. 5 pkt 3 pzp.

Wójt Gminy, który podpisał informację zamieszczoną na stronie internetowej Urzędu wyjaśnił, że nie podano ww. terminu, ponieważ kryteriami oceny ofert była cena i gwarancja.

Wyjaśnienia te nie mogą zostać uwzględnione, ponieważ przepisy pzp nie warunkowały podania powyższej informacji od kryteriów oceny ofert.

(akta kontroli str. 1001, 1008-1009)

11. Część osób wykonujących czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia na drugi etap rozbudowy remizy OSP, nie złożyła oświadczeń o braku lub istnieniu

⁵⁰ Umowa Nr 107/2020.

okoliczności do wyłączenia z udziału w postępowaniu, wymaganych art. 56 ust. 4 NPZP.

Dwie osoby (sekretarz komisji i członek komisji)⁵¹ z pięciu wykonujących czynności w postępowaniu na drugi etap rozbudowy remizy OSP nie złożyły oświadczenia o istnieniu albo braku istnienia okoliczności, o których mowa w art. 56 ust. 2 NPZP, a cztery osoby (Wójt Gminy, przewodniczący komisji, sekretarz komisji oraz członek komisji) – okoliczności, o których mowa w art. 56 ust. 3 NPZP.

Wójt Gminy, który udzielił zamówienia w dniu 04.08.2021 r. wyjaśnił, że był przekonany o tym, że każda z osób zobowiązanych do złożenia oświadczeń wymaganych art. 56 ust. 4, złożyła takie oświadczenia.

Jeden z członków komisji wyjaśnił, że praca była zorganizowana w ten sposób, że były pracownik Urzędu, który prowadził postępowanie przynosił dokumenty dotyczące tego postępowania do podpisu i nie pamięta czy oświadczenie z art. 56 ust. 2 zostało mu przekazane do podpisu. Kolejny członek Komisji wyjaśnił, że nie wiedział o obowiązku złożenia takiego oświadczenia, ponieważ jego wzór nie został mu dostarczony przez sekretarza Komisji. Sekretarz Komisji wyjaśniła, że złożyła takie oświadczenie i nie wie dlaczego nie ma go w aktach Urzędu dotyczących tej sprawy.

Sekretarz Gminy, który pełnił funkcję przewodniczącego komisji wyjaśnił, że pracownik prowadzący postępowanie nie przedłożył komisji oświadczeń z art. 56 ust. 3 ustawy, w związku z czym nie złożył on tego dokumentu.

(akta kontroli str. 1087, 1093-1097, 1106-1109, 1176-1193, 1284-1286, 1834-1835, 1855-1856, 1860, 1864, 3187, 3199, 3215)

12. W protokołach postępowań trzech zamówień (z czterech objętych badaniami) udzielonych w trybie przetargu nieograniczonego nie podano niektórych informacji wymaganych wzorem protokołu, który stanowi załącznik nr 1 do rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego⁵² lub wykazano nierzetelne dane:

a) w protokole postępowania dotyczącym modernizacji Zespołu Szkolno-Przedszkolnego⁵³ nie podano informacji o wartości szacunkowej zamówienia oraz zaznaczono, że nie dokonano podzielenia zamówienia na części, pomimo jego faktycznego podziału na trzy części i wskazano, że kwota na realizację zadania, jaką podano przed otwarciem ofert, wyniosła 754,6 tys. zł podczas, gdy w zawiadomieniu z otwarcia ofert podano kwotę 600,0 tys. zł.

(akta kontroli str. 480-491, 514-515, 532-535, 666, 884, 892-894, 1834, 3199, 3201, 3215)

b) w protokole postępowania dotyczącym budowy Klubu Senior+⁵⁴ nie podano powodów niedokonania podziału zamówienia na części (art. 96 ust.1 pkt 11 pzp) oraz informacji o szacunkowej wartości zamówienia. Przedmiotem zamówienia były roboty budowlane oraz dostawa wyposażenia (meble, naczynia, gry planszowe, sprzęt komputerowy).

Wójt Gminy, który zatwierdził ww. protokoły wyjaśnił, że błędy wynikały z pomyłek pracownika sporządzającego protokół, zatrudnionego w Urzędzie od 02.12.2019 r. do 29.07.2022 r. na stanowisku referenta ds. pozyskiwania funduszy zewnętrznych i zamówień publicznych i że był przekonany, że pracownik ten prawidłowo wywiązywał się ze swoich obowiązków.

⁵¹ Powołane przez Wójta Gminy zarządzeniem nr 49/2021 z 18.06.2021 r. do komisji do przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia na wykonanie drugiego etapu rozbudowy OSP.

⁵² Dz. U. z 2016 r. poz. 1128 – uchylony z dniem 1 stycznia 2021 r.

⁵³ ZP.271.9.2020

⁵⁴ ZP.271.5.2020

Pracownik zamówień publicznych odpowiedzialny za sporządzenie dwóch ww. protokołów postępowań wyjaśnił, że niepodanie powodów podziału zamówienia lub niedokonania podziału oraz informacji o wartościach szacunkowych wynikało z przeoczenia. Błędne podanie kwoty przeznaczonej na realizację zadania w protokole dotyczącym modernizacji Zespołu Szkolno-Przedszkolnego wynikało z pomyłki.

(akta kontroli str. 674-686, 712-740, 752-753, 870, 904, 912-913, 1834, 3199, 3201, 3215)

- c) w protokole postępowania zamówienia pn. rozbudowa remizy OSP⁵⁵, sporządzonym (według zeznania świadka) w dniu 28.11.2022 r., nie podano powodów niedokonania podziału zamówienia na części (art. 96 ust.1 pkt 11 pzp) oraz wskazano niewłaściwą szacunkową wartość zamówienia (wskazano kwotę przeznaczoną na finansowanie zadania, zamiast kwoty wynikającej z kosztorysu inwestorskiego). Protokół nie został zatwierdzony przez osobę wskazaną w treści tego dokumentu dla tej czynności. Protokół nie został również sporządzony na bieżąco (tj. w trakcie postępowania), co niezgodne było z art. 96 ust. 1 pzp – postępowanie zostało zakończone 19.05.2020 r.

Wójt Gminy wyjaśnił, że niepodanie powodów niedokonania podziału zamówienia na części oraz błędna wartość szacunkowa wynikała z pomyłki i niedopatrzenia pracownika odpowiedzialnego za sporządzenie protokołu (wykonującego w Urzędzie zadania związane z zamówieniami publicznymi w okresie od 01.07 do 31.12.2022 r. na podstawie porozumienia z Dyrektorem Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Smołdzinie).

Pracownik odpowiedzialny za terminowe sporządzenie protokołu nie wiedział jakimi okolicznościami należałoby wyjaśnić brak tego dokumentu.

Osoba sporządzająca protokół wyjaśniła, że nie prowadziła tego postępowania od początku. Z uwagi na kompletowanie również innych postępowań prowadzonych przez poprzedniego pracownika trudno było w tak krótkim czasie wykonać wszystkie zadania prawidłowo. Realizowała na bieżąco również inne zlecane przez Wójta prace. Przyczyną nieprzedłożenia protokołu do podpisu było niedopatrzenie.

(akta kontroli str. 919-931, 938, 979, 994-1000, 1008-1009, 1055, 1287-1289, 1834, 3191-3192, 3201, 3215-3216)

13. Urząd dokonał zwrotów zabezpieczenia należytego wykonania pięciu umów, w wysokości 70% ich wartości (ogółem w kwocie 27,8 tys. zł), po upływie terminów określonych w siwz lub w umowach:

- a) na modernizację Zespołu Szkolno-Przedszkolnego zwrotu wykonawcy: pierwszej części zamówienia (w wysokości 0,4 tys. zł) dokonano w dniu 18.05.2021 r., zamiast do dnia 10.12.2020 r. (rozd. 12 pkt 9 siwz, opóźnienie wyniosło 159 dni), drugiej części zamówienia (w wysokości 0,6 tys. zł) dokonano w dniu 18.05.2021 r., zamiast do dnia 31.12.2020 r. (rozd. 12 pkt 9 siwz, opóźnienie wyniosło 138 dni), trzeciej części zamówienia (w wysokości 2,9 tys. zł) dokonano w dniu 18.05.2021 r., zamiast do dnia 09.01.2021 r. (rozd. 12 pkt 9 siwz, opóźnienie wyniosło 129 dni). Wykonawcy nie wystąpili z żądaniem zapłaty odsetek.

Wójt Gminy i Skarbnik Gminy wyjaśnili, że pracownik Urzędu nie dopełnił obowiązku ich zwrotu w terminie wskazanym w siwz. Środki zostały zwrócone po analizie konta wpłat.

⁵⁵ Nr OS.III.271.10.2019.

Pracownik merytoryczny odpowiedzialny za dotrzymanie terminów zwrotu zabezpieczeń wyjaśniła, że przeoczyła termin w związku z natłokiem obowiązków.

(akta kontroli str. 71, 492-512, 551, 568-577, 584-597, 608-609, 617-628, 645-648, 653-654, 667-671, 891, 3187-3188, 3200, 3207-3209)

b) na rozbudowę remizy OSP zwrotu w wysokości 5,5 tys. zł dokonano w dniu 20.08.2020 r., zamiast zgodnie z § 6 ust. 7 lit. a umowy z dnia 09.01.2020 r., do dnia 18.06.2020 r., tj. w terminie 30 dni od daty odbioru końcowego robót (opóźnienie wyniosło 63 dni). Wykonawca nie wystąpił z żądaniem zapłaty odsetek.

Wójt Gminy i Skarbnik Gminy potwierdzili w wyjaśnieniach, że pracownik Urzędu nie dopełnił obowiązku ich zwrotu w terminie wskazanym w umowie. Środki zostały zwrócone po analizie konta wpłat.

Pracownik merytoryczny odpowiedzialny za dotrzymanie terminów zwrotu zabezpieczeń wyjaśniła, że przeoczyła termin w związku z natłokiem obowiązków.

(akta kontroli str. 71, 1010-1021, 1039-1048, 1050-1053, 1055, 1057, 1072, 3187-3188)

c) na drugi etap rozbudowy OSP zwrotu w wysokości 18,4 tys. zł dokonano w dniu 20.12.2022 r. (w trakcie kontroli NIK), zamiast zgodnie z § 8 ust. 5 lit. a) umowy z dnia 04.08.2021 r. do dnia 08.09.2022 r., tj. w terminie 30 dni od daty odbioru końcowego robót – opóźnienie wyniosło 103 dni (odbioru końcowego dokonano w dniu 27.06.2022 r. stwierdzając w nim konieczność usunięcia usterek w terminie do dnia 16.08.2022 r. Wykonawca zgłosił usunięcie usterek w dniu 09.08.2022 r. Protokół w sprawie usunięcia usterek spisano w dniu 16.08.2022 r.). Wykonawca nie wystąpił z żądaniem zapłaty odsetek.

Wójt Gminy i Skarbnik Gminy potwierdzili w wyjaśnieniach, że pracownik odpowiedzialny za prowadzenie postępowania nie dokonał wymaganej umową czynności.

Pracownik merytoryczny odpowiedzialny za dotrzymanie terminów zwrotu zabezpieczeń wyjaśnił, że nie czytał umowy i nie wiedział, że jest obowiązek zwrotu tego zabezpieczenia.

(akta kontroli str. 71, 1167, 1176-1193, 1211, 1264-1270, 1272-1273, 1297-1298, 1835, 3193-3194)

14. Niezgodnie z umową nr 70/2018 z 14.08.2018 r. zrealizowano część zadania dotyczącego budowy siłowni parkowych, ponieważ na ich terenie w Smołdzinie i Gardnie Wielkiej nie nasadzono żywopłotu o szerokości 45 cm. Z przedłożonej przez Wójta Gminy dokumentacji zdjęciowej, z której nie można było ustalić liczby zasadzonych tui, wynikało, że jako żywopłot nasadzono tuje o szerokości mniejszej niż 45 cm. W dniu oględzin NIK, zasadzone tuje (w liczbie 36 szt. ogółem⁵⁶) nie spełniały warunku szerokości wskazanego w przedmiarze.

Wykonawca zobowiązał się (§ 1 ust. 1 umowy) m.in. do nasadzenia krzewów żywopłotowych w rowach o szerokości ponad 45 cm i długości 60 m. Ponadto z § 12 ww. umowy wynikało, że jej zmiany nie mogły dotyczyć przedmiotu umowy. Z protokołów odbioru robót z 19 i 28.09.2018 r. wynikało, że pracownik Urzędu (zatrudniony w Urzędzie do 29.07.2022 r.) oraz Wójt Gminy uznali roboty za wykonane zgodnie z umową.

W umowie wskazano, że zakres rzeczowy opisany jest w przedmiarach robót, zgodnie z którymi w Smołdzinie i Gardnie Wielkiej należało nasadzić żywopłoty o szerokości i długości jak wyżej (żywopłot wymieniono w odrębnej pozycji niż tuje).

⁵⁶ Zgodnie z przedmiarem należało zasadzić ogółem 60 szt. tui oraz żywopłot

Prace w zakresie nasadzenia żywopłotu wyceniono w kosztorysie inwestorskim na 2386,32 zł netto. Zostały one również wskazane w przedmiarach robót, opisie technicznym oraz fakturach sprzedaży zatwierdzonych do zapłaty przez Wójta Gminy.

Gmina zapłaciła wykonawcy wynagrodzenie tytułem realizacji ww. umowy w pełnej wysokości, tj. w kwocie 139,2 tys. zł.

Wójt Gminy, będący w składzie komisji odbierającej wykonane prace wyjaśnił, że zadanie zostało wykonane zgodnie z przedmiarem oraz że w trakcie realizacji zadania podjął decyzję o zmianie sposobu jego wykonania w zakresie dotyczącym żywopłotu - wyraził zgodę na propozycje wykonawcy o zasadzeniu większej liczby tui w miejsce żywopłotu.

Powyższe wyjaśnienia nie mogą zostać uwzględnione. W treści protokołów odbiorów prac zapisano bowiem, że zadanie wykonano zgodnie z zakresem wynikającym z umowy, co było niezgodne ze stanem faktycznym stwierdzonym podczas oględzin NIK oraz dokumentacją zdjęciową Wójta. Tuje, które miały pełnić funkcję żywopłotu, nie spełniały warunku określonego dla szerokości żywopłotu.

(akta kontroli str. 318-321, 323-339, 406-426, 443, 463-475, 871-882, 1834, 3168)

15. Gmina nie spełniła warunku wynikającego z § 15 ust. 1 umowy z Ministrem Sportu i Turystyki z dnia 31.07.2018 r.⁵⁷ o dofinansowanie zadania inwestycyjnego w ramach Programu Rozwoju Małej Infrastruktury Sportowo-Rekreacyjnej o Charakterze Wielopokoleniowym - Otwarte Strefy Aktywności, w zakresie zachowania trwałości projektu.

Na podstawie wyżej wymienionej umowy Gmina otrzymała dofinansowanie do budowy siłowni parkowych w kwocie 50,0 tys. zł (zleconej umową z dnia 14.08.2018 r.⁵⁸), zobowiązując się do zachowania trwałości projektu do dnia 28.09.2025 r.

Podczas oględzin zadania przeprowadzonych w dniach 08 i 10.11.2022 r. stwierdzono, że na terenie siłowni parkowej w m. Gardna Wielka brak było wymaganej umową: liczby tui i pojemników na odpady stałe.

Wójt Gminy wyjaśnił, że zadanie zostało wykonane zgodnie z przedmiarem oraz że w okresie wiosennym 2023 r. zostaną wykonane nasadzenia żywopłotu, dosadzenia wymaganej liczby tui oraz zakupiony zostanie brakujący pojemnik na odpady.

(akta kontroli str. 318-321, 323-339, 406-410, 415-426, 444-455, 464-475, 871-882)

16. W przypadku dwóch umów Urząd nie naliczył i tym samym nie potrącił z wynagrodzenia wykonawców kar umownych: w jednym przypadku z tytułu nieterminowego przedłożenia przez wykonawcę polisy ubezpieczenia, a w drugim z tytułu opóźnienia w usunięciu wad ujawnionych w okresie rękojmi lub gwarancji.

a) Urząd nie naliczył kary umownej, o której mowa w § 13 ust. 1 pkt 8 umowy nr 87/2021 z 04.08.2021 r., w łącznej wysokości 41,0 tys. zł, z tytułu nieterminowego przedłożenia przez wykonawcę drugiego etapu rozbudowy budynku OSP w Gardnie Małej, polisy ubezpieczenia za okres od 18.02 do 31.03.2022 r., od ryzyka i odpowiedzialności związanej z realizacją umowy.

Przedłożona przez zamawiającego razem z ofertą odpowiednia polisa obejmowała okres do 17.02.2022 r. Przedmiot zamówienia zgodnie z ww. umową miał być realizowany do 04.04.2022 r. W związku z pracami dodatkowymi i zamiennymi termin ten został przedłużony do 20.06.2022 r.

⁵⁷ Nr 2018/0215/1887/SubA/DIS/OSA.

⁵⁸ Nr 70/2018

Z wyjaśnień członka Komisji wyznaczonego przez Wójta do prowadzenia inwestycji, że wykonawca osobiście przedłożył 01.04.2022 r. zamawiającemu polisę (brak daty wpływu na dokumencie), która obejmowała kolejny okres, tj. od 18.02.2022 r. do 17.02.2023 r. Opóźnienie wyniosło 41 dni. Zgodnie z § 6 ust. 1 umowy wykonawca był zobowiązany do posiadania polisy przez cały okres realizacji zadania, a nieterminowe jej przedłożenie zamawiającemu winno skutkować naliczeniem kary umownej w wysokości 1,0 tys. zł za każdy dzień zwłoki. Mimo że zgodnie z § 13 ust. 6 umowy zamawiający miał prawo do potrącenia kary z wynagrodzenia wykonawcy, to opłacił faktury na kwotę ogółem 719,0 tys. zł w pełnej wysokości.

Sekretarz Gminy, który zatwierdził do wypłaty fakturę z dnia 23.08.2022 r. na kwotę 555,3 tys. zł wyjaśnił, że w przedłużonym okresie realizacji zadania wykonawca miał problemy zdrowotne i nie dostarczył wymaganego ubezpieczenia w terminie. W związku z sytuacją zdrowotną oraz na ustną prośbę wykonawcy, Urząd odstąpił od naliczania kar wynikających z umowy.

W ocenie NIK wyjaśnienia nie zasługują na uwzględnienie. Umowa nie zawierała postanowień umożliwiających odstąpienie od naliczania kar, a zmiany umowy powinny być dokonane na piśmie pod rygorem nieważności (§ 18 ust. 2 umowy).

(akta kontroli str. 1124-1129, 1176-1193, 1195-1206, 1210, 1237-1238, 1297, 1835, 1861-1863, 1866)

b) Urząd nie naliczył i nie potrącił z wynagrodzenia wykonawcy zadania polegającego na modernizacji kotłowni Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Smołdzinie, kary umownej w kwocie 4,0 tys. zł (§ 10 ust. 1 pkt 2 umowy z dnia 13.10.2020 r.)⁵⁹.

Zgodnie z ww. umową Urząd powinien naliczyć karę umowną w wysokości 150 zł za każdy rozpoczęty dzień zwłoki w usunięciu wad ujawnionych w okresie rękojmi lub gwarancji w stosunku do wyznaczonego przez siebie terminu.

Zadanie zostało odebrane komisyjnie protokołem częściowym z dnia 12.11.2020 r. i końcowym z dnia 10.12.2020 r. Komisja nie wniosła uwag do przedmiotu zadania. Na podstawie dwóch faktur wystawionych przez wykonawcę Urząd uregulował całą umowną należność w dniu 11.12.2020 r. w kwocie 376,3 tys. zł i w dniu 23.12.2020 r. w kwocie 33,7 tys. zł (faktury zostały zatwierdzone do wypłaty przez Sekretarza Gminy).

W dniu 11.12.2020 r. spisano protokół gwarancyjny, w którym stwierdzono awarię urządzenia pneumatycznego podajnika pelety, które zostało zdemontowane przez wykonawcę w celu wymiany na sprawne. W protokole wskazano, że awaria ma zostać usunięta w terminie do dnia 23.12.2020 r. Awaria została usunięta w dniu 20.01.2020 r., tj. 27 dni po terminie wskazanym przez Urząd. Nie naliczono kar umownych za ten okres.

Sekretarz Gminy, który zatwierdził do wypłaty faktury za zadanie w pełnej wysokości, tj. bez zmniejszenia o kary umowne, wyjaśnił, że w dniu odbioru urządzenie było sprawne. Awarię pieca zgłoszono dzień po podpisaniu protokołu. Opóźnienie usunięcia awarii wynikało z przyczyn niezależnych od wykonawcy, ponieważ uszkodzeniu uległ element, który był niedostępny – należało go sprowadzić z Włoch. Z uwagi na okres pandemii części dotarły do wykonawcy z opóźnieniem, o czym wykonawca informował Urząd na bieżąco telefonicznie, mailowo i w bezpośrednich rozmowach.

W ocenie NIK wyjaśnienia nie zasługują na uwzględnienie. W umowie z wykonawcą brak jest zapisów umożliwiających odstąpienie od naliczenia przez Urząd kar umownych w przypadku opóźnień w usuwaniu wad wynikających z przyczyn niezależnych od wykonawcy. Zgodnie zaś z art. 32 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia

⁵⁹ Nr 106/2020

5 sierpnia 2022 r. o zmianie ustawy o Rządowym Funduszu Rozwoju Dróg oraz niektórych innych ustaw⁶⁰, w przypadku roszczeń, których dochodzenie zostało ograniczone na podstawie art. 15r¹ ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych⁶¹ i które dotyczyły zdarzeń powstałych do dnia 31.12.2020 r., zamawiający może, poczynając od dnia 01.10.2022 r. dokonać potrącenia z wynagrodzenia wykonawcy lub z innych jego wierzytelności, a także dochodzić zaspokojenia z zabezpieczenia należytego wykonania umowy.

(akta kontroli str. 619-656, 665-666, 885, 890, 1859, 1865)

17. Zobowiązanie w wysokości 58,4 tys. zł, wynikające z faktury wystawionej po realizacji umowy na wymianę wykładzin zostało uregulowane dwa dni po terminie określonym w umowie z 15.10.2020 r.⁶² Naruszało to art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy o finansach publicznych⁶³ stanowiący, że wydatki publiczne powinny być dokonywane w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

Zgodnie z § 9 ust. 18 ww. umowy należność za wykonanie przedmiotu umowy należało uregulować przelewem w terminie 14 dni od dnia otrzymania faktury. Faktura z dnia 25.11.2020 r.⁶⁴ za dostawę i montaż wykładzin w umownej kwocie 58,4 tys. zł została złożona w Urzędzie w dniu 25.11.2020 r. Należność uregulowano w dniu 11.12.2020 r. (piątek), tj. dwa dni po umownym terminie.

Wójt Gminy i Skarbnik Gminy wyjaśnili, że faktura została opłacona po terminie z uwagi na zbyt późne przekazanie jej do działu finansowo-księgowego. Wykonawca nie wystąpił z żądaniem zapłaty odsetek.

Pracownik odpowiedzialny za realizację zadania wyjaśniła, że zatwierdziła fakturę w dniu 25.11.2020 r. i w tym samym dniu przekazała fakturę pracownikowi odpowiedzialnemu w Urzędzie za realizację zamówień publicznych, która wyjaśniła, że przekazała ją do Sekretariatu Urzędu (nie pamiętała kiedy). Pracownik Sekretariatu Urzędu wyjaśnił, że najprawdopodobniej pracownik ds. zamówień publicznych przyniósł fakturę w dniu płatności z prośbą przystawienia pieczętki Urzędu i następnie zaniósł ją do księgowości celem jej zapłaty.

Zastępca Skarbnika wyjaśniła, że dokumenty finansowo-księgowe trafiają do niej w dniu ich zatwierdzania i księgowania. Wymieniona faktura musiała więc zostać przekazany do księgowości w dniu 11.12.2020 r. Księgowość nie posiada rejestru faktur, w którym wpisywana jest data otrzymania faktury. Często dokumenty przekazywane są „do ręki”.

(akta kontroli str. 568-577, 584-587, 663-664, 666, 884, 1834, 3188-3189, 3199, 3201, 3216, 3218-3241)

OCENA CZĄSTKOWA

NIK ocenia negatywnie skontrolowaną działalność w powyższym obszarze. Nie opublikowano na stronie internetowej Urzędu Planu zamówień na 2019 r., nie uwzględniono w Planie zamówień na 2022 r. postępowań o udzielenie zamówień na realizację pięciu zadań ujętych w budżecie Gminy oraz nie zaktualizowano Planów zamówień na lata 2021 i 2022, pomimo wprowadzenia do planu finansowego Urzędu, w trakcie roku budżetowego, wydatków na nowe zadania inwestycyjne. Ponadto nieterminowo sporządzono ww. Plany na lata 2017, 2018 i 2022. W BZP nie zamieszczono wymaganego ogłoszenia o zmianie jednej z umów z wykonawcą. Inne z badanych ogłoszeń, tj. ogłoszenie o zamówieniu, nie zawierało informacji o terminie

⁶⁰ Dz. U. z 2022 r. poz. 1768

⁶¹ Dz. U. z 2021 r., poz. 2095 ze zm.

⁶² Nr 107/2020

⁶³ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634, ze zm.).

⁶⁴ Nr 73/11/2020.

wykonania zadania. Ponadto po upływie obowiązujących terminów zamieszczono w BZP: trzy ogłoszenia o udzieleniu zamówienia, jedno – o wyniku postępowania i jedno – o wykonaniu umowy. W przypadku trzech zamówień Urząd przed ich udzieleniem nie wezwał wykonawców do przedłożenia wymaganych dokumentów. W przypadku jednego postępowania organizowanego w trybie przetargu nieograniczonego Urząd w sposób nierzetelny poinformował wykonawców o przedmiocie zamówienia. W dwóch postępowaniach brak było wszystkich wymaganych oświadczeń osób wykonujących czynności w postępowaniu. Protokoły postępowań dwóch zamówień udzielonych w trybie przetargu nieograniczonego były niekompletne, nadto jeden protokół był niekompletny i zawierał nierzetelne dane. Informacja z otwarcia ofert dotycząca jednego z czterech badanych postępowań nie zawierała wszystkich elementów wymaganych pzp, natomiast wnioski o wszczęcie postępowania w sprawie udzielenia zamówienia o wartości poniżej 30,0 tys. euro, który nie zawierał wszystkich elementów wymaganych Regulaminem pzp. Niezgodnie z umową zrealizowano część jednego z pięciu badanych zadań, w przypadku którego nie zachowano również trwałości projektu wymaganej umową z Ministrem Sportu i Turystyki. Urząd dokonał zwrotów zabezpieczenia należytego wykonania pięciu umów po upływie umownych terminów, a zobowiązanie wynikające z jednej faktury zostało uregulowane po terminie. Urząd nie naliczył również kar umownych w łącznej kwocie ogółem 45,0 tys. zł z tytułu nieterminowego przedłożenia przez wykonawcę polisy ubezpieczenia oraz opóźnienia w usunięciu wad.

OBSZAR

2. Funkcjonowanie funduszu sołeckiego

2.1 Przestrzeganie obowiązujących zasad dotyczących tworzenia funduszu

Opis stanu faktycznego

2.1.1. W okresie objętym kontrolą w Gminie funkcjonowało 16 sołectw – Bukowa, Człuchy, Czysta, Gardna Mała, Gardna Wielka, Kluki, Komnino, Łokciowe, Retowo, Siecie, Smółdzino, Smółdziński Las, Stojcino, Wierzchocino, Witkowo i Żelazo.

Rada Gminy podjęła, zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy o funduszu, w dniu 13 marca 2018 r. uchwałę nr XLIII/259/2018 w sprawie wyrażenia zgody na wyodrębnienie funduszu sołeckiego w 2019 r. oraz w dniu 28 marca 2019 r. uchwałę nr VII/39/2019 w sprawie wyrażenia zgody na wyodrębnienie funduszu sołeckiego, która, zgodnie z art. 2 ust. 3 ww. ustawy, obowiązywała w kolejnych latach. Wykonanie uchwał powierzono Wójtowi Gminy. W latach 2016-2017 Rada Gminy podjęła uchwały w sprawie niewyrażenia zgody na wyodrębnienie funduszu sołeckiego odpowiednio w latach 2017-2018⁶⁵. W 2015 r. Rada Gminy nie podjęła uchwały dotyczącej funduszu na 2016 r.

Wysokość funduszu według uchwały budżetowej: na 2019 r. wyniosła 295,6 tys. zł⁶⁶, na 2020 r. – 305,1 tys. zł⁶⁷, na 2021 r. – 354,4 tys. zł⁶⁸, a na 2022 r. – 369,1 tys. zł⁶⁹. W trakcie lat budżetowych nie dokonano zmian ww. kwot.

(akta kontroli str. 1888-1896, 1903-1992, 2007)

2.1.2. Badanie wysokości środków z funduszu przypadających na dane sołectwo w latach 2019-2022 wykazało, że kwoty te obliczono według wzoru określonego w art. 3 ust. 1 ustawy o funduszu, uwzględniając:

⁶⁵ Nr XX/126/2016 z 21 marca 2016 r. i Nr XXXI/184/2017 z 28 marca 2017 r.

⁶⁶ Nr III/20/2018 z 20 grudnia 2018 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Smółdzino na 2019 rok, zmieniona w zakresie funduszu uchwałami Rady Gminy Nr VIII/55/2019 z 30 maja 2019 r. oraz Nr XII/68/2019 z 26 września 2019 r. w sprawie zmian w budżecie Gminy Smółdzino na 2019 rok.

⁶⁷ Nr XVI/97/2019 z dnia 19 grudnia 2019 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Smółdzino na 2020 rok, zmieniona w zakresie funduszu Uchwałami Rady Gminy Nr XXI/143/2020 z 30 czerwca 2020 r. oraz Nr XXII/153/2020 z 31 lipca 2020 r. w sprawie zmian w budżecie Gminy Smółdzino na 2020 rok.

⁶⁸ Nr XXVIII/181/2020 z 17 grudnia 2020 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Smółdzino na 2021 rok, zmieniona w zakresie funduszu Uchwałami Rady Gminy Nr XXXV/227/2021 z 30 czerwca 2021 r., Nr XXXVI/234/2021 z 14 lipca 2021 r., Nr XXXVII/238/2021 z 5 sierpnia 2021 r., Nr XXXVIII/242/2021 z 23 września 2021 r. oraz Nr XXXIX/255/2021 z 14 października 2021 r. w sprawie zmian w budżecie Gminy Smółdzino na 2021 rok.

⁶⁹ Nr XLIII/278/2021 z 28 grudnia 2021 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Smółdzino na 2022 rok.

- liczbę mieszkańców sołectwa według stanu na 30 czerwca: 2018 r. (w przypadku funduszu na 2019 r.), 2019 r. (fundusz 2020 r.) 2020 r. (fundusz 2021 r.) lub 2021 r. (fundusz 2022 r.), wynikającą z prowadzonego przez Gminę rejestru mieszkańców;
- kwotę bazową obliczoną jako iloraz wykonanych dochodów bieżących Gminy za: 2017 r.⁷⁰ (fundusz na 2019 r.), 2018 r.⁷¹ (fundusz na 2020 r.), 2019 r.⁷² (fundusz na 2021 r.) lub 2020 r.⁷³ (fundusz na 2022 r.) oraz liczby mieszkańców zamieszkałych na obszarze Gminy, według stanu na dzień: 31 grudnia 2017 r.⁷⁴, 31 grudnia 2018 r.⁷⁵, 31 grudnia 2019 r.⁷⁶ lub 31 grudnia 2020 r.⁷⁷, ustalonej przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego;

jednak wysokość funduszu na lata 2021-2022 dla sołectwa Smołdzino przekraczała dziesięciokrotność kwoty bazowej o 2,7 tys. zł na 2021 r. oraz o 2,3 tys. zł na 2022 r., co opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 2008-2089, 2091-2094)

Wójt w terminie do 31 lipca roku poprzedzającego rok budżetowy, tj. zgodnie z art. 3 ust. 2 i 3 ustawy o funduszu, przekazał:

- sołtysom sołectw wymienionych w pkt 2.1.1 wystąpienia pokontrolnego informacje o wysokości środków z funduszu przypadających danemu sołectwu w 2019 r.⁷⁸, 2020 r.⁷⁹, 2021 r.⁸⁰ i 2022 r.⁸¹,
- Wojewodzie Pomorskiemu informację o wysokości przypadających danym sołectwom środków oraz o wysokości kwoty bazowej (K_b), o której mowa w art. 3 ust. 1 ustawy o funduszu.

Kwota bazowa (K_b) dotycząca funduszu wyniosła: na 2019 r. 4561,43 zł, na 2020 r. – 4731,28 zł, na 2021 r. – 5464,25 zł, a na 2022 r. – 5715,92 zł.

(akta kontroli str. 2090-2094)

2.1.3. W okresie objętym kontrolą do Urzędu wpłynęło po 16 wniosków sołectw o przyznanie środków z funduszu na lata 2019-2022. Wnioski zostały złożone przez każde sołectwo z terenu Gminy. W ww. okresie złożono również 27 wniosków o zmianę przedsięwzięć lub ich zakresu (12 w 2019 r., trzy w 2020 r., 12 w 2021 r. i jeden w I półroczu 2022 r.). Nie stwierdzono przypadku odrzucenia przez Wójta wniosku sołectwa o przyznanie środków z funduszu albo o zmianę przedsięwzięć lub ich zakresu.

(akta kontroli str. 2120-2123)

⁷⁰ 15 645 698,65 zł według sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za 2017 r.,

⁷¹ 16 076 904,09 zł według sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za 2018 r.,

⁷² 18 441 842,35 zł według sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za 2019 r.

⁷³ 19 331 233,05 zł według sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za 2020 r.

⁷⁴ 3430 mieszkańców.

⁷⁵ 3398 mieszkańców.

⁷⁶ 3375 mieszkańców.

⁷⁷ 3382 mieszkańców.

⁷⁸ Sołectwa: Bukowa – 12,5 tys. zł, Człuchy – 11,6 tys. zł, Czysła – 15,1 tys. zł, Gardna Mała – 19,2 tys. zł, Gardna Wielka – 36,7 tys. zł, Kluki – 13,5 tys. zł, Komnino – 11,6 tys. zł, Łokciowe – 16,6 tys. zł, Retowo – 10,5 tys. zł, Siecie – 16,1 tys. zł, Smołdzino – 45,6 tys. zł, Smołdziński Las – 19,2 tys. zł, Stojcino – 13,6 tys. zł, Wierzchocino – 18,3 tys. zł, Witkowo – 13,9 tys. zł, Żelazo – 21,4 tys. zł.

⁷⁹ Sołectwa: Bukowa – 13,0 tys. zł, Człuchy – 12,0 tys. zł, Czysła – 15,7 tys. zł, Gardna Mała – 19,6 tys. zł, Gardna Wielka – 36,7 tys. zł, Kluki – 14,0 tys. zł, Komnino – 11,9 tys. zł, Łokciowe – 17,3 tys. zł, Retowo – 10,9 tys. zł, Siecie – 16,8 tys. zł, Smołdzino – 47,3 tys. zł, Smołdziński Las – 20,2 tys. zł, Stojcino – 14,0 tys. zł, Wierzchocino – 19,1 tys. zł, Witkowo – 14,5 tys. zł, Żelazo – 22,1 tys. zł.

⁸⁰ Sołectwa: Bukowa – 15,1 tys. zł, Człuchy – 14,0 tys. zł, Czysła – 18,1 tys. zł, Gardna Mała – 22,7 tys. zł, Gardna Wielka – 41,6 tys. zł, Kluki – 16,1 tys. zł, Komnino – 13,7 tys. zł, Łokciowe – 19,8 tys. zł, Retowo – 12,6 tys. zł, Siecie – 19,1 tys. zł, Smołdzino – 57,3 tys. zł, Smołdziński Las – 22,9 tys. zł, Stojcino – 16,2 tys. zł, Wierzchocino – 22,6 tys. zł, Witkowo – 16,7 tys. zł, Żelazo – 25,7 tys. zł.

⁸¹ Sołectwa: Bukowa – 15,8 tys. zł, Człuchy – 14,6 tys. zł, Czysła – 18,9 tys. zł, Gardna Mała – 24,1 tys. zł, Gardna Wielka – 43,3 tys. zł, Kluki – 16,7 tys. zł, Komnino – 14,2 tys. zł, Łokciowe – 20,6 tys. zł, Retowo – 13,1 tys. zł, Siecie – 19,9 tys. zł, Smołdzino – 59,4 tys. zł, Smołdziński Las – 24,3 tys. zł, Stojcino – 16,9 tys. zł, Wierzchocino – 23,4 tys. zł, Witkowo – 17,5 tys. zł, Żelazo – 26,3 tys. zł.

2.1.4. Analiza 40 wniosków o uwzględnienie w projekcie budżetu Gminy na lata 2019-2022 realizacji przedsięwzięć złożonych przez 10 sołectw – Bukowa, Człuchy, Gardna Wielka, Komnino, Łokciowe, Siecie, Smółdzino, Smółdziński Las, Wierzchocino i Witkowo wykazała, że:

- Wójt otrzymał od sołtysów wnioski sołectw w terminie do 30 września roku poprzedzającego rok budżetowy, zgodnie z art. 5 ust. 4 ustawy o funduszu;
- 24 wnioski zawierały dane wymagane art. 5 ust. 3 ww. ustawy, tj. wskazanie przedsięwzięć przewidzianych do realizacji na obszarze sołectwa w ramach przyznanych środków funduszu wraz z oszacowaniem ich kosztów i uzasadnieniem;
- w siedmiu wnioskach zawarto wskazanie przedsięwzięć przewidzianych do realizacji wraz z oszacowaniem ich kosztów. We wnioskach tych zawarto uzasadnienie 10 z 20 przedsięwzięć. Wójt nie odrzucił wniosków niezawierających uzasadnień, co opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”;
- w dziewięciu wnioskach zawarto wskazanie 24 przedsięwzięć przewidzianych do realizacji wraz z oszacowaniem ich kosztów i uzasadnieniem oraz nie zawarto wskazania dziewięciu przedsięwzięć, a jedynie wskazano, w ośmiu przypadkach, podmiot, któremu przekazane mają być środki funduszu (Ochotnicza Straż Pożarna), a w jednym przypadku – efekt nieokreślonego przedsięwzięcia (poprawa wizerunku wsi). Wójt nie odrzucił wniosków niezawierających wskazania przedsięwzięć, co opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”;
- zgodnie z art. 2 ust. 6 ww. ustawy wskazane przedsięwzięcia ujęte w wnioskach mieściły się w zakresie zadań własnych gminy, określonych w art. 7 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym⁸², służyły poprawie warunków życia mieszkańców i były zgodne ze strategią rozwoju Gminy. Wnioski uchwalone zostały przez zebrania wiejskie (art. 5 ust. 2 ustawy o funduszu), a uchwały przekazano do Urzędu.

(akta kontroli str. 2120-2123)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Wysokości środków funduszu sołectkiego przypadające na sołectwo Smółdzino na 2021 r. (57 319,98 zł) oraz na 2022 r. (59 445,57 zł) obliczono niezgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy o funduszu. Wysokości środków przeznaczonych dla tego sołectwa przekraczały odpowiednio na ww. lata o 2,7 tys. zł oraz o 2,3 tys. zł dziesięciokrotności kwot bazowych dotyczących funduszu, które wyniosły odpowiednio 5464,25 zł oraz 5715,92 zł. Błędne obliczenie środków funduszu skutkowało przekazaniem Sołtysowi tej miejscowości oraz Wojewodzie Pomorskiemu informacji zawierających zawyżone wysokości środków funduszu dla tego sołectwa: 57 319,98 zł zamiast 54 642,50 zł na 2021 r. oraz 59 445,57 zł zamiast 57 159,20 zł na 2022 r.), a następnie otrzymaniem przez Gminę w 2022 r. dotacji celowej z budżetu państwa z tytułu zwrotu części wydatków poniesionych w 2021 r. w ramach funduszu sołectkiego w kwocie 59 751,53 zł, zawyżonej o 227,11 zł⁸³.

(akta kontroli str. 2093-2119, 2213-2214, 2356, 2481-2483)

Wójt Gminy i Sekretarz Gminy, którzy podpisali pisma do Sołtysa oraz Wojewody Pomorskiego oraz Podinspektor ds. ewidencji ludności i dowodów osobistych Z-ca Kierownika USC, która dokonała błędnego obliczenia wyjaśnili, że obliczenie środków w ww. sposób było wynikiem pomyłki oraz, że Urząd wystąpi z propozycją korekty zwrotu części funduszu sołectkiego do Wojewody Pomorskiego za 2021 r. We wniosku

⁸² Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40).

⁸³ W 2021 r. wydatki w ramach funduszu dla sołectwa Smółdzino wyniosły 55 889,30 zł, a wysokość zwrotu obliczona zgodnie z art. 3 ust. 8 ustawy o funduszu sołectkim jako procent wykonanych wydatków w ramach funduszu wyniosła 18,216%.

o zwrot części wydatków dokonanych w 2022 r. w ramach funduszu sołeckiego zostanie podana kwota w prawidłowej wysokości.

(akta kontroli str. 2502-2509)

2. Wójt, wbrew art. 5 ust. 5 ustawy o funduszu, nie odrzucił 16 wniosków o uwzględnienie w projekcie budżetu realizacji przedsięwzięć:

- siedmiu – niespełniających warunku określonego w art. 5 ust. 3 ww. ustawy z powodu braku uzasadnień 10 przedsięwzięć – złożonych przez sołectwa Bukowa (na lata 2020-2022)⁸⁴, Łokciowe (na 2019 r.)⁸⁵, Siecie (na 2021 r.)⁸⁶, Smółdzino (na 2021 r.)⁸⁷ i Wierzchocino (na 2022 r.)⁸⁸;
- dziewięciu – niespełniających warunku określonego w art. 5 ust. 3 ww. ustawy z powodu braku wskazania dziewięciu przedsięwzięć, a zawierających jedynie wskazanie podmiotu, któremu przekazane miały być środki funduszu albo wskazanie efektu nieokreślonego przedsięwzięcia – złożonych przez sołectwa Siecie (na 2020 r. i 2022 r.)⁸⁹, Smółdziński Las (na 2020 r.)⁹⁰, Wierzchocino (na 2020 r.)⁹¹, Komnino (na 2021 r. i 2022 r.)⁹², Człuchy (na 2022 r.)⁹³, Gardna Wielka (na 2022 r.)⁹⁴ i Łokciowe (na 2022 r.)⁹⁵.

Wydatki na realizację ww. wniosków zostały ujęte w budżecie Gminy na lata 2019-2022. Kwota wydatków poniesionych w latach 2019-2022 (I półrocze) na przyjęte do realizacji przedsięwzięcia na podstawie wniosków, które powinny być odrzucone wyniosła łącznie 120,7 tys. zł (10,4 tys. zł w 2019 r., 15,4 tys. zł w 2020 r., 94,1 tys. zł w 2021 r., 0,8 tys. zł w I półroczu 2022 r.). W wyniku ujęcia ww. kwot w przekazanych Wojewodzie Pomorskiemu wnioskach o zwrot za lata 2019-2021, otrzymano dotację celową z budżetu państwa w łącznej kwocie wyższej od należnej o 22 116,92 zł (2039,01 zł za 2019 r., 2935,12 zł za 2020 r. i 17 142,79 zł za 2021 r.).

Dodatkowo stwierdzono, że w 2021 r. środki funduszu w kwocie 4573 zł przeznaczono na zakup przedmiotów⁹⁶ niezgodnych z zakresem przedsięwzięcia pn. zagospodarowanie Parku Wiejskiego w Smółdzinie wraz z zagospodarowaniem placu zabaw określonym we wniosku o zmianę przedsięwzięć ujętych w ww. wniosku podlegającym odrzuceniu. Ww. przedsięwzięcie nie zostało natomiast zrealizowane w zakresie określonym w ww. wniosku o jego zmianę dotyczącym ułożenia zakupionych – 45,6 m² kostki brukowej i 90 szt. obrzeży betonowych⁹⁷, z powodu – jak wyjaśnił Wójt – niewystarczających środków zabezpieczonych na realizację tego zadania.

(akta kontroli str. 1903-1992, 2120-2123, 2126-2127, 2137-2139, 2143-2144, 2148-2149, 2151-2152, 2171-2173, 2175-2177, 2179-2187, 2189-2200, 2206, 2208-2214, 2356, 2454-2461, 2475-2499)

Z wyjaśnień Wójta wynikało, że nie odrzucił wniosków:

- niezawierających uzasadnień przedsięwzięć, ponieważ podczas zebrań sołeckich były omawiane zadania, które dane sołectwo chciało wykonać, co można uznać

⁸⁴ Dokończenie uzbrojenia działki sołeckiej w media, zakup wiaty i doposażenie OSP Gardna Wielka, budowa wiaty i doposażenie OSP Gardna Wielka, doposażenie wiaty i doposażenie OSP Gardna Wielka doposażenia OSP.

⁸⁵ Przegląd placu zabaw oraz zakup materiałów do jego remontu.

⁸⁶ Remont remizy OSP Siecie.

⁸⁷ Doposażenie Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Smółdzinie.

⁸⁸ Doposażenie OSP.

⁸⁹ Przeznaczenie 5 tys. zł na Ochotniczą Straż Pożarną w Smółdzinie i cele statutowe OSP Gardna Wielka.

⁹⁰ Wsparcie OSP w Gminie Smółdzino.

⁹¹ Dofinansowanie OSP.

⁹² 10% kwoty tj. 1371,52 zł na Ochotniczą Straż Pożarną w Gardnie Małej i dofinansowanie OSP Gardna Wielka w kwocie 1423,26 zł.

⁹³ Poprawa wizerunku wsi.

⁹⁴ Straż pożarna w Gardnie Małej - cele statutowe.

⁹⁵ Cele statutowe straży pożarnej w Gardnie Wielkiej.

⁹⁶ Domek dla owadów za kwotę 950 zł, sześć ławek za kwotę 1548 zł, namiot reklamowy za kwotę 1500 zł oraz grill ogrodowy za kwotę 575 zł.

⁹⁷ Na które wydatkowano ze środków funduszu 3580,14 zł.

za uzasadnienie i celowość wskazanego zadania. Podczas zebrań pracownik merytoryczny Urzędu, obecny na niektórych z nich, sporządzał notatkę dla swoich potrzeb, w której opisywał co mieszkańcy chcieli w konkretnym zadaniu wykonać. Dlatego wnioski sołectw pisane były czasami tylko ze wskazaniem przedsięwzięcia bez uzasadnienia, które mieszkańcy wyrazili podczas zebrania wiejskiego. Wójt przyjął do wiadomości celowość wykonania zadań;

- niezwierających wskazania przedsięwzięć, ponieważ sołectwa wyraziły podczas zebrań wiejskich chęć pomocy Ochotniczym Strażom Pożarnym i przeznaczyły określone kwoty na straż. Obecni na zebraniach strażacy omawiali temat doposażenia samochodów bojowych oraz remontu budynku OSP Gardna Mała. Wójt wyjaśnił również, że aby było sprawiedliwie, co roku każda funkcjonująca straż na terenie Gminy otrzymywała dofinansowanie. W przypadku sołectwa Człuchy, które wskazało przeznaczenie środków na poprawę estetyki wsi, na zebraniu sołtys nadmieniła m.in., że chce wyremontować kapliczkę, co zostało zanotowane przez pracownika obecnego na zebraniu.

(akta kontroli str. 2602-2611)

W ocenie NIK przedstawione przez Wójta argumenty nie usprawiedliwiają nieodrzczenia ww. wniosków. Zgodnie z art. 5 ust. 1-3 ustawy o funduszu ocenie pod względem formalnym podlega wniosek danego sołectwa uchwalony przez zebranie wiejskie, który powinien zawierać wskazanie przedsięwzięć przewidzianych do realizacji na obszarze sołectwa wraz z oszacowaniem ich kosztów i uzasadnieniem, a nie inne dokumenty, w szczególności notatki pracowników Urzędu lub ustne informacje z zebrania wiejskiego. Jednocześnie z protokołów z zebrań wiejskich, złożonych wraz z niektórymi ww. wnioskami, również nie wynikało jakie było uzasadnienie ww. przedsięwzięć ani jakie przedsięwzięcia miały być sfinansowane ze środków funduszu.

2.2. Prawidłowość wydatkowania środków z funduszu

Opis stanu
faktycznego

2.2.1. Wydatki Gminy w ramach funduszu wyniosły:

- 244,0 tys. zł (83% planu) w 2019 r., za które zrealizowano 30 przedsięwzięć (w tym dwa w niepełnym zakresie) z 32 ujętych we wnioskach sołectw i przyjętych do realizacji;
- 67,4 tys. zł (22% planu) w 2020 r., za które zrealizowano 10 przedsięwzięć (w tym jedno w niepełnym zakresie) z 53. Zrealizowane zadania dotyczyły przede wszystkim rozpoczętych wcześniej inwestycji;
- 328,1 tys. zł (93% planu) w 2021 r., za które zrealizowano 34 z 36 przedsięwzięć;
- 41,6 tys. zł (11%) w I połowie 2022 r., za które zrealizowano (do 30 czerwca) pięć z 55 przedsięwzięć.

Niższe od planowanego wykonanie albo niewykonanie funduszu dotyczyło wydatków w rozdziałach klasyfikacji budżetowej:

a) w 2019 r.:

- 60016 – „Drogi publiczne gminne” (87% planu), w wyniku oszczędności uzyskanych w trakcie dokonywania zakupów,
- 70005 – „Gospodarka gruntami i nieruchomościami” (0% planu), z powodu niezrealizowania zadania w sołectwie Gardna Mała dotyczącego rozbudowy budynku remizy OSP, ponieważ unieważniono w 2019 r. dwa postępowania w sprawie ww. zamówienia publicznego, a trzecie zakończono – 9 stycznia 2020 r.,
- 92195 – „Pozostała działalność” (84% planu), w wyniku oszczędności uzyskanych w trakcie dokonywania zakupów oraz niezrealizowania zadania dotyczącego zakupu materiałów do naprawy placu zabaw w Gardnie Wielkiej, co opisano

- w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości” i zadania w sołectwie Siecie dotyczącego zakupu dwóch pojemników na odpady, ponieważ najkorzystniejsza oferta przewyższała kwotę, którą sołectwo zaplanowało na to zadanie,
- 92695 – „Pozostała działalność” (68% planu), w wyniku nierozliczenia w ramach funduszu części zrealizowanego zadania ujętego we wniosku sołectwa Bukowa dotyczącego projektu zagospodarowania działki nr 127, co opisano w sekcji Stwierdzone nieprawidłowości oraz niezrealizowania części ww. zadania w zakresie przyłącza prądu, z powodu – jak wyjaśnił Wójt Gminy – wykonania przyłącza przez zakład energetyczny z opóźnieniem;
  - b) w 2020 r.: 60016 – „Drogi publiczne gminne” (0% planu), 75095 – „Pozostała działalność” (0% planu), 75412 – „Ochotnicze straże pożarne” (0% planu), 75495 – „Pozostała działalność” (35% planu), 90004 – „Utrzymanie zieleni w miastach i gminach” (0% planu), 92109 – „Domy i ośrodki kultury, świetlice, kluby” (0% planu), 92195 – „Pozostała działalność” (20% planu), 92605 – „Zadania w zakresie kultury fizycznej” (25% planu), 92695 – „Pozostała działalność” (30% planu), z powodu niezrealizowania przez trwającą pandemię sześciu przedsięwzięć dotyczących imprez integracyjnych, a także niezrealizowania – co opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości” – 38 innych przedsięwzięć albo ich części;
  - c) w 2021 r.: 75495 – „Pozostała działalność” (95% planu), 92195 – „Pozostała działalność” (91% planu), 92695 – „Pozostała działalność” (88% planu), w wyniku oszczędności uzyskanych w trakcie dokonywania zakupów oraz niezrealizowania przedsięwzięć w ww. rozdziale 92195 dotyczących budowy altany na placu zabaw w sołectwie Siecie⁹⁸, gdyż kwota zabezpieczona we wniosku tego sołectwa była zbyt niska oraz organizacji imprezy integracyjnej w sołectwie Wierzchocino z uwagi na trwającą pandemię.
(akta kontroli str. 1993, 2208-2217, 2438-2453, 2510-2524, 2601, 2624-2625, 2638, 2569)

2.2.2. W zakresie prawidłowości realizacji w latach 2019-2022 (I półrocze) wydatków budżetowych w ramach funduszu badaniem objęto wykorzystanie środków przeznaczonych na 23 zadania inwestycyjne⁹⁹ dziewięciu sołectw¹⁰⁰, o łącznej kwocie 350,7 tys. zł, z tego 125,9 tys. zł w 2019 r., 28,2 tys. zł w 2020 r., 158,2 tys. zł w 2021 r. i 38,4 tys. zł w 2022 r. (do 30 czerwca), co stanowiło 51,1% kwoty wydatków ogółem poniesionych w ramach funduszu w ww. okresie.

Stwierdzono, że zgodnie z zasadami określonymi w art. 2 ust. 6 ustawy o funduszu, środki funduszu przeznaczono na realizację przedsięwzięć, które:

- zgłoszono we wnioskach sołectw, z wyjątkiem środków w kwocie 4573 zł, które przeznaczono na zakup przedmiotów (domek dla owadów, grill ogrodowy, namiot reklamowy i sześć ławek), niezgodnych z zakresem przedsięwzięcia pn. Zagospodarowanie Parku Wiejskiego w Smółdzinie wraz z zagospodarowaniem placu zabaw dla dzieci, określonym przez sołectwo Smółdzino we wniosku o zmianę ww. przedsięwzięcia, co opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”;
- były zadaniami własnymi Gminy, o których mowa w art. 7 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym,
- służyły poprawie warunków życia mieszkańców,
- były zgodne ze strategią rozwoju Gminy.

(akta kontroli str. 2179-2187, 2359-2362)

⁹⁸ Zadanie wykonano w 2022 r. za kwotę ponad czterokrotnie wyższą od oszacowanej w 2021 r.

⁹⁹ Na wykonanie których wydatki sklasyfikowano w §§ 6050 i 6060.

¹⁰⁰ Sołectwa: Bukowa, Człuchy, Gardna Wielka, Komnino, Łokciowe, Smółdzino, Smółdziński Las, Wierzchocino, Witkowo.

2.2.3. Nie było przypadków wykorzystania środków funduszu na pokrycie wydatków na działania zmierzające do usunięcia skutków klęsk żywiołowych.

(akta kontroli str.2359-2362)

2.2.4. Pięć z objętych kontrolą przedsięwzięć współfinansowanych było z innych środków budżetu Gminy w łącznej kwocie 34,3 tys. zł (jedno przedsięwzięcie w 2019 r. w kwocie 0,7 tys. zł, dwa w 2020 r. w kwocie 21,4 tys. zł oraz dwa przedsięwzięcia w kwocie 12,2 tys. zł w 2021 r.).

(akta kontroli str. 1998-2003, 2359-2362)

2.2.5. W związku z realizacją zadań inwestycyjnych, wymienionych w pkt 2.2.2 wystąpienia pokontrolnego, Gmina nie udzieliła zamówień w trybach określonych w pzp i NPZP, z wyjątkiem jednego zadania dotyczącego remontu świetlicy OSP w Gardnie Małej, współfinansowanego z objętych kontrolą środków funduszu sołectwa Gardna Wielka w kwocie 5,0 tys. zł. Wyniki badania zgodności postępowania z ww. przepisami opisano w pkt 1.2.4 wystąpienia pokontrolnego. W przypadku pozostałych zamówień dotyczących zadań finansowanych lub dofinansowanych środkami funduszu nie stosowano przepisów ww. ustaw ze względu na ich wartość – mniejszą niż 30,0 tys. euro.

W zakresie przestrzegania postanowień Regulaminu pzp, opisanego w pkt 1.1 wystąpienia pokontrolnego, kontrolą objęto dokumentację dotyczącą udzielenia 16 zamówień¹⁰¹ o wartości w przedziale od dwóch do 15,0 tys. euro, do których zastosowanie miał ww. regulamin, na które wydano ze środków funduszu łącznie 283,5 tys. zł, co stanowiło 80,8% skontrolowanych wydatków z funduszu. Do pozostałych zamówień¹⁰² w kwocie nieprzekraczającej równowartości dwóch tys. euro, na które wydano z funduszu 62,2 tys. zł (17,7% skontrolowanych wydatków z funduszu), zgodnie z postanowieniami § 11 ust. 7 ww. regulaminu nie stosowano procedur w nim określonych.

W wyniku badania zgodności udzielania zamówień publicznych z Regulaminem pzp stwierdzono m.in., że:

- dziewięć postępowań wszczęto na podstawie dokumentów określonych w Regulaminie pzp – cztery na podstawie notatek służbowych o wyrażenie zgody na realizację zamówienia o szacunkowej wartości poniżej 15,0 tys. euro (§ 15 ust. 2 Regulaminu pzp) i pięć na podstawie wniosków o wszczęcie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego mających zastosowanie do zamówień o szacunkowej wartości powyżej 15,0 tys. euro (§ 14 ust. 2 Regulaminu pzp), z powodu m.in. – jak wynikało z wyjaśnień Wójta Gminy i Sekretarza Gminy, którzy zatwierdzili ww. wnioski – większej możliwości wyboru wykonawców w ramach procedury zapytania ofertowego przewidzianej dla zamówień o wartości powyżej 15,0 tys. zł. Cztery z ww. wniosków zostały podpisane przez wszystkie osoby wymienione w Regulaminie pzp, natomiast jeden wniosek oraz cztery notatki nie zostały podpisane przez osobę na stanowisku ds. zamówień publicznych, co opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”. W trzech postępowaniach

¹⁰¹ Dotyczących zadań w 2019 r.: „Zagospodarowanie terenu działki nr 127 w Bukowie pod plac rekreacyjno-sportowy”, „Zakup urządzeń na plac zabaw”, „Położenie chodnika od zakładu do szosy”, „Remont Sali gimnastycznej”, „Zagospodarowanie Parku Wiejskiego w Smoldzinie poprzez wytyczenie i wykonanie ścieżek spacerowych dz. nr 631/2”, „Doposażenie placu zabaw”; w 2020 r.: „Wykonawstwo inwestycyjne remontu świetlicy wiejskiej w Łokciowie”, „Zagospodarowanie i utrzymanie placu zabaw”; w 2021 r.: „Budowa wiaty na terenie działki sołeckiej nr 127”, „Doposażenie placu zabaw”, „Dokończenie inwestycji - zmiana chodnika”, „Remont pomieszczeń świetlicy wiejskiej”, „Doposażenie OSP”, „Zagospodarowanie Parku Wiejskiego w Smoldzinie wraz z zagospodarowaniem placu zabaw dla dzieci”, „Dofinansowanie zakupu wyposażenia OSP w Smoldzinie”, „Zagospodarowanie działki nr 102/1”, „Infrastruktura rekreacyjna i kulturalna” oraz w 2022 r.: „Dofinansowanie zakupu wyposażenia dla OSP w Smoldzinie”.

¹⁰² Dotyczących zadań w 2019 r.: „Zagospodarowanie terenu działki nr 127 w Bukowie pod plac rekreacyjno-sportowy”, „Remont Sali gimnastycznej”, „Zakup kamery termowizyjnej”, „Zagospodarowanie Parku Wiejskiego w Smoldzinie poprzez wytyczenie i wykonanie ścieżek spacerowych dz. nr 631/2”, „Zagospodarowanie działki 102/1”, „Zagospodarowanie terenu przy boisku”; w 2020 r.: „Dokończenie uzbrojenia działki nr 127 w media”; w 2021 r.: „Doposażenie placu zabaw”, „Zagospodarowanie Parku Wiejskiego w Smoldzinie wraz z zagospodarowaniem placu zabaw dla dzieci”.

dotyczących robót budowlanych szacunkową wartość zamówienia ustalono na podstawie kosztorysu (zgodnie z § 11 ust. 5 Regulaminu pzp wartość szacunkową zamówienia należało ustalić odpowiednio zgodnie z postanowieniami art. 32-34 pzp), w dwóch innych takich postępowaniach natomiast, wartość szacunkową ustalono na podstawie rozeznania cenowego, co opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”;

- w przypadku sześciu zamówień nie sporządzono notatek służbowych o wyrażenie zgody na realizację zamówienia. W przypadku dwóch z nich (dotyczących remontu chodnika w Komninie w 2019 r. oraz w 2021 r.) Wójt wyjaśnił, że ustaleń z wykonawcą dokonał Sołtys na jego polecenie. Podjęcie przez Wójta decyzji o udzieleniu zamówień z pominięciem procedur określonych w Regulaminie pzp umożliwiał § 11 ust. 8 ww. regulaminu. Niesporządzenie notatek przed udzielaniem pozostałych czterech zamówień zostało opisane w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”;
- w przypadku 10 zamówień wyboru wykonawców dokonano na podstawie złożonych pisemnych ofert; w przypadku pozostałych sześciu – jak wyjaśnił Wójt – wybrano wykonawcę, który realizował wcześniejszy etap remontu albo wyłonionego w wyniku rozmów z trzema potencjalnymi wykonawcami¹⁰³ albo w wyniku telefonicznego lub internetowego rozeznania rynku;
- 10 zamówień udzielono w formie pisemnej umowy, zgodnie z § 15 ust. 9 Regulaminu pzp. Na realizację pozostałych sześciu zamówień, umów w formie pisemnej nie zawarto – w przypadku jednego zamówienia dotyczącego remontu chodnika w Komninie w 2021 r. z powodu podjęcia przez Wójta decyzji, na podstawie § 11 ust. 8 Regulaminu pzp, o udzieleniu zamówienia z pominięciem procedur określonych w ww. regulaminie, w przypadku pozostałych pięciu zamówień, brak pisemnych umów opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 63-99, 2359-2362, 2626-2634, 2651-2653, 2663-2664)

2.2.6. W zakresie wykonania przedsięwzięć w ramach funduszu badaniem objęto zadania, których realizację sfinansowano wydatkami objętymi kontrolą w ramach pkt 2.2.2 wystąpienia pokontrolnego.

W wyniku analizy dokumentacji Urzędu dotyczącej wykonania przyjętych do realizacji przedsięwzięć ujętych we wnioskach dziewięciu sołectw – Bukowa, Człuchy, Gardna Wielka, Komnino, Łokciowe, Smółdzino, Smółdziński Las, Wierzchocino, Witkowo oraz przeprowadzonych oględzin miejsc realizacji wybranych 10 przedsięwzięć w sołectwach¹⁰⁴ stwierdzono, że przedsięwzięcia zgłoszone we wnioskach sołectw zostały zrealizowane zgodnie z określonym w nich zakresem, z wyjątkiem części zadania dotyczącego zagospodarowania Parku Wiejskiego w Smółdzinie w 2021 r. Zadania tego nie zrealizowano w zakresie:

- ułożenia zakupionej 45,6 m² kostki brukowej i 90 szt. obrzeży betonowych, co opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”;
- wykonania monidła (ścianki) zapraszającego do Parku, które zgodnie z wnioskiem sołectwa miało być pomalowane i umieszczone w Parku przez mieszkańców. Z wyjaśnień Wójta wynikało, że materiały do wykonania monidła

¹⁰³ Uprzednio postępowanie w formie zapytania ofertowego unieważniono z powodu wyższej kwoty najkorzystniejszej oferty od kwoty przeznaczonej na realizację zamówienia.

¹⁰⁴ W sołectwie Bukowa: „Zagospodarowanie terenu działki nr 127 w Bukowie pod plac rekreacyjno-sportowy” (zadanie z 2019 r.); „Dokończenie uzbrojenia działki nr 127 w media” (zadanie z 2020 r.); „Budowa wiaty na terenie działki sołectkiej nr 127” (zadanie z 2021 r.); w sołectwie Komnino: „Położenie chodnika od zakładu do szosy” (zadanie z 2019 r.); „Dokończenie inwestycji – zmiana chodnika” (zadanie z 2021 r.); w sołectwie Witkowo: „Doposażenie placu zabaw” (zadanie z 2019 r.); w sołectwie Wierzchocino: „Zagospodarowanie terenu przy boisku” (zadanie z 2019 r.); „Infrastruktura rekreacyjna i kulturalna” (zadanie z 2021 r.); w sołectwie Smółdzino: „Zagospodarowanie Parku Wiejskiego w Smółdzinie poprzez wytyczenie i wykonanie ścieżek spacerowych dz. nr 631/2” (zadanie z 2019 r.); „Zagospodarowanie Parku Wiejskiego w Smółdzinie wraz z zagospodarowaniem placu zabaw dla dzieci” (zadanie z 2021 r.).

zostały zakupione przez Sołtysa, ścianka wykonywana była nieodpłatnie przez lokalną artystkę i była na końcowym etapie realizacji. Umieszczenie jej w Parku zaplanowano na wczesną wiosnę;

- opracowania koncepcji zagospodarowania terenu Parku, z powodu – jak wyjaśnił Wójt – braku takiej potrzeby, gdyż wizualizacja Parku była już wykonana wcześniej. Wydatków z funduszu w 2021 r. na ten cel nie poniesiono.

Przykładowo w ramach funduszu:

- w sołectwie Bukowa wykonano przyłącza wody i prądu do działki przeznaczonej na plac sportowo-rekreacyjny oraz wybudowano na niej wiatę drewnianą;
- w sołectwach Człuchy, Smółdzino, Wierzchocino i Witkowo zakupiono urządzenia na plac zabaw;
- w sołectwie Komnino wyremontowano chodnik przy drodze gminnej;
- w sołectwie Smółdzino zakupiono pojazd specjalistyczny dla Ochotniczej Straży Pożarnej.

(akta kontroli str. 2179-2187, 2359-2362, 2466-2473, 2484-2501, 2626-2637, 2660-2662)

2.2.7. Wnioski o zwrot z budżetu państwa części wydatków Gminy wykonanych w ramach funduszu za lata 2019-2021 zostały przekazane Wojewodzie Pomorskiemu w terminie do 31 maja lat 2020-2022 r., tj. w terminie określonym w § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 8 lipca 2014 r. w sprawie wzorów informacji przekazywanych przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) i wojewodę, trybu zwrotu części wydatków gmin wykonanych w ramach funduszu sołectwiego oraz wzoru wniosku o ten zwrot¹⁰⁵. Wykazane we wnioskach kwoty wykonanych wydatków w ramach funduszu za lata 2019-2021 (244,0 tys. zł, 67,4 tys. zł oraz 328,0 tys. zł) zgodne były z danymi wykazanymi w ewidencji księgowej Urzędu, a za lata 2020-2021 również z danymi wykazanymi w sprawozdaniach Rb-28S za te lata. W sprawozdaniu Rb-28S za 2019 r. nie wykazano wydatków poniesionych w ramach funduszu w kwocie 12,7 tys. zł, co opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

W związku ze stwierdzoną nieprawidłowością dotyczącą nieodrzczenia 16 wniosków sołectw kwoty wydatków wykonanych w ramach funduszu wykazane we wnioskach o zwrot zostały zawyżone według stanu na 31 grudnia 2019 r. – o 10,4 tys. zł, według stanu na 31 grudnia 2020 r. – o 15,4 tys. zł i według stanu na 31 grudnia 2021 r. – o 94,1 tys. zł.

(akta kontroli str. 2208-2355, 2475-2483)

Wójt Gminy nie otrzymał od Wojewody Pomorskiego informacji o ewentualnym stwierdzeniu braków lub błędów w ww. wnioskach.

(akta kontroli str. 1886-1887, 2475-2483)

Otrzymana¹⁰⁶ przez Gminę w latach 2020-2022 kwota dotacji celowej z budżetu państwa z tytułu zwrotu części wydatków wykonanych w ramach funduszu w latach 2019-2021 wyniosła odpowiednio – 47,9 tys. zł, 12,8 tys. zł oraz 59,8 tys. zł, co stanowiło odpowiednio 19,7%, 19,0% oraz 18,2% kwot wykazanych we wnioskach wydatków w ramach funduszu w latach 2019-2021.

Biorąc pod uwagę kwoty bazowe w Gminie (K_b) w latach 2019-2021 oraz średnie kwoty bazowe w kraju (K_{bk}) w tych latach, wielkość otrzymanej z budżetu państwa refundacji, po zastosowaniu przez Wojewodę Pomorskiego mechanizmu korygującego (zgodnie z art. 12 ust. 3 ustawy o funduszu), który skutkuje obniżeniem

¹⁰⁵ Dz. U. poz. 916, ze zm. – dalej: „rozporządzenie w sprawie wzorów informacji przekazywanych przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) i wojewodę oraz trybu zwrotu części wydatków gmin wykonanych w ramach funduszu sołectwiego”.

¹⁰⁶ Wpływ na rachunek bankowy Gminy odpowiednio: 28 sierpnia 2020 r., 27 sierpnia 2021 r. oraz 29 sierpnia 2022 r.

wysokości zwrotu części wydatków wykonanych w ramach funduszu w latach 2019-2021 r., była zgodna z przepisami art. 3 ust. 8 pkt 3 w zw. z art. 12 ust. 3 ww. ustawy. (akta kontroli str. 2356-2358, 2475-2483)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Wójt nie wykonał uchwał budżetowych Rady Gminy opisanych w pkt 2.1.1 wystąpienia pokontrolnego:

- a) w 2019 r. w zakresie przyjętego do realizacji w ramach funduszu zadania dotyczącego placu zabaw w sołectwie Gardna Wielka w zakresie zakupu materiałów do jego naprawy o szacowanej wartości 2,0 tys. zł,
- b) w 2020 r. w zakresie przyjętych do realizacji 37 zadań ujętych we wnioskach sołectw¹⁰⁷ o łącznej szacowanej wartości 207,2 tys. zł oraz części zadania dotyczącego zagospodarowania i utrzymania placu zabaw ujętego we wniosku sołectwa Witkowo w zakresie przeglądu i naprawy placu zabaw (łącznie szacowana wartość zadania obejmującego również zakup wiaty, na którą wydatkowano 5,0 tys. zł, wyniosła 12,5 tys. zł);
(akta kontroli str. 1890-1891, 1903-1978, 2208-2212, 2360, 2524)

Z wyjaśnień Wójta wynikało, że:

- w przypadku zadania niezrealizowanego w 2019 r. – nie było potrzeby uruchamiania środków na zakup materiałów do napraw placu zabaw w sołectwie Gardna Wielka, z uwagi na dobry stan urządzeń zabawowych,
- w przypadku zadań niezrealizowanych w 2020 r. – Wójt jako dysponent budżetu Gminy wstrzymał wykonanie funduszu sołectkiego w związku z rozpoczęciem pandemii Covid-19, niepewnością co do sytuacji finansowej Gminy, obawą przed wydatkowaniem środków na wypadek potrzeby wydatków kryzysowych, a przede wszystkim wprowadzeniem przez Państwo Polskie ograniczeń, w tym w pracy Urzędu. Część zadania sołectwa Witkowo dotycząca przeglądu i naprawy placu zabaw nie została wykonana z powodu zamknięcia placów zabaw w związku z zagrożeniem epidemiologicznym.
(akta kontroli str. 2510-2515)

W ocenie NIK przedstawionego przez Wójta wyjaśnienia nie mogą stanowić usprawiedliwienia dla niezrealizowania ww. zadań, ponieważ:

- w protokole kontroli rocznej placu zabaw w Gardnie Wielkiej przeprowadzonej 10 maja 2019 r. zalecono bieżącą konserwację czterech urządzeń zabawowych polegającą na konserwacji powłok malarskich i impregnacji elementów drewnianych oraz konserwację i odmalowanie ławki parkowej, zatem istniała potrzeba zakupu materiałów, o który wnioskowało sołectwo;
- o funkcjonowaniu funduszu zdecydowała Rada Gminy, co wyraziła w stosownych uchwałach, których wykonanie powierzyła Wójtowi. W 2020 r. Rada Gminy nie dokonała zmian wysokości planu wydatków na przedsięwzięcia realizowane w ramach funduszu sołectkiego, w tym w związku z koniecznością poniesienia

¹⁰⁷ Bukowa – doposażenie OSP Gardna Wielka (1,0 tys. zł); Człuchy - przygotowanie dokumentacji na przebudowę drogi do m. Człuchy (12,0 tys. zł); Czysła – zakup urządzeń rekreacyjnych i doposażenie OSP (9,7 tys. zł); Gardna Mała – zakup namiotu i kuchenki turystycznej (5,0 tys. zł); Gardna Wielka – przegląd placu zabaw z zakupem materiałów na remont urządzeń i remont świetlicy wiejskiej (31,7 tys. zł); Kluki – dofinansowanie OSP Smoldzino i budowa wiaty (14,0 tys. zł); Komnino – doposażenie OSP i modernizacja chodnika (11,9 tys. zł); Łokciowe – przegląd placu zabaw z zakupem materiałów do naprawy placu i doposażenie OSP (3,5 tys. zł); Retowo – doposażenie OSP (0,9 tys. zł); Siecie – doposażenie OSP, zakup materiałów na plac zabaw i przegląd i naprawa drogi gminnej (9,8 tys. zł); Smoldzino – przegląd placu zabaw z zakupem materiałów do jego naprawy, wykonanie mapy z planem miejscowości z zakupem roślin, organizacja konkursu, zagospodarowanie parku wiejskiego, doposażenie OSP (45,0 tys. zł); Smoldziński Las – zakup wyposażenia na potrzeby sołectkie, naprawa ogrodzenia, wsparcie OSP (11,6 tys. zł); Stojcino – doposażenie OSP, zakup kruszywa na naprawę drogi, przegląd placu zabaw, doposażenie świetlicy wiejskiej (12,0 tys. zł); Wierzchocino – przegląd placu zabaw z zakupem materiałów do jego naprawy, remont i zakup materiałów do remontu świetlicy wiejskiej, dofinansowanie OSP i zagospodarowanie boiska i placu rekreacyjnego (17,0 tys. zł); Witkowo – doposażenie OSP (2,0 tys. zł); Żelazo – doposażenie OSP, przegląd placu zabaw z zakupem materiałów do jego naprawy, zagospodarowanie terenu stawu ppoż. (20,1 tys. zł).

wydatków kryzysowych. Regulacje wprowadzone w związku z pandemią nie ograniczały możliwości realizacji zadań polegających na dokonywaniu zakupów (np. doposażenie OSP) lub wykonywaniu robót budowlanych i remontowych (np. naprawy dróg, modernizacji chodnika, remontu świetlicy wiejskiej, naprawy placu zabaw).

2. Wydatku poniesionego 09.10.2019 r. w kwocie 1845 zł na przedsięwzięcie, zgodne z wnioskiem sołectwa Bukowa, dotyczące projektu zagospodarowania terenu działki nr 127 pod plac rekreacyjno-sportowy, nie zakwalifikowano do wydatków funduszu. Skutkowało to nieujęciem ich we wniosku o zwrot z budżetu państwa części wydatków gmin w ramach funduszu sołeckiego – § 4 ust. 3 rozporządzenia w sprawie wzorów informacji przekazywanych przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) i wojewodę oraz trybu zwrotu części wydatków gmin wykonanych w ramach funduszu sołeckiego. Zaniechanie wykazania ww. wydatku skutkowało utratą dotacji celowej z budżetu państwa w wysokości 362,59 zł¹⁰⁸.

(akta kontroli str. 2208, 2475-2477, 2617-2618, 2621)

Wójt Gminy oraz Sekretarz Gminy, który podpisał ww. wniosek o zwrot wyjaśnili, że w 2019 r. zlecono wykonanie dokumentacji technicznej zagospodarowania działek w kilku miejscowościach. Jedynie sołectwo Bukowa miało zaplanowane w ramach funduszu sołeckiego zadanie dotyczące projektu zagospodarowania, w związku z tym postanowiono nie obciążać wydatków sołeckich, tylko dokonać zapłaty ze środków budżetu Gminy, tak jak dla innych miejscowości.

(akta kontroli str. 2510-2518, 2615-2616, 2619-2620, 2622-2623)

Zdaniem NIK zlecenie wykonania dokumentacji technicznej obejmującej również inne miejscowości nie może uzasadniać rezygnacji z uzyskania zwrotu części wydatku. Skoro sołectwo Bukowa zaplanowało w ramach funduszu wykonanie takiej dokumentacji, wniosek został przez Wójta przyjęty do realizacji, zadanie zrealizowano i poniesiono wydatek, to zaistniały przesłanki do uzyskania dodatkowych środków dla Gminy w postaci dotacji celowej z budżetu państwa.

3. Z naruszeniem zasad określonych w Regulaminie pzp (obowiązującym do dnia 31.08.2022 r.) udzielono 12 zamówień publicznych, na które ze środków funduszu wydatkowano łącznie 237,8 tys. zł:

- a) Wójt zatwierdził do realizacji pięć zamówień¹⁰⁹, pomimo że na wniosku o wszczęcie postępowania o ich udzielenie oraz na czterech notatkach służbowych o wyrażenie zgody na ich realizację brakowało podpisu osoby na stanowisku ds. zamówień publicznych – wymaganego § 14 ust. 4 (w przypadku wniosku) oraz § 15 ust. 4 Regulaminu pzp (w przypadku notatki) – potwierdzającego, że dane zamówienie nie przekracza kwoty określonej w pzp lub NPZP, uwzględniając wydatki całego Urzędu i może być realizowane bez zastosowania przepisów ww. ustaw,
- b) wartość dwóch zamówień¹¹⁰ na roboty budowlane oszacowano na podstawie rozeznania cenowego zamiast kosztorysu inwestorskiego. Stanowiło to naruszenie § 11 ust. 5 Regulaminu pzp, według którego wartość szacunkową zamówienia należało ustalić odpowiednio zgodnie z postanowieniami art. 32-34 pzp, oraz naruszenie art. 33 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy, zgodnie z którym wartość

¹⁰⁸ Wysokość zwrotu obliczona zgodnie z art. 3 ust. 8 ustawy o funduszu sołeckim jako procent wykonanych wydatków w ramach funduszu wyniosła 19,653%.

¹⁰⁹ Dotyczących zadań w 2021 r.: „Remont pomieszczeń świetlicy wiejskiej”, „Doposażenie placu zabaw”, „Doposażenie OSP”, „Zagospodarowanie Parku Wiejskiego w Smoldzinie wraz z zagospodarowaniem placu zabaw dla dzieci”, „Dofinansowanie zakupu wyposażenia OSP w Smoldzinie”, „Infrastruktura rekreacyjna i kulturalna” „Zagospodarowanie działki 102/1” oraz w 2022 r.: „Dofinansowanie zakupu wyposażenia dla OSP w Smoldzinie”.

¹¹⁰ Dotyczących zadań w 2019 r.: „Remont Sali gimnastycznej” oraz w 2020 r.: „Wykonawstwo inwestycyjne remontu świetlicy wiejskiej w Łokciowie”.

- zamówienia na roboty budowlane ustala się na podstawie kosztorysu inwestorskiego sporządzanego na etapie opracowania dokumentacji projektowej,
- c) czterech zamówień publicznych¹¹¹ udzielono, pomimo że nie sporządzono notatek służbowych o wyrażenie zgody na ich realizację (§ 15 ust. 2 Regulaminu pzp) i w konsekwencji nie uzyskano pisemnej opinii osoby na stanowisku ds. zamówień publicznych w zakresie możliwości realizacji zamówień bez stosowania pzp albo NPZP (§ 15 ust. 4 Regulaminu pzp), potwierdzenia przez Skarbnika faktu zabezpieczenia w budżecie środków (§ 15 ust. 5 Regulaminu pzp) oraz zatwierdzenia przez Wójta realizacji zamówienia (§ 15 ust. 6 Regulaminu pzp). Z tytułu ww. zamówień wydatkowano: w 2019 r.¹¹² na remont ciągu pieszego i komunikacyjnego na terenie parku wiejskiego w Smołdzinie – 19,5 tys. zł netto (4,5 tys. euro); w 2020 r.¹¹³ na zakup wiaty drewnianej dla sołectwa Witkowo - 4,1 tys. zł netto (0,9 tys. euro). W tym samym miesiącu od tego samego wykonawcy zakupiono również dwie inne wiaty drewniane dla sołectw Bukowa i Siecie. Łącznie na trzy wiaty wydatkowano 12,2 tys. zł netto (2,9 tys. euro); w 2021 r.¹¹⁴ na budowę wiaty na terenie działki sołeckiej nr 127 w Bukowie – 11,4 tys. zł netto (2,7 tys. euro) oraz układanie chodnika w parku wiejskim w Smołdzinie – 17,5 tys. zł netto (4,1 tys. euro),
- d) pięciu zamówień publicznych¹¹⁵ – trzech wymienionych wyżej w pkt 3 lit. c stwierdzonych nieprawidłowości, udzielonych w latach 2020-2021, a także dwóch udzielonych w 2021 r. dotyczących rolet w samochodzie pożarniczym (11,4 tys. zł netto; 2,7 tys. euro) oraz zestawu AED¹¹⁶ (6,2 tys. zł netto; 1,5 tys. euro) – nie udzielono w formie umów pisemnych, co stanowiło naruszenie § 15 ust. 9 Regulaminu pzp, zgodnie z którym zamówienia o wartości poniżej 15 000 euro należało udzielić w formie umowy pisemnej, natomiast w formie zlecenia pisemnego możliwe było udzielenie zamówienia publicznego o wartości poniżej 1,0 tys. euro.

(akta kontroli str. 63- 89, 2359-2362, 2365-2914, 2419-2426, 2434)

Z wyjaśnień Wójta wynikało, że:

- a) nie było mu wiadome dlaczego pracownik od zamówień publicznych nie podpisał ww. wniosku. Brak podpisu na notatkach Wójt wyjaśnił niedopatrzaniem pracownika. Wójt wyjaśnił również, że w momencie podpisu notatek przez Wójta lub Skarbnika potwierdzono zabezpieczenie środków w budżecie Gminy,
- b) wniosek o wszczęcie postępowania o udzielenie zamówienia na roboty budowlane, których wartość oszacowano na podstawie rozeznania cenowego zamiast kosztorysu został zatwierdzony przez Wójta, ponieważ zastosowane przez pracownika szacowanie wartości spowodowane było wzrostem cen materiałów budowlanych i kosztów robót. Takie same wyjaśnienia w sprawie zatwierdzenia drugiego z wniosków złożył Sekretarz (działający z upoważnienia Wójta), który zatwierdził wniosek,

¹¹¹ Dotyczących zadań w 2019 r.: „Zagospodarowanie Parku Wiejskiego w Smołdzinie poprzez wytyczenie i wykonanie ścieżek spacerowych dz. nr 631/2”; w 2020 r.: „Zagospodarowanie i utrzymanie placu zabaw”; w 2021 r.: „Budowa wiaty na terenie działki sołeckiej nr 127”, „Zagospodarowanie Parku Wiejskiego w Smołdzinie wraz z zagospodarowaniem placu zabaw dla dzieci” w zakresie układania kostki brukowej.

¹¹² Równowartości w euro podano według kursu określonego w § 1 rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2017 r. w sprawie średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczania wartości zamówień publicznych (Dz. U. poz. 2477) – obowiązywał od 1 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2019 r. (kurs 4,3117).

¹¹³ Równowartości w euro podano według kursu określonego w § 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2019 r. w sprawie średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczania wartości zamówień publicznych (Dz. U. poz. 2453) – obowiązywał od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2020 r. (kurs 4,2693).

¹¹⁴ Równowartości w euro podano według kursu określonego w pkt 2 obwieszczenia Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych z dnia 1 stycznia 2021 r. w sprawie aktualnych progów unijnych, ich równowartości w złotych, równowartości w złotych kwot wyrażonych w euro oraz średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczania wartości zamówień publicznych lub konkursów (M.P. poz. 11) (kurs 4,2693).

¹¹⁵ Dotyczących zadań w 2020 r.: „Zagospodarowanie i utrzymanie placu zabaw”; w 2021 r.: „Budowa wiaty na terenie działki sołeckiej nr 127”, „Zagospodarowanie Parku Wiejskiego w Smołdzinie wraz z zagospodarowaniem placu zabaw dla dzieci” w zakresie układania kostki brukowej, „Doposażenie OSP” i „Dofinansowanie zakupu wyposażenie OSP w Smołdzinie”.

¹¹⁶ Wykonawcę wybrano w postępowaniu, w którym łączną wartość zamówienia oszacowano na 7,3 tys. euro.

- c) w przypadku zamówień, w ramach których nie przygotowano notatek, przed udzieleniem zamówień na spotkaniu Wójta z pracownikiem merytorycznym był omawiany zakres zamówienia, oczekiwany termin realizacji, potwierdzano u Skarbnika fakt zabezpieczenia środków na realizację zamówienia w razie potrzeby zakres planowanych prac konsultowano z Sołtysem danego sołectwa. Ponadto Rada Gminy przyjęła w drodze uchwały środki funduszu sołectkiego przeznaczone na ww. zadania.,
- d) umowy pisemne nie były zawierane, ponieważ zlecenie wykonania zadania potwierdzone zostało fakturami, które traktowano jako umowy, gdyż zawierały przedmiot zamówienia, wynagrodzenie za wykonane usługi lub roboty i termin płatności, zaś w pozostałym zakresie zastosowanie miały odpowiednie przepisy Kodeksu cywilnego.

Z wyjaśnień podinspektora ds. ewidencji ludności i dowodów osobistych Zastępcy Kierownika USC, która sporządziła wniosek o udzielenie zamówienia i notatki oraz była zobowiązana – na podstawie § 14 ust. 2 i § 15 ust. 2 Regulaminu pzp – do przekazania tych dokumentów pracownikowi ds. zamówień publicznych wynikało, że nie pamiętała czy dokumenty zaniósła temu pracownikowi do podpisu.

Z wyjaśnień referenta ds. pozyskiwania funduszy zewnętrznych i zamówień publicznych, zatrudnionej w Urzędzie w okresie od 02.12.2019 r. do 29.07.2022 r., wynikało, że być może dokumenty, na których brakowało jej podpisu, nie trafiły do niej na stanowisko. Nie przypominała sobie każdego postępowania, a tym samym przyczyn braku tych podpisów.

(akta kontroli str. 1834, 2626-2634, 2651-2653, 2663-2664, 3211-3217, 3242-3243)

W ocenie NIK złożone przez Wójta wyjaśnienia nie stanowią usprawiedliwienia odstępstw od stosowania zasad określonych w Regulaminie pzp, ponieważ:

- a) potwierdzenie zabezpieczenia środków w budżecie Gminy nie stanowiło potwierdzenia w rozumieniu § 14 ust. 4 oraz § 15 ust. 4 Regulaminu pzp, że dane zamówienie nie przekraczało kwoty określonej w pzp albo NPZP uwzględniając wydatki całego urzędu i mogło być realizowane bez zastosowania przepisów ww. ustaw,
- b) w Regulaminie pzp oraz pzp nie przewidziano wyjątków od sposobu szacowania wartości zamówienia w przypadku zmian cen na rynku,
- c) braku notatek nie uzasadniają ustne ustalenia w sprawie zamówień, ani niemająca zastosowania przy udzielaniu zamówień przywołana uchwała Rady Gminy,
- d) faktur nie można uznać za umowy, o których mowa w Regulaminie pzp, ponieważ nie zawierały one, określonych w § 16 ust. 5 Regulaminu pzp, istotnych elementów umowy, tj.: zapisów zabezpieczających interesy zamawiającego, w tym warunków realizacji zamówienia, warunków odbioru i powiązania ich z warunkami płatności, warunków gwarancji i klauzuli dotyczącej kar umownych lub innych sankcji w przypadku niewypełnienia warunków umowy. Ponadto faktura, w odróżnieniu od umowy, jest dokumentem wystawianym, co do zasady, po wykonaniu usługi lub zakupu, potwierdzającym zaistniałą transakcję pośredniczących ze sobą stron.

4. W sprawozdaniu Rb-28S za 2019 r. nie wykazano w kolumnie 11 „Wydatki zrealizowane w ramach funduszu sołectkiego” w rozdziale 92695 § 6050 wydatków w kwocie 12,7 tys. zł, które zgodnie z prowadzoną w Urzędzie ewidencją księgową, poniesiono w ramach funduszu sołectkiego.

(akta kontroli str. 2235-2236, 2284-2307)

Wójt oraz Zastępca Skarbnika, którzy podpisali ww. sprawozdanie wyjaśnili, że powyższe wynikało z pomyłki, która została zauważona po bilansach i absolutorium Wójta, co uniemożliwiło korektę sprawozdania.

(akta kontroli str. 2615-2616, 2619-2620)

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie skontrolowaną działalność w powyższym obszarze. W latach 2021-2022 zawyżono wysokości środków funduszu sołectkiego dla sołectwa Smółdzino odpowiednio o 2,7 tys. zł i 2,3 tys. zł. Wójt przyjął do realizacji 16 wniosków z 40 objętych badaniem pod względem poprawności formalnej (tj. 40%), pomimo że wnioski te nie zawierały wszystkich elementów, wymaganych art. 5 ust. 3 ustawy o funduszu. W 2020 r. Wójt Gminy ograniczył wykonanie funduszu, które spowodowało niezrealizowanie 70% przedsięwzięć sołectw o łącznej wartości 207,2 tys. zł. Z 16 objętych kontrolą postępowań o udzielenie w ramach funduszu zamówienia publicznego (przeprowadzonych z wyłączeniem pzp i NPZP), 12 postępowań (na które wydatkowano z funduszu 237,8 tys. zł) przeprowadzono z naruszeniem Regulaminu pzp.

Kwoty we wnioskach o zwrot części wydatków poniesionych w ramach funduszu w latach 2019-2021 zostały zawyżone o 119,9 tys. zł na skutek ujęcia w nich wydatków na realizację przedsięwzięć ujętych we wnioskach sołectw, które zgodnie z ustawą o funduszu powinny zostać odrzucone¹¹⁷. W związku z tym otrzymana dotacja celowa z budżetu państwa z tytułu zwrotu części wydatków wykonanych w ramach funduszu w latach 2019-2021 była wyższa od należnej (wynikającej z przepisów art. 3 ust. 7 i 8 ww. ustawy) o 22,1 tys. zł.

OBSZAR

3. Realizacja zadań publicznych dotyczących inwestycji komercyjnej pn. „Słowińska Ostoja” na terenie otuliny Słowińskiego Parku Narodowego

Opis stanu faktycznego

3.1. Powierzchnia ewidencyjna Gminy wynosiła 26.304 ha, z tego 16.851,1 ha w granicach SPN oraz 9452,9 ha w otulinie SPN.

Powierzchnia gminnego zasobu nieruchomości¹¹⁸ wynosiła 397,9 ha, w tym 24,9 ha w granicach SPN. W obrębie Łokciowe¹¹⁹ Gmina posiadała według stanu na koniec każdego z lat 2016-2022 – 11, 10, 10, 10, 10, 10, 11 działek¹²⁰, w tym jedną działkę drogową w 2022 r. na terenie inwestycji pn. „Słowińska Ostoja” przejętą nieodpłatnie od Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa. Ponadto jedna działka drogową znajdująca się poza terenem ww. inwestycji została przekazana SPN w ramach umowy sprzedaży bezprzetargowej. Gmina nie dokonywała sprzedaży działek w obrębie Łokciowe prywatnym inwestorom.

(akta kontroli str. 2665-2718, 2725-2731)

Z informacji uzyskanej przez NIK od Dyrektora SPN wynikało, że w latach 2016-2022 Wójt Gminy zwracał się do SPN o uzgodnienie projektów trzech decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego dotyczących terenu inwestycji pn. „Słowińska Ostoja” w miejscowości Łokciowe, które opisano w pkt 3.4. wystąpienia pokontrolnego.

(akta kontroli str. 2974-2984)

3.2. W latach 2016-2022 nie wprowadzano zmian w obowiązującym studium uchwalonym uchwałą nr XII/64/2001 Rady Gminy z 28 grudnia 2001 r. Według stanu na 2 stycznia 2023 r. w Gminie trwały prace nad zmianą studium na podstawie

¹¹⁷ Wnioski nie zawierały wymaganego tą ustawą uzasadnienia planowanych do realizacji przedsięwzięć albo nie określono w nich przedsięwzięć planowanych do realizacji, a jedynie podmioty, na rzecz których przekazane zostaną środki.

¹¹⁸ Według stanu na 27 grudnia 2022 r.

¹¹⁹ W którym znajduje się inwestycja pn. „Słowińska Ostoja”.

¹²⁰ Dwie działki stanowiły tereny rolne zabudowane oraz tereny mieszkaniowe; pozostałe działki stanowiły drogi.

uchwały nr XIII/123/2011 Rady Gminy z 31 sierpnia 2011 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium. Zgodnie z aneksem nr 2/2022 zawartym 26 kwietnia 2022 r. do umowy nr 2/1/2022 z 12 stycznia 2012 r. dotyczącej sporządzenia zmiany studium, termin sporządzenia studium został przedłużony¹²¹ w związku z koniecznością uzgodnienia tego dokumentu z Dyrektorem SPN. W studium z 2001 r. teren, na którym zlokalizowana była inwestycja pn. „Słowińska Ostoja” oznaczony był jako obszar projektowanego rozwoju osadniczego oraz użytki rolne chronione (poza SPN). W studium dla obszarów potencjalnego rozwoju osiedleńczego określono, że oznaczenie (w części) tych terenów linią przerywaną oznaczało, iż jest to potencjalnie możliwy kierunek zainwestowania z uwzględnieniem niezbędnych korekt w tym zakresie. Ostateczne wyznaczenie terenów realizowane będzie w drodze sporządzenia mpzp opracowanych dla całych kompleksów.

(akta kontroli str. 2665-2668, 2719-2724, 2737-2738, 2770-2773)

3.3. W Gminie obowiązywało sześć mpzp¹²² dotyczących terenów otuliny SPN. Dwa mpzp, uchwalone przez Radę Gminy w 2014 r., obejmowały w całości teren inwestycji pn. „Słowińska Ostoja”. W latach 2016-2022 nie zmieniono mpzp oraz nie uchwalono nowych mpzp. Według stanu na 2 stycznia 2023 r. w Gminie nie trwały również prace nad uchwaleniem nowych mpzp.

Wójt wyjaśnił, że w Gminie nie podejmowano działań w celu uchwalenia nowych mpzp z powodu wysokich kosztów, trwających prac nad zmianą studium i braku porozumienia z SPN w stosunku do terenów inwestycyjnych. Podstawą wyboru terenów, dla których sporządzono w Gminie mpzp były wnioski zainteresowanych do Rady Gminy. Wyjątkiem był plan częściowo wykonany dla terenów będących własnością Gminy (w Smółdzinie i Smółdzińskim Lesie).

NIK przeprowadziła w Urzędzie w 2015 r. kontrolę nr P/15/099 „Nadzór nad inwestycjami w pasie nadbrzeżnym nadmorskich miejscowości turystycznych”, w ramach której zbadano m.in. dwa mpzp uchwalone w 2014 r. Ustalono, że Wójt zwrócił się do odpowiednich organów o opinie i uzgodnienia dotyczące projektów mpzp, wymagane art. 17 pkt 6 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym¹²³. Nieprawidłowości w ww. zakresie nie stwierdzono.

(akta kontroli str. 2665-2670, 2732, 2739-2769, 3169-3177)

W mpzp obejmujących teren inwestycji pn. „Słowińska Ostoja” ustalono podstawowe przeznaczenie terenów na przede wszystkim tereny zabudowy mieszkaniowej o wysokim standardzie użytkowania oraz tereny zabudowy usług turystyki o wysokim standardzie użytkowania. Ustalenia dotyczące zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu obejmowały:

- wskazanie strefy otuliny SPN obejmującej cały obszar objęty ustaleniami planu,
- zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem elementów niezbędnych systemów inżynierskich oraz przedsięwzięć wynikających z przeznaczenia poszczególnych terenów, w tym parkingów,
- ogrzewanie pomieszczeń gazem ziemnym, olejem nisko siarkowym lub innymi paliwami ekologicznie czystymi,

¹²¹ O 24 miesiące od dnia 26 kwietnia 2022 r.

¹²² Uchwała Nr 61/2000 z 2 marca 2000 r. w sprawie zmiany mpzp gminy Smółdzino; Uchwała Nr XIV/19/2004 z 02 października 2004 r. w sprawie mpzp dla terenów zabudowy mieszkaniowo – usługowej w miejscowościach Smółdzino i Smółdziński Las; Uchwała Nr VIII/66/2011 z 28 kwietnia 2011 r. w sprawie uchwalenia mpzp terenu zabudowy turystyczno-rekreacyjnej w miejscowości Smółdzino (działki nr 404/1 i 404/2); Uchwała Nr XXXVII/294/2013 z 30 stycznia 2013 r. w sprawie uchwalenia mpzp dla obszaru położonego w obrębach geodezyjnych Gardna Mała i Gardna Wielka; Uchwały Nr LVIII/436/2014 z 12 listopada 2014 r. oraz nr LVIII/437/2014 z 12 listopada 2014 r. w sprawie mpzp dla terenu położonego w obrębie Łokciowe.

¹²³ Dz. U. z 2022 r. poz. 503, ze zm.

- określenie minimalnej wielkość działki¹²⁴ i minimalnego wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej zgodnie z ustaleniami dla poszczególnych terenów,
  - zakaz trwałej negatywnej zmiany stosunków wodnych,
  - ochronę istniejącego systemu hydrograficznego poprzez nakaz zachowania, ochrony i konserwacji istniejących oczek i cieków wodnych,
  - zakaz realizacji przydomowych oczyszczalni ścieków,
  - nakaz zapewnienia standardu akustycznego dla terenów, w rozumieniu przepisów odrębnych, poprzez wskazanie terenów, które należy traktować jako przeznaczone pod tereny zabudowy mieszkaniowej i pod tereny usługowe,
- a w mpzp uchwalonym uchwałą nr LVIII/436/2014 ustalono również, że przed realizacją inwestycji ustalonych w planie należy przeprowadzić procedurę oceny oddziaływania na środowisko, w której wykazać należy wpływ planowanego przedsięwzięcia na obszary objęte ochroną.

(akta kontroli str. 2739-2769)

3.4. W latach 2016-2022 (I połowa) Wójt wydał 608 decyzji w sprawie warunków zabudowy (w kolejnych latach: 117, 80, 118, 134, 62, 52, 45), z tego 558 pozytywnych i zmieniających, 48 odmownych oraz jedną w sprawie umorzenia postępowania. Jedno postępowanie było według stanu na 31 grudnia 2022 r. zawieszona. Dziewięć decyzji dotyczyło terenu SPN, pozostałe 599 decyzji – otuliny SPN. Żadna z wydanych decyzji nie dotyczyła terenu, na którym zlokalizowana była inwestycja pn. „Słowińska Ostoja”.

Wójt wydał również w ww. okresie 35 decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu gminnym (odpowiednio w latach: pięć, sześć, 10, pięć, jedną, cztery i cztery). Osiem z nich dotyczyło terenu SPN, pozostałe 27 – otuliny SPN. Decyzje dotyczyły m.in. budowy linii elektroenergetycznej, stacji bazowej telefonii komórkowej, sieci wodociągowej, sieci kanalizacyjnej, oświetlenia drogowego oraz poprawy stanu siedlisk ptaków wodno-błotnych. Trzy decyzje wydane zostały w związku z inwestycją pn. „Słowińska Ostoja” i dotyczyły budowy zjazdu z drogi zapewniającego dostęp do kompleksu zabudowy mieszkaniowej¹²⁵, budowy sieci wodociągowej¹²⁶ oraz budowy linii kablowej 15kV i słupa linii napowietrznej 15kV¹²⁷.

Badanie trzech postępowań w sprawie wydania ww. decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego związanych z inwestycją pn. „Słowińska Ostoja” wykazało, że Wójt na podstawie art. 53 ust. 4 pkt 7 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym¹²⁸ wystąpił do SPN o uzgodnienie projektów ww. decyzji. Wszystkie ww. inwestycje zostały przez SPN uzgodnione, co uzasadniono m.in. przeprowadzoną analizą skutków planowanych inwestycji w otulinie SPN i brakiem zagrożeń dla przyrody Parku.

(akta kontroli str. 2733-2736, 2774-2870)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Z uwagi na niedokonywanie przez Gminę w okresie objętym kontrolą sprzedaży terenów w obrębie Łokciowe prywatnym inwestorom, nieuchwalenie w ww. okresie studium oraz mpzp obejmujących teren inwestycji komercyjnej pn. „Słowińska Ostoja”, niewydawanie decyzji o warunkach zabudowy dotyczących ww. terenu, a także niedokonywanie zmian ww. dokumentów, NIK odstępuje od oceny realizacji

¹²⁴ 1500 m² dla terenów zabudowy mieszkaniowej i terenów zabudowy turystycznej, z 20% tolerancją w przypadkach uzasadnionych sytuacją terenową.

¹²⁵ Decyzja nr GK.III.6733.4.2018 z 27 czerwca 2018 r. dotycząca działek nr 35/5, 36/5 w obrębie Łokciowe.

¹²⁶ Decyzja nr GK.III.6733.7.2018 z 18 września 2018 r. dotycząca działek nr 35/5, 36/5, 55/57 i 55/58 w obrębie Łokciowe.

¹²⁷ Decyzja nr GK.III.6733.4.2021 z 13 lipca 2021 r. dotycząca działek nr 35/5, 36/5 i 55/57 w obrębie Łokciowe.

¹²⁸ Dz. U. z 2022 r. poz. 2409.

Opis stanu
faktycznego

zadań publicznych dotyczących ww. inwestycji w powyższym zakresie. Pozytywnie natomiast ocenia wystąpienie do SPN o uzgodnienie trzech projektów decyzji w sprawie ustalenia lokalizacji inwestycji celu publicznego dotyczących ww. terenu.

4. Udzielanie wybranych zamówień publicznych oraz przestrzeganie niektórych przepisów Prawa budowlanego, ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ustawy o drogach publicznych

4.1. W latach 2016-2020 (do 30 czerwca) na prace budowlane (w tym związane z budową placów zabaw) wydatkowano ogółem 7611,0 tys. zł, na prace remontowe (poza budowlanymi) wydatkowano 69,8 tys. zł, a na prace porządkowe wydatkowano 4227,8 tys. zł (razem 11 908,6 tys. zł).

(akta kontroli str. 1331-1332, 1820-1821)

Na podstawie prowadzonych w Urzędzie rejestrów zamówień publicznych wybrano do badania sześć zamówień publicznych dotyczących remontów i prac porządkowych, tj.: odbiór i transport ścieków z gminnych zbiorników bezodpływowych w latach 2021-2022, koszenie i sprzątanie trawy z wyznaczonych miejsc na terenie Gminy Smóldzino w 2022 r., dostarczanie kruszywa na potrzeby naprawy dróg gminnych w latach 2019-2020, wymiana okładzin podłogowych w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w 2019 r. Ogółem z tytułu wym. zamówień wydatkowano 368,2 tys. zł.

(akta kontroli str. 109-119, 123-125, 128-134, 142-144, 155-159, 1301-1327, 1336-1403, 1408, 1445-1534, 1615)

Wykonawców powyższych zamówień wybierano w sposób określony w Regulaminie pzp, tj. albo poprzez wysyłanie zapytań ofertowych do co najmniej trzech wykonawców lub poprzez zamieszczanie zaproszenia do składania ofert na stronie BIP Urzędu. Wyłoniono ich zgodnie z warunkami wskazywanymi w zaproszeniach do składania ofert. Umowy zawierano zgodnie z treścią składanych ofert. Zadania wykonano zgodnie z postanowieniami umownymi. Należności wynikające z faktur regulowano terminowo. Nieprawidłowości (brak dokumentacji wymaganej Regulaminem pzp, zaciągnięcie zobowiązania z przekroczeniem planu wydatków oraz niegospodarne wydatkowanie środków) opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 1336-1403, 1408, 1445-1534, 1549-1556, 1559, 1584, 1615)

4.2. W zakresie wywiązywania się z obowiązku prowadzenia w Urzędzie ksiąg obiektów budowlanych oraz wykonywania okresowych kontroli, o których mowa w art. 62 ust. 1 pkt 1 i 2 Prawa budowlanego, badaniem objęto dokumentację 10 budynków (12,0% budynków Gminy), których właścicielem jest Gmina, położonych: przy ul. Smóldziński Las 24a, ul. Bohaterów Warszawy 2 w Smóldzinie, Siecie 22, Gardna Mała 12 oraz Gardna Wielka, ulice: Kościuszki 20/2, Ogońska 3, Słowackiego 14, Plac Wolności 7, Plac Wolności 11/2 oraz Mickiewicza 40.

(akta kontroli str. 1328, 1404-1407, 1678-1679, 1723-1726, 1833, 1835, 1867-1872, 3014-3021, 3042-3049, 3071-3078, 3114-3121)

W każdym z ww. przypadków Urząd prowadził KOB, przy czym dla ośmiu budynków¹²⁹, założono je dopiero w 2018 r., co opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

W badanym okresie dla każdego z ww. adresów, z wyjątkiem Słowackiego 14 w Gardnie Wielkiej, przeprowadzono pięcioletnie kontrole okresowe, o których mowa w art. 62 ust. 1 pkt 2 Prawa budowlanego oraz w 2019 r. roczne kontrole okresowe, o których mowa w art. 62 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy. W latach 2016-2017 ww. kontroli rocznych nie przeprowadzono w żadnym z budynków, a w latach 2020-2022

¹²⁹ Budynki przy: ul. Bohaterów Warszawy 2 w Smóldzinie, Mickiewicza 40, Słowackiego 14, Ogońska 3, Kościuszki 20 i Plac Wolności 7 w m. Gardna Wielka, Gardna Mała 12, Smóldziński Las 24a.

we wszystkich budynkach przeprowadzono kontrole, jednak w zakresie ograniczonym w stosunku do wymaganego przepisami, z wyjątkiem budynku przy ul. Słowackiego 14 w Gardnie Wielkiej, gdzie nie przeprowadzono kontroli, co opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

Wójt Gminy wyjaśnił, że budynek szatni dla sportowców w Gardnie Wielkiej ul. Słowackiego 14 nie był użytkowany od 2011 r., zatem nie podlegał obowiązkowi określone w art. 62 ust. 1 ww. ustawy. Zgodnie z tym przepisem obiekty budowlane podlegały kontroli okresowej w czasie ich użytkowania.

(akta kontroli str. 1562-1582, 1585-1614, 1616-1677, 1680-1722, 1727-1819, 3014-3151, 3152-3153, 3161, 3166-3167)

4.3. Badanie terminowości wydawania pięciu wybranych decyzji¹³⁰ – czterech o warunkach zabudowy¹³¹ i jednej odmawiającej wydania decyzji o warunkach zabudowy¹³² wykazało, że jedną decyzję¹³³ wydano w terminie określonym w art. 35 § 3 Kpa, pozostałe cztery wydano z przekroczeniem terminu określonego w ww. przepisie, co opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 2871-2936, 2953-2973)

4.4. Zgodnie z umową nr 115/2019 z 05.12.2019 r. wykonawca zobowiązał się m.in. do wykonania 35 osłon drzew rosnących wzdłuż ulicy Bohaterów Warszawy w Smołdzinie (poprzez zamontowanie krat żeliwnych pionowych i poziomych). Zgodnie z protokołem odbioru końcowego z 08.07.2020 r. „zamontowano” 35 sztuk osłon. Wartość umowna jednej osłony wyniosła 2,3 tys. zł.

Podczas oględzin NIK stwierdzono, że wzdłuż gminnej ulicy Bohaterów Warszawy w Smołdzinie (o asfaltowej nawierzchni), odgródzonej od trawiastego pobocza krawężnikami, znajdowały się drzewa po jednej i drugiej stronie drogi (33 sztuki). Pobocze i ulica były na tej samej wysokości. Część drzew (26 szt.) była ogrodzona konstrukcją z metalowych prętów w kształcie sześcianu o wymiarach zależnych od średnicy drzewa, tj.: od 89 cm x 112 cm x 136 cm do 150 cm x 131 cm x 137 cm. Korzenie pozostałych siedmiu drzew zabezpieczono w inny sposób - podłoże wokół nich było obudowane metalowymi blachami. Odległość od krawężnika 19 konstrukcji wykonanych z metalowych prętów wynosiła od 0,0 cm do 68 cm. Odległość siedmiu konstrukcji była większa i wynosiła: 78 cm, 104 cm, 145 cm, 160 cm, 160 cm, 189 cm, 241 cm. Na każdej konstrukcji z metalowych prętów, na krawędzi prostopadłej do ulicy, znajdowały się po dwie tabliczki z napisem „Gmina Smołdzino”.

Zgodnie z art. 38 ust. 1 ustawy o drogach publicznych istniejące w pasie drogowym urządzenia obce, które nie powodują zagrożenia i utrudnień ruchu drogowego oraz nie zakłócają wykonywania zadań zarządcy drogi, mogą pozostać w dotychczasowym stanie.

Konstrukcje stalowych osłon wokół drzew w pasie drogowym przy ul. Bohaterów Warszawy w Smołdzinie („witacze”), nie stanowią urządzeń w rozumieniu art. 4 pkt 1 i 2 ustawy o drogach publicznych¹³⁴, zatem wobec tych konstrukcji nie ma zastosowania art. 34 ust. 1 ww. ustawy o drogach publicznych dotyczący odległości granicy pasa drogowego od zewnętrznej krawędzi urządzeń wymienionych w art. 4 pkt 1 i 2 ww. ustawy.

¹³⁰ Wybrano losowo trzy decyzje spośród decyzji wydanych w latach 2016-2021 oraz celowo dwie decyzje wydane w 2022 r. w wyniku postępowań, w których okres od daty złożenia wniosku o wydanie decyzji do wydania decyzji był najdłuższy.

¹³¹ Nr GK.III.6730.86.2016, nr GK.III.6730.24.2019, nr GK.III.6730.78.2019 i nr GK.III.6730.9.2021.2022.

¹³² Nr GK.III.6730.47.2022.

¹³³ Nr GK.III.6730.86.2016.

¹³⁴ Ustawa z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1376) – art. 34 uchylono z dniem 21 września 2022 r.

Wójt Gminy wyjaśnił, że w jego ocenie przyjęte i wykonane zabezpieczenia drzew nie stwarzają niebezpieczeństwa dla uczestników ruchu drogowego. Zagrożenie powodują drzewa rosnące w skrajni drogi, ale Gmina nie uzyskała zgody na ich wycięcie.

Inspektor ds. geodezji i gospodarki gruntami Urzędu, który pełnił funkcję członka komisji odbioru końcowego zadania wyjaśnił, że zamontowano 33 osłony, a dwie zostały przekazane Urzędowi i były przechowywane w budynku gospodarczym (który uległ pożarowi w dniu 13.10.2021 r.), co opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 1329-1330, 1333-1335, 1409-1444, 1535-1548, 1835)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Przy postępowaniu w sprawie wykonania robót remontowych polegających na wymianie w 2019 r. okładzin podłogowych w Zespole Szkolno-Przedszkolnym¹³⁵ nie sporządzono wniosku o wszczęcie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, wymaganego § 14 ust. 2 Regulaminu pzp (obowiązywał do dnia 31.08.2022 r.).

Wójt Gminy, który udzielił ww. zamówienia wyjaśnił, że wniosku nie sporządziła osoba odpowiedzialna za przygotowanie postępowania (niepracująca już w Urzędzie).

(akta kontroli str. 63-89, 1498, 1501-1505, 1514-1523, 1549, 1560)

2. W dniu 14.12.2021 r. Wójt Gminy zaciągnął zobowiązanie z tytułu odbioru i transportu nieczystości gminnych w 2022 r. przekraczając plan wydatków o 15,5 tys. zł, określony w projekcie budżetu Gminy Smóldzino na 2022 r.¹³⁶, w rozdziale 01044 - Infrastruktura sanitacyjna wsi, § 4300 - Zakup usług pozostałych, co było niezgodne z art. 46 ust. 1 w związku z art. 240 ust. 1 ustawy o finansach publicznych. W myśl art. 46 ust. 1 ustawy jednostki sektora finansów publicznych mogą zaciągać zobowiązania do sfinansowania w danym roku do wysokości wynikającej z planu wydatków, natomiast zgodnie z art. 240 ust. 1 ustawy, do czasu podjęcia uchwały budżetowej podstawą gospodarki finansowej jest projekt uchwały budżetowej.

Wójt Gminy w dniu 14.12.2021 r., przy kontrasygnacie Skarbnika Gminy, podpisał umowę z firmą usługową na odbiór i transport ścieków z gminnych zbiorników bezodpływowych. Zobowiązanie wynikające z umowy wyniosło 80,5 tys. zł brutto, a zadanie miało być realizowane od stycznia do grudnia 2022 r. Skarbnik Gminy we wniosku o wszczęcie postępowania potwierdziła, że na jego realizację zabezpieczono 65,0 tys. zł (w projekcie budżetu Gminy z dnia 15.11.2021 r.¹³⁷). Plan wydatków dla tego zadania został zwiększony do kwoty wynikającej z podpisanej umowy dopiero w dniu 28.12.2021 r., tj. w uchwale budżetowej Rady Gminy.¹³⁸

Pracownik sporządzający wniosek o wszczęcie postępowania o udzielenie zamówienia na wywóz nieczystości gminnych w 2022 r. i określający wartość szacunkową zamówienia wyjaśnił, że popełnił błąd rachunkowy przy obliczeniach wartości tego zamówienia.

Skarbnik Gminy wyjaśniła, że pracownik merytoryczny odpowiedzialny za realizację zadania polegającego na wywozie nieczystości płynnych w materiałach do projektu budżetu wykazał błędną kwotę jaka powinna zostać przeznaczona na jego realizację. Pomyłka wynikała z błędnego wyliczenia wartości szacunkowej (przemnożono cenę

¹³⁵ Zamówienia udzielono podpisując umowę nr 18/2019 z 11.02.2019 r. na kwotę 91,7 tys. zł.

¹³⁶ Zarządzenie nr 75/2021 Wójta Gminy Smóldzino z dnia 15 listopada 2021 r. Uchwała nr XLIII/278/2021 Rady Gminy w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Smóldzino na 2022 r. została podjęta 28.12.2021 r.

¹³⁷ Zarządzenie nr 75/2021 Wójta Gminy Smóldzino w sprawie przyjęcia projektu budżetu Gminy Smóldzino na 2022 r.

¹³⁸ Nr XLIII/278/2021.

jednostkową i 4700 m³ nieczystości płynnych zamiast 7400 m³), co zostało zweryfikowane po udzieleniu zamówienia w dniu 14.12.2021 r. i zmienione w uchwale budżetowej z dnia 28.12.2021 r.

Wójt Gminy wyjaśnił, że plan wydatków dla tego zadania zwiększono w ramach tego samego rozdziału klasyfikacji budżetowej, w związku z tym środki były zabezpieczone lecz nie na właściwym paragrafie. Pracownik dokonujący wyliczenia wartości szacunkowej popełnił błąd przy wyliczeniach. Gdyby wartość została wyliczona prawidłowo, umowa zostałaby podpisana dopiero po stosownych zmianach w planie finansowym.

(akta kontroli str. 1336-1338, 1354-1361, 1408, 1497, 1527-1534, 1557-1559, 1584, 1873)

3. Wójt Gminy nie zapewnił przeprowadzenia w latach 2016-2022 kontroli okresowych wymaganych art. 62 ust. 1 pkt 1 i 2 Prawa budowlanego lub przeprowadzone kontrole nie obejmowały wszystkich elementów wymaganych wymienionymi przepisami, dla ośmiu budynków mieszkalnych i jednego mieszkalno-usługowego (z 10 objętych badaniem), położonych pod adresami: Siecie 22, Plac Wolności 11/2 i 7, Kościuszki 20, Mickiewicza 40, Ogońska 3 w m. Gardna Wielka, Bohaterów Warszawy 2 w Smołdzinie, Gardna Mała 12, Smołdziński Las 24a.

Ustalono, że:

- w latach 2016-2017 nie prowadzono dla ww. obiektów rocznych kontroli okresowych, o których mowa w art. 62 ust. 1 pkt 1 lit. a-c ww. ustawy (tj. kontroli stanu technicznego: elementów budynku, budowli i instalacji narażonych na szkodliwe wpływy atmosferyczne i niszczące działania czynników występujących podczas użytkowania obiektu, instalacji i urządzeń służących ochronie środowiska oraz przewodów kominowych).

Wójt Gminy wyjaśnił, że nie zna przyczyny nieprzewodzenia przedmiotowych kontroli za wymienione okresy. Pracownik prowadzący zadania z tego zakresu pracował w Urzędzie do 31 grudnia 2017 r.

Inspektor ds. budownictwa i planowania przestrzennego, do obowiązków której do 31 grudnia 2017 r. należał m.in. nadzór nad budynkami stanowiącymi mienie Gminy wyjaśniła, że nie wie dlaczego kontrole takie nie były prowadzone.

- w 2018 r. nie przeprowadzono dla ww. obiektów kontroli, o której mowa w art. 62 ust. 1 pkt 1 lit. c ww. ustawy (tj. przewodów kominowych). W ramach kontroli pięcioletnich w tym roku przeprowadzono jedynie kontrole wentylacji grawitacyjnej. Z wyjaśnień Wójta Gminy wynikało, że wym. kontroli nie przeprowadzono ponieważ uznano, że zakres przeglądu pięcioletniego obejmował również przegląd przewodów kominowych.

Referent ds. budownictwa i planowania przestrzennego, do obowiązków której należał m.in. nadzór nad budynkami stanowiącymi mienie Gminy wyjaśniła, że nie wie dlaczego takich kontroli nie przeprowadzono.

- w 2020 r. nie przeprowadzono dla ww. obiektów kontroli, o której mowa w art. 62 ust. 1 pkt 1 lit. a-b ww. ustawy (tj. kontroli stanu technicznego: elementów budynku, budowli i instalacji narażonych na szkodliwe wpływy atmosferyczne i niszczące działania czynników występujących podczas użytkowania obiektu oraz instalacji i urządzeń służących ochronie środowiska). Przeprowadzono jedynie kontrole stanu technicznego przewodów kominowych.

Wójt Gminy oraz Referent ds. budownictwa i planowania przestrzennego, do obowiązków której należał m.in. nadzór nad budynkami stanowiącymi mienie Gminy wyjaśnili, że w związku z pandemią po rozmowach telefonicznych i rozeznaniu rynku nie było chętnych do wykonania takiej usługi.

- w latach 2021-2022 nie przeprowadzono dla ww. obiektów rocznych kontroli okresowych w zakresie, o którym mowa w art. 62 ust. 1 pkt 1 lit. b Prawa budowlanego (tj. obejmującej stan techniczny instalacji i urządzeń służących ochronie środowiska).

Wójt Gminy wyjaśnił, że usługi zlecono osobie posiadającej wymagane uprawnienia, która miała je wykonać zgodnie z Prawem budowlanym. Nie był świadomy, że część wymaganych badań i sprawdzeń została pominięta. Urząd wezwie wykonawców do wykonania badań w pełnym zakresie.

Referent ds. budownictwa i planowania przestrzennego, do obowiązków której należał m.in. nadzór nad budynkami stanowiącymi mienie Gminy wyjaśniła, że nie wie dlaczego w 2021 r. badania takie nie zostały wykonane. Zakładała, że powinny być zrobione, ale ze względu na zakres obowiązków i brak czasu na pewne czynności nie była w stanie przejrzeć wszystkich dokumentów.

Wyjaśnienia Wójta nie usprawiedliwiają tej nieprawidłowości, ponieważ zleceniobiorca posiadał tylko uprawnienia konstrukcyjno-budowlane, a do przeprowadzenia badań instalacji i urządzeń służących ochronie środowiska potrzebne były uprawnienia branży sanitarnej.

- w okresie od 2016 r. do 2022 r. nie przeprowadzono pięcioletniej kontroli okresowej, o której mowa w art. 62 ust. 1 pkt 2 Prawa budowlanego dotyczącej stanu technicznego instalacji elektrycznej w ośmiu ww. budynkach¹³⁹ i stanu technicznego instalacji piorunochronnej w jednym budynku¹⁴⁰ w zakresie stanu sprawności połączeń, osprzętu, zabezpieczeń i środków ochrony od porażeń, oporności izolacji przewodów oraz uziemień instalacji i aparatów. Kontrola w tym zakresie dla budynku Bohaterów Warszawy 2 w Smołdzinie została przeprowadzona dopiero w 2022 r. (poprzednia pięcioletnia była przeprowadzona w 2013 r.). W budynkach w Gardnie Wielkiej ul. Mickiewicza 40 oraz w Smołdzińskim Lesie 24a w ramach ww. kontroli pięcioletniej dokonano jedynie sprawdzenia osprzętu elektrycznego.

Wójt Gminy wyjaśnił, że wykonanie w 2018 r. pięcioletnich przeglądów okresowych zlecono osobie posiadającej wymagane uprawnienia, która miała je wykonać zgodnie z Prawem budowlanym. Nie był świadomy, że część wymaganych badań i sprawdzeń została pominięta. Urząd wykona aktualne pięcioletnie przeglądy w pełnym zakresie.

Inspektor ds. budownictwa i planowania przestrzennego, do obowiązków której do 31 grudnia 2017 r. należał m.in. nadzór nad budynkami stanowiącymi mienie Gminy wyjaśniła, że nie wie dlaczego kontrole nie były prowadzone. Mogło to wynikać z tego, że kontrole były prowadzone przez różne osoby w różnych okresach w różnych budynkach i teoretycznie można było pominąć wskazane adresy.

Referent ds. budownictwa i planowania przestrzennego, do obowiązków której od 20 grudnia 2017 r. należał m.in. nadzór nad budynkami stanowiącymi mienie Gminy wyjaśniła, że nie wie dlaczego kontrole nie zostały przeprowadzone.

W ocenie NIK wyjaśnienia Wójta nie usprawiedliwiają tej nieprawidłowości, ponieważ w protokołach z pięcioletnich przeglądów okresowych wpisywane były uwagi wykonawcy, że dodatkowo należy przeprowadzić badanie instalacji elektrycznej.

¹³⁹ Siecie 22, Plac Wolności 11/2 i 7, Kościuszki 20, Mickiewicza 40, Ogońska 3 w m. Gardna Wielka, Smołdziński Las 24a i Gardna Mała 12.

¹⁴⁰ Przy ul. Plac Wolności 7 w Gardnie Wielkiej.

(akta kontroli str. 1561-1582, 1585-1614, 1616-1677, 1680-1722, 1727-1818, 1830-1832, 1835, 1857, 2985-3013, 3042-3053, 3061-3064, 3066-3069, 3071-3088, 3104-3107, 3109-3112, 3114-3133, 3142-3145, 3147-3150, 3152-3160, 3162-3167, 3181-3182, 3184-3185)

4. KOB dla dziewięciu budynków prowadzono w Urzędzie w sposób niezgodny z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie KOB¹⁴¹. Ustalono, że:

- w KOB dla budynków: Siecie 22, Plac Wolności 11/2 i 7, Kościuszki 20, Mickiewicza 40, Ogońska 3, Słowackiego 14 w m. Gardna Wielka oraz Smółdziński Las 24a nie wpisano osób upoważnionych do dokonywania wpisów,
- w KOB dla budynków: Siecie 22, Plac Wolności 11/2 i 7, Kościuszki 20, Ogońska 3 w m. Gardna Wielka oraz Smółdziński Las 24a nie podano daty założenia KOB, co było wymagane wzorem KOB wprowadzonym ww. rozporządzeniem,
- w KOB dla budynku przy ul. Bohaterów Warszawy 2 w Smółdzinie wpisano protokół z kontroli rocznej za 2020 r. w zakresie, o którym mowa w art. 62 ust. 1 pkt 1 lit. a i b Prawa budowlanego, której nie przeprowadzono, co pracownik odpowiedzialny za prowadzenie KOB wyjaśnił pomyłką.

Wójt Gminy wyjaśnił, że wpisy w powyższym zakresie zostaną uzupełnione. Nie udzielił odpowiedzi na pytanie o przyczyny niepodawania osób upoważnionych do dokonywania wpisów w KOB.

Referent ds. budownictwa i planowania przestrzennego, do obowiązków której od 20 grudnia 2017 r. należał m.in. nadzór nad budynkami stanowiącymi mienie Gminy wyjaśniła, że KOB dla tych budynków, z wyjątkiem budynku pod adresem Siecie 22, zostały założone w 2018 r. Brak zapisów w KOB w zakresie osób upoważnionych do dokonywania wpisów wyjaśniła przeoczeniem oraz nie wiedziała dlaczego nie wpisała dat założenia KOB.

Inspektor ds. budownictwa i planowania przestrzennego, do obowiązków której do 31 grudnia 2017 r. należał m.in. nadzór nad budynkami stanowiącymi mienie Gminy wyjaśniła, że nie pamięta dlaczego nie wpisała daty założenia KOB dla budynku Siecie 22.

(akta kontroli str. 1561-1582, 1585-1614, 1616-1677, 1727-1818, 1829, 3042-3049, 3071-3078, 3114-3121, 3152-3160, 3166-3167, 3181-3182, 3184-3185)

5. Urząd w latach 2016-2017 nie posiadał KOB dla ośmiu budynków (z 10 badanych), co naruszało art. 64 ust. 1 Prawa budowlanego¹⁴². Zgodnie z tym przepisem właściciel był obowiązany prowadzić dla każdego budynku KOB, stanowiącą dokument przeznaczony do zapisów dotyczących przeprowadzanych badań i kontroli stanu technicznego, remontów i przebudowy, w okresie użytkowania obiektu budowlanego.

KOB dla siedmiu budynków mieszkalnych i jednego mieszkalno-użytkowego: ul. Bohaterów Warszawy 2 w Smółdzinie, Mickiewicza 40, Ogońska 3, Kościuszki 20, Plac Wolności 7 i Plac Wolności 11/2 w m. Gardna Wielka oraz dla budynków w m. Gardna Mała 12 i Smółdziński Las 24a, zostały założone dopiero w 2018 r., pomimo, że były użytkowane w całym okresie objętym kontrolą (tj. w latach 2016-2022).

Wójt Gminy nie posiadał wiedzy o przyczynach braku ww. KOB w latach 2016-2017. Z wyjaśnień Inspektor ds. budownictwa i planowania przestrzennego, do obowiązków której do 31 grudnia 2017 r. należał m.in. nadzór nad budynkami stanowiącymi mienie Gminy wynikało, że KOB dla poszczególnych budynków musiały lub powinny być

¹⁴¹ Dz. U. Nr 120 poz. 1134 – uchylony z dniem 1 stycznia 2023 r.

¹⁴² art. 64 ust. 1 uchylony z dniem 1 stycznia 2023 r.

prowadzone w latach 2016-2017 lub wydawało jej się, że były prowadzone w tym okresie.

Referent ds. budownictwa i planowania przestrzennego, do obowiązków której od 20 grudnia 2017 r. należał m.in. nadzór nad budynkami stanowiącymi mienie Gminy wyjaśniła, że książki zostały założone po tym jak dopatrzyła się w przepisach, że jest obowiązek ich prowadzenia.

(akta kontroli str. 1617-1621, 1645-1649, 1676-1678, 1682-1687, 1714, 1728-1733, 1819, 1858, 1867-1870, 3042-3049, 3071-3078, 3114-3121, 3152-3160, 3162-3163, 3166-3167, 3181-3182, 3184-3185)

6. Cztery decyzje – trzy o warunkach zabudowy¹⁴³ i jedną odmawiającą wydania decyzji o warunkach zabudowy¹⁴⁴ – wydano z przekroczeniem od 24 do 634 dni dwumiesięcznego terminu określonego w art. 35 § 3 Kpa (po uwzględnieniu terminów i okresów, o których mowa w art. 35 § 5 Kpa).

(akta kontroli str. 2871-2936)

Z wyjaśnień Wójta Gminy oraz Sekretarza Gminy, którzy podpisali ww. decyzje wynikało, że przyczyną przekroczeń terminów w sprawach:

- GK.III.6730.47.2022 było niedopatrzenie i zagubienie sprawy. Rok 2021 był okresem pandemicznym, w którym wielu pracowników pracowało zdalnie. Covid-19 dotknął 2/3 pracowników Urzędu i urbanistów. Ponadto uznano przepis art. 15zrr tzw. tarczy antykryzysowej¹⁴⁵ wprowadzający zawieszenie biegu terminów w prawie administracyjnym za podstawę wydłużenia sprawy;
- GK.III.6730.9.2021.2022 była konieczność dwukrotnego występowania o uzgodnienie projektu decyzji do Dyrektora SPN, dwukrotne złożenie przez wnioskodawcę zażalenia do Ministra Klimatu i Środowiska, a ponadto konieczność rozpatrzenia protestu strony postępowania (właściciela nieruchomości sąsiedniej) i uzupełnienie przez Inwestora wniosku w zakresie dokumentacji fotograficznej;
- GK.III.6730.24.2019 była konieczność sporządzenia dodatkowego opracowania, tj. wstępnej roboczej koncepcji zagospodarowania działki i uzyskanie akceptacji wnioskodawcy w tym zakresie;
- GK.III.6730.78.2019 – był wzrost liczby składanych wniosków, co spowodowało wydłużenie przygotowania projektu decyzji.

(akta kontroli str. 2953-2973)

W ocenie NIK powyższe wyjaśnienia nie mogą stanowić usprawiedliwienia dla niezalatwienia spraw w terminie, ponieważ przepis art. 35 § 3 Kpa określający termin załatwiania spraw nie przewidywał wyjątków w szczególności dla okresów pracy zdalnej czy wzrostu liczby wniosków. Przepis art. 15zrr ww. ustawy utracił moc 16 maja 2020 r., zatem nie miał zastosowania w ww. sprawie, ponieważ wniosek o wydanie decyzji o warunkach zabudowy wpłynął do Urzędu 2 września 2020 r. Okresy związane z oczekiwaniem na uzgodnienia Dyrektora SPN w związku z dwukrotnym złożeniem zażalenia w sprawie GK.III.6730.9.2021.2022 nie podlegały wliczeniu na podstawie art. 35 § 5 Kpa do terminu załatwienia sprawy. W aktach sprawy GK.III.6730.24.2019 nie znajdowały się dowody wskazujące na oczekiwanie przez Urząd na akceptację koncepcji zagospodarowania działki przez wnioskodawcę.

7. W sposób niegospodarny wydatkowano 2,3 tys. zł na dostarczenie i montaż osłon drzew przy ul. Bohaterów Warszawy w Smoldzinie.

¹⁴³ Nr GK.III.6730.24.2019, nr GK.III.6730.78.2019 i nr GK.III.6730.9.2021.2022.

¹⁴⁴ Nr GK.III.6730.47.2022.

¹⁴⁵ Ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 2095, ze zm.).

Wójt Gminy, zgodnie z umową z dnia 05.12.2019 r.¹⁴⁶ z wykonawcą zadania polegającego na przeprowadzeniu remontu ul. Bohaterów Warszawy w Smołdzinie (o wartości po aneksie z dnia 05.04.2020 r. ogółem 1.228,4 tys. zł), zlecił m.in. wykonanie 35 zabezpieczeń istniejących drzew rosnących wzdłuż tej ulicy, poprzez zamontowanie wokół drzew poziomych i pionowych żeliwnych krat. Zadanie zostało odebrane w dniu 08.07.2020 r.

Podstawą wyliczenia wartości umownej były kosztorysy ofertowe. Zgodnie z kosztorysem ofertowym (będącym integralną częścią oferty wykonawcy), na wartość tej części zadania składało się 36 osłon z ceną jednostkową 2,3 tys. zł (ogółem 82,8 tys. zł).

Wójt podpisał umowę na wykonanie m.in. 35 osłon nie zmieniając ceny końcowej o mniejszą liczbę osłon w stosunku do kosztorysu ofertowego (tj. o jedną sztukę).

Wójt wyjaśnił, że w dniu podpisywania umowy z wykonawcą nie porównał wymaganej liczby osłon wynikającej z kosztorysu ofertowego z liczbą zleconą umową.

(akta kontroli str. 1329-1330, 1333-1335, 1409-1437, 1441, 1443-1444, 1536-1547, 1552-1554, 1583)

OCENA CZĄSTKOWA

NIK ocenia negatywnie wykonywanie, w odniesieniu do wybranych obiektów budowlanych, których właścicielem jest Gmina, obowiązków określonych w przepisach Prawa budowlanego. Dla każdego z dziewięciu mieszkalnych lub mieszkalno-usługowych budynków gminnych, których dokumentację objęto badaniem, przeprowadzono co prawda pięcioletnie kontrole okresowe stanu technicznego, jednak pominięto kontrole instalacji elektrycznej w ośmiu budynkach i kontrolę instalacji piorunochronnej w jednym budynku. W ww. budynkach w latach 2020-2022 roczne kontrole okresowe stanu technicznego przeprowadzono w ograniczonym zakresie, tj. nie sprawdzono stanu instalacji i urządzeń służących ochronie środowiska. W latach 2016-2017 ww. kontrole rocznych nie przeprowadzono w żadnym z ww. budynków. W okresie objętym kontrolą KOB dla ośmiu budynków prowadzono dopiero od 2018 r. Nie zawierały one jednak wymaganych rozporządzeniem w sprawie KOB danych w zakresie daty założenia lub osoby odpowiedzialnej za ich prowadzenie.

W sześciu objętych kontrolą postępowaniach o udzielenie zamówień publicznych na prace remontowe i porządkowe wykonawców wybrano w sposób zgodny z Regulaminem pzp i zgodnie z warunkami wskazywanymi w zaproszeniach do składania ofert. Stwierdzono jednak, że w jednym postępowaniu nie sporządzono wniosku o jego wszczęcie, wymaganego § 14 ust. 2 ww. Regulaminu. Umowy zawierano zgodnie z treścią składanych ofert. Zadania wykonano zgodnie z postanowieniami umownymi. W 2021 r. Wójt Gminy zaciągnął jednak zobowiązanie z tytułu odbioru i transportu nieczystości gminnych w 2022 r. przekraczając plan wydatków o 15,5 tys. zł, określony w projekcie budżetu Gminy na 2022 r. W czterech (z pięciu badanych) postępowaniach w sprawie wydania warunków zabudowy, decyzje wydano z przekroczeniem, od 24 do 634 dni, dwumiesięcznego terminu określonego w art. 35 § 3 Kpa. W związku z tym, że art. 34 ust. 1 ustawy o drogach publicznych nie miał zastosowania do wybudowania konstrukcji stalowych osłon wokół drzew w pasie drogowym przy ul. Bohaterów Warszawy w Smołdzinie, NIK odstępuje od oceny działań Wójta w zakresie zgodności z ww. przepisem. Stwierdzono jednak, że w sposób niegospodarny wydatkowano 2,3 tys. zł na dostarczenie i montaż ww. osłon.

¹⁴⁶ Nr 115/2019.

IV. Uwagi i wnioski

Uwaga Charakter i zakres stwierdzonych nieprawidłowości wskazuje na słabość systemu kontroli zarządczej w Urzędzie, w tym brak odpowiedniego nadzoru na wykonywaniem zadań przez pracowników. Przyjęte procedury nie zapewniły bowiem w pełni realizacji celu, o którym mowa w art. 68 ust. 2 pkt 1-3 ustawy o finansach publicznych, tj. zgodności działalności Urzędu z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi, skuteczności i efektywności działania, a także wiarygodności sprawozdań.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

- Wnioski
1. Terminowo sporządzać i publikować Plany zamówień oraz ujmować w nich postępowania na realizację wszystkich zadań określonych w budżecie Gminy (zgodnie z NPZP), a ponadto zapewnić aktualność tych planów w przypadku dokonywania zmian w budżecie Gminy, które mają wpływ na Plany zamówień.
  2. Terminowo zamieszczać w BZP prawidłowe ogłoszenia: o zamówieniu, o wyniku postępowania, o zmianie umowy oraz o wykonaniu umowy.
  3. Opracowywać wzory dokumentów określone przez zamawiającego w swz jako niezbędne do przeprowadzenia postępowania i udzielenia zamówienia publicznego.
  4. Zamieszczać na stronie BIP Urzędu kompletną dokumentację techniczną zamówienia publicznego, umożliwiającą rzetelne przygotowanie ofert przez wykonawców.
  5. Wzywać wykonawców do złożenia wymaganych dokumentów, przed udzieleniem im zamówień publicznych.
  6. W informacjach z otwarcia ofert podawać terminy wykonania zamówień.
  7. Zapewnić przestrzeganie obowiązku składania przez zobowiązanych pracowników Urzędu oświadczeń o braku lub istnieniu okoliczności skutkujących wyłączeniem z postępowania osób wykonujących czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego.
  8. Sporządzać terminowo prawidłowe protokoły postępowań o udzielenie zamówień publicznych, zawierające rzetelne informacje.
  9. Dokonywać zwrotów zabezpieczenia należytego wykonania umowy w terminach określonych w umowach z wykonawcami lub siwz.
  10. Zapewnić realizację zadań zgodnie z zawartymi umowami z wykonawcami oraz rozliczać wykonanie umów według wykonanych prac.
  11. Podjąć działania mające na celu zachowanie trwałości zadania inwestycyjnego pn. budowa siłowni parkowych, wymaganej umową z Ministrem Sportu i Turystyki.
  12. Naliczać kary umowne zgodnie z postanowieniami umów zawartych z wykonawcami zamówień publicznych.
  13. Zapewnić dokonywanie wydatków budżetowych w terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.
  14. Obliczać w prawidłowej wysokości środki funduszu przypadające poszczególnym sołectwom.
  15. Ujmować w projekcie budżetu Gminy wydatki na przedsięwzięcia zgłoszone jedynie we wnioskach sołectw, które spełniają wszystkie wymogi formalne określone w ustawie o funduszu.
  16. Sporządzić i przekazać Wojewodzie Pomorskiemu korekty wniosków o zwrot z budżetu państwa części wydatków Gminy wykonanych w ramach funduszu

- w latach 2019-2021, uwzględniające wszystkie wydatki z funduszu na przedsięwzięcia ujęte w prawidłowo przyjętych przez Wójta wnioskach.
17. Dokonać zwrotu nienależnie pobranej dotacji celowej z budżetu państwa z tytułu zwrotu części wydatków wykonanych w ramach funduszu w latach 2019-2021, wynikającej z prawidłowego wyliczenia środków przyznanych z funduszu.
  18. Realizować wszystkie przedsięwzięcia określone przez Radę Gminy w uchwałach dotyczących funduszu.
  19. Kwalifikować do wydatków funduszu wszystkie wydatki poniesione na realizację przedsięwzięć zgłoszonych we wnioskach sołectw (sporządzonych zgodnie z ustawą o funduszu).
  20. Wykazywać w sprawozdaniach Rb-28S, w kolumnie dotyczącej kwot wydatków zrealizowanych w ramach funduszu, wszystkie wydatki z funduszu, ujęte w ewidencji księgowej Urzędu.
  21. Zaciągać zobowiązania do wysokości ustalonej w obowiązującym planie finansowym.
  22. Przeprowadzić w wymaganym zakresie, w budynkach stanowiących mienie Gminy, okresowe kontrole stanu technicznego obiektów budowlanych, o których mowa w art. 62 ust. 1 Prawa budowlanego, a ponadto zapewnić terminową realizację takich kontroli w okresach przewidzianych w ww. przepisie.
  23. Uzupełnić wymagane przepisami wpisy w KOB prowadzonych dla budynków stanowiących mienie Gminy.
  24. Terminowo wydawać decyzje administracyjne w sprawie warunków zabudowy.
  25. Rzetelnie określać zakres przedmiotowy umów o udzielenie zamówienia publicznego, aby zapewnić gospodarne wydatkowanie środków publicznych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach: jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Gdańsku. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwagi
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwagi i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Gdańsk, dnia 31 marca 2023 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Gdańsku

Dyrektor

p.o. WICEDYREKTOR DELEGATURY
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
w Gdańsku

Ewa Duszka

podpis

Kontrolerzy

Mariusz Syrek

główny specjalista kontroli państwowej

Mariusz Syrek

podpis

Monika Stępa

główny specjalista kontroli państwowej

Monika Stępa

podpis

Stępa
M

